

Upravništvo: Ljubljana, Koflerjeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3 — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2 — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljubljana št. 11842, Praha číslo
78 180, Wien št. 105 241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25 — Din.
za inozemstvo 40 — Din.

Uredništvo:
Ljubljana, Koflerjeva ulica 5 Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Temeljne smernice naše bodoče gospodarske in finančne politike

Proračunsko poročilo finančnega odbora Narodne skupščine — Načelo splošne štednje — Redukcija nameščenecv in plač

Beograd, 27. febr. M. Finančni odbor, ki je včeraj končal razpravo o državnem proračunu, je danes izročil svoje poročilo pred sedmimi Narodne skupščine. Poročilo s predlogom proračuna in finančnim zakonom je bilo obnem danes natisnjeno in razdeljeno narodnim poslancem, da ga pro- uče in se pripravijo za proračunsko raz- pravo v plenarni Narodne skupščine, ki se bo pričela v ponedeljek. V njem je točen pregled trenutnega gospodarskega in fi- nančnega položaja v državi ter ugotavlja temeljne smernice naše bodoče finančne in gospodarske politike. Iz poročila, ki je pravo remek-delo dolgotrajnih vestranskih razprav in razmotrivanj, posnemamo:

Tudi naša država, kakor vse ostale moč- nejše agrarne in industrijske države se na- haja v gospodarski krizi, ki je imela pri- mas kot direktno posledico padec cen agrar- nih pridelkov ter zmanjšanje obsega in vrednosti naše zunanje trgovine. Poleg te- ga pa so v preteklem letu pod vplivom sve- tovalne gospodarske krize nastopile zmede tudi v bančnem in finančnem svetu ter je bila na ta način gospodarska kriza poten- cirana še s krizo zaupanja, ki pa danes že ponuša.

Stojimo pred celo vrsto velikih vprašanj gospodarske politike. To so predvsem niz- ke cene agrarnih pridelkov, težkoče pri pla- siranju teh pridelkov na inozemskih trži- ščih in vprašanje paritete cen med agrar- nimi pridelki in industrijskimi proizvodi. Danes, ko so prilike na vsem svetu težke, se nalagajo državi nove dolžnosti, katerih se ne more izogniti. Predvsem je dolžnost države, da skrbi za prehrano pasivnih kra-jev, pomaga krajem in prebivalstvu, ki so bili prizadeti od suše, elementarnih nezd- gotovostov, poplav itd. Pričeti je treba tudi z repatriacijo naših državljanov iz inozem- stva, ki se v vedno večjem številu vračajo v domovino zaradi pomanjkanja dela, ter z intervencijo države v vprašanje cen žit- nih proizvodov.

V času, ko so začele cene žitaric naglo padati, je bila prva skrb kraljevske vlade, da na primeren način pomaga poljedelcem, da se njihove izgube zaradi padca cen čim- bolj zmanjšajo. Določeno je bilo, da se no- tem privilegirane družstva za izvoz odku- pi po določeni ceni pšenice in da se preko tega družstva vrši celokupna izvozna trgo- vina, da bi se na ta način ponudba na tu- jih trgih uravnovesila. Za ceno velikih izgub, nastalih vsled razlike med nakupno in prodajno ceno, je vlada želela pomagati kinetom. Med tem pa so začele cene ži- taric se bolj padati in možnost prodaje je vse bolj manjšala, ker je bil žitni trg pre- obložen z velikimi količinami žita. Privile- girana izvozna družba je dobivala s kmet- ov vedno večje količine, katerih ni mogla prevzeti, ker količin kolčin ni moglo spraviti v denar. Na ta način je postal po- ložaj zelo neugoden ter je treba sedaj res- no misliti na primerno

reformo žitnega režima

Toda ni samo vprašanje nizkih cen, mar- več prav tako tudi vprašanje plasiranja naših pridelkov v inozemstvo največje važnosti. V sedanjih prilikah, ko je pro- tekcionizem zavzel tako velik obseg, je tudi naš izvoz občutlivo zelo težino te si- tuacije. Ne samo, da so ustvarjeni carinski židovi ter uveljavljene razne devizne ome- jitve, ki izpolnjujejo ta prohibitivni si- stem, temveč je še cela vrsta drugih od- redb, ki ovirajo razvoj našega izvoza. Tu- di naša država, kakor vse ostale agrarne države, je zašla v borbo z ogromnimi tež- kočami za plasiranje svojih pridelkov na tujih trgih.

Dispariteta cen in karteli

Posebej je treba še naglasiti dejstvo, da so cene agrarnih pridelkov napram cenam industrijskih izdelkov v veliki dispariteti. Kupna moč vasi in širokih sojev je na ta način zelo padla, ker je pri sedanjih raz- merah treba mnogo več dobrih agrarnih proizvodov za gotovo količino industrijs- kih pridelkov, kakor pa obratno. Na to dispariteto cen med agrarnimi in in- dustrijskimi proizvodi vpliva poleg ostalega tudi trgovinska politika in politika zaštite domače industrije.

Kakor v vseh državah je tudi pri nas po sklenitvi mirovnih pogodb vse mislilo na gospodarsko neodvisnost države s tem, da se dvigne domača industrija in oni in- dustriji, ki je obstojala, jamčijo po- goji za nadaljnji razvoj. Na drugi strani so industrijske države na vso moč pose- pevale razvoj svojega poljedelstva. Da bi se dosegla ta transformacija, so se pojavile carinske zaštite, da bi se čim več prodalo v inozemstvo, a čim manj uvažalo iz inozem- stva. V kolikor so te zaščitne mere name- njene za obrambo proti inozemski konkuren- ci in ne dovoljujejo, da bi naši konzu- menti uporabljali tuje blago, toliko časa bi se tej politiki ne moglo mnogo ugovar- jati. Mislimo pa, da bi bila prava pot v naši gospodarski politiki v stremeljenju, da se interesi konzumentov in zaštita delav- nosti dovedejo v sklad.

Finančni odbor tudi ni mogel iti preko dejstva, da so v naši državi organizirani karteli raznih industrijskih panog, ki dik- tirajo na trgu cene svojih izdelkov. V dr- žavi, ki je pretežno agrarna ter v svoji proizvodnji primitivna, je očitno, da je take vrste združevanje posameznih in- dustrijskih panog škodljivo za pretežno ve- čno konzumentov. Karteli s svojo politiko določevanja cen in razdelitve konzumnih okrožij nemalo prispevajo k temu, da se problem disparitete cen med industrijski- mi in agrarnimi proizvodi vzdržuje in še

poostruje. Zaradi tega motrimo zelo oprez- mo gospodarsko politiko in odnošaje med konzumenti in proizvajalci. Finančni od- bor je mnenja, da bi bilo na vsak način potrebno preprečevati združevanja s takim ciljem, kakor ga zasledujejo karteli.

Pri vseh razpravah o gospodarskih vpra- šanjih se stavlja na dnevni red tudi vpra- šanje nacionalne valute. V tem pogledu je skrajni cilj naše politike, da se

ohrani stabilnost našega denarja

Zakonska stabilizacija dinarja mora ostati. Če bi izgubil dinar svojo stabilnost, bi zašli v periodo nedoglednih zmed na fi- nančnem in gospodarskem polju. Sedanja kriza ni posledica deflacijske valutarne po- litike, marveč posledica gospodarskih zmed, hiperprodukcije, subkonzumacije itd. (carinskih omejitev in ostalih ovir v med- narodni trgovini). Zaradi tega ne smo- iskati zdravila tam, kjer ni vzroka bolezi- ni, marveč moramo jasno in odkrito ugo- tovit, da so vzroki na gospodarskem ne- pa na valutarnem polju. Vsaka izpremem- ba in vsak avanturističen valutarno-tehni- ni ukrep bi imel zato nedogledne posledice, ki se jim ne da predvideti konca.

Finančni odbor pri tej prilici še posebej naglašja, da je zaradi padca cen vseh kmetijskih pridelkov vprašanje davka na zemljišča in vseh dopolnilnih davkov po- stalno izredno važno. Stopnja čistega ka- tasterskega dohodka se mora občutno zni- žati, v zvezi s tem pa tudi vsi dopolnilni davki, ker je očitno, da se sedanja velika razlika med dohodkom od zemljišč in da- lativami, s katerimi so ta zemljišča obre- menjena, ne sme in ne more še nadalje vzdržati. V pravičnem razumevanju stvar- nega položaja je vlada že predložila Na- rodni skupščini zakon

o izpremembah neposrednih davkov o katerem bo finančni odbor razpravljal v prihodnjih dneh.

Med drugimi važnejšimi vprašanji je tre- ba posebej poudariti tudi vprašanje samo- upravnih financ. To vprašanje je že par let stalno na dnevnem redu, ker se stalno opa- ža tendenca naraščanja izdatkov in pove- čanje javnih bremen pri občinah in bano- vinah. Zaradi tega predstavlja nadzorstvo nad samoupravami v sedanjih prilikah iz- redno in važno nalogo vrhovne finančne uprave, tako v pogledu samoupravnih izdat- kov kakor tudi v pogledu samoupravnih bremen. Izvesti se mora zlasti revizija tro- šarin, takš in ostalih posrednih doklad, da se dovedejo v sklad odnosi vasi in me- sta, odnosno proizvajalca in konzumenta.

Banovine in občine pa morajo na drugi strani zmanjšati svoje izdatke. Predvsem je potrebno, da se prekine izvajanje vseh onih programov, katerim v sedanjih gospo- darskih prilikah v materialnem pogledu ni- so dorasle. V sedanjem času pričeti z jav- nimi deli, za katere ni finančne in gospo- darske možnosti, pomeni delo, ki nima zdra- ve osnove. Zato mora biti kontrola finanč- nega ministrstva nad samoupravami zelo učinkovita, tako glede izdatkov, kakor tudi glede dohodkov, bodisi glede uvažanja no- vih bremen, bodisi, da gre za povečanje že obstoječih javnih dajatev.

Reformo zakonodaje o samoupravnih financah

smatra zato finančni odbor za eno najvaž- nejših nalog.

Naša pravica do reparacij

Kraljevina Jugoslavija je osnovana z ve- likimi človeškimi in materialnimi žrtvami. Zato smatramo reparacije za pravično in upravičeno odškodnino za vse izgube, ki smo jih pretrpeli v svetovni vojni.

Odbor ceni plemenito intervencijo pred- sednika ameriških Zedinjenih držav, upa- pa, da bodo prav tako upoštevali tudi na- še upravičene zahteve. To pričakujemo tem bolj, ker baš v sedanjih časih naša država trpi v izredni meri tako zaradi kme- tijske krize kakor zaradi padca izvozne trgovine, ki se je znatno zmanjšala po vrednosti in po tonajz blaga.

Z moratorijem, ki ga mi sicer nismo priznali, smo se morali odpovedati mnogim prejemkom in ta izguba je za naše finančno gospodarstvo toliko bolj občut- livja, ker je ne moremo tako zlepa in na normalen način nadomestiti. Na drugi strani pa se je v proračunski predlog v od- delku za vrhovno pravno upravo vnesla potrebna vsota za amortizacijo naših voj- nih dolgov. Vprašanje reparacij je tesno vezano z vprašanjem vojnih dolgov. Anui- tete za vojne dolgeve in ostale obveznosti, ki so nastale za časa vojne, je treba vne- sti v državne izdatke in to ne glede na to ali so obveznosti konsolidirane državni dol- gi ali pa nekonsolidirane. Odbor z zadovolj- stvom ugotavlja, da se naši dolgovni pra- vočasno in normalno vračajo in to ne gle- da na to, kako se bo rešilo reparacijsko vprašanje. Izplačujejo se tudi anuitete 2.5 odstotnih obveznic vojne škode.

Proračun

Kraljevska vlada in finančni odbor sta določila državni proračun za poslovno do- bo 1932/1933 na 11.271.000.000 Din. Pra- račun za sedanje poslovno dobo pa je zna- šal 13.210.303.954 Din. Sprito tega je novi proračun znižan za 1.939.303.954 Din. Če

pa se upoštevajo krediti, ki so določeni v novem proračunu kot naknadni in izredni ter krediti za povečano anuitetno službo za amortizacijo državnih dolgov, tedaj je novi državni proračun znižan v še veliko večji meri, kakor je to v ostalem navedel tudi finančni minister v svojem ekspoziciji.

Izdatki

v državnem proračunu se dele v dve sku- pini: 1. izdatki za upravo, ki znašajo 7.524.620.665 Din, 2. izdatki za državna gospodarska podjetja, ki jih je skupaj 3.746.379.335 Din. Po tej razdelitvi so je upravnih izdatki prava obremenitev na- cionalnih dohodkov; če se odbijejo prejšnji dohodkov, ki jih dajejo državna gospodar- ska podjetja, so ti izdatki še manjši. Dru- ga skupina izdatkov pa ni ne obremenju- je nacionalnih dohodkov. Ti izdatki se v pretežnem delu krijejo z dohodki podjetj samih. V drugi skupini so izdatki za mo- nopol, ki se za sedemdeset od sto krijejo s fiskalnimi obremenitvami; izdatki za železnice, pošto, telegraf, telefon, kakor tudi ostali, pa ne pomenijo nikakršne fiskalne obremenitve za državo.

Državni proračun v svojem celotnem znesku 11.271.000.000 Din torej ne pred- stavlja obremenitve nacionalnih dohodkov. Ni na razpolago podatkov, koliko znašajo sedaj nacionalni dohodki, vendar pa je go- tovo, da so ti dohodki v tekočem letu znatno padli. Zaradi tega so šli vsi napa- ri za tem, da bi se državni proračun čim bolj znižal, da bi se tako čim manj obre- menilo narodno gospodarstvo in doseglo bolj zajemno ravnanje, čeprav ti na- pori niso rodili docela pozitivnih rezulta- tov. Ni namreč mogoče doseči prave sklad- nosti in sorazmerja med fiskalnimi in na- cionalnimi dohodki. Brez ozira na zaka- nodajo in določbe o državnih izdatkih pa ima končno država tudi druge funkcije, ki so prav tako važne kakor nujne. Dr- žava ni dolžna skrbeti le za sedanjost svojih državljanov in za sebe, marveč tudi za prihodnost. Treba je dati garancije za razvoj ljudstva in države. Če je sedanj- i generaciji usojeno težko življenje zaradi velikih žrtv, ji je dodeljena tudi vloga, da s temi materialnimi žrtvami zajamči sebi in svojim naslednikom boljše bodočnost.

Čeprav izgleda, da je znižanje državnih izdatkov isah in enostaven posel, je v res- nici stvar toliko težja, ker je treba v čim bolj pravični meri skrbeti za različne in- terese in funkcije državne uprave in dr- žavnih obveznosti.

Po njihovemu namenu je mogoče izdatke državne uprave in gospodarskih podjetj razdeliti takole: vrhovna državna uprava in državni dolgi: 1.707.974.972 Din. Po- kojnine in invalidnine 873.158.735 Din, ostala uprava, in sicer pravosodje, prosveta, zunanja in notranja politika, javna de- la, gospodarstvo, narodno zdravje, vojska in mornarica, trgovina in industrija itd. 4.943.486.958 Din, skupaj 7.524.620.665 Din. Izdatki gospodarskih podjetj znašajo, ka- kor znano 3.746.379.335 Din, skupni državni proračun torej 11.271.000.000 Din.

Pri proračunu ministrstva za vojsko in mornarico se je prihranilo 21.75 odstotkov v primeri s proračunom v preteklem letu, pri ostali državni upravi pa okrog 15 odstotkov. Vrhovna državna uprava pa je za odplačevanje državnih dolgov povečala svoj proračun za 21.72 odstotkov.

Po prvi izdatkov, na katere je mogoče ločiti postavke v državnem proračunu, raz- likujemo osebne in materialne.

Novo znižanje plač

V sedanjem načrtu proračuna pa tudi v preteklih je bila vsota osebnih izdatkov, to- rej plač, doklad, osebnih in družinskih, ena izmed najbolj značilnih. Ako izključimo iz številke okoli 5 milijard Din, kolikor znaša- jo osebni izdatki, ter okoli 870 milijonov Din, določenih za pokojnine in invalidnine, ostane vsota 4300 milijonov Din, kolikor znašajo osebni izdatki v projektnem pra- računu. Osebni izdatki so bili zmanjšani predvsem na ta način, da so bili znižani osebni prejemki vseh posameznih uradni- kov in službenikov. Efekt je znašal 212 mi- lijonov Din. Glede na današnji gospodarski pi- ložaj in višino osebnih izdatkov se vsi- lje samo po sebi vprašanje novega zni- žanja, da bi se dosegli potrebni efektivni iz- datki, ki imajo samo služiti namenu, da bi se ojačala bremena in da bi se vzpostavilo proračunsko ravnotežje. Znižanje prejem- kov, ki ima stopiti v veljavo 1. aprila, ima prineeti v državnih financah prihranek oku- li 420 milijonov Din.

Osebnim prejemki se m. r. znižati na ta način, da bi se zmanjšali in odpuščali gu- tovo število službenikov. Vprašanje odpu- stitve službenikov ni danes prvič pred Na- rodno skupščino predmet razprav, kadar se je naleto na impozantno število osebnih izdatkov. Problem uradništva in njegovoga velikega števila obstoja v vseh državah in v vseh javnih korporacijah, ker se je po vojni njihovo število silno povečalo. To število zmanjšati z redukcijo in o. lpuščenjem, pa je danes mnogo težje, ker si je veliko uslu- žbenec pridobilo v teku let pravico do po- kojnine in izpolnjuje pogoje zakona o uradnikih.

Pri odpuščanju uradnikov in službenov igra važno vlogo socialni moment. To pu- še tem bolj danes, ko so razmere na polju gospodarske delavnosti za narod zelo težke. Prav zato, ker gospodarstvo ne more zapo- sliti toliko število službenikov, kakor prej, se sedaj vse obrača na državo, banovine in občine, da bi v njihovi upravi in gospodar-

Univerzalna borza

dravske banovine „Jutrov“ mali oglasnik. Danes 426 ponudb in povpraševanj.

skih podjetjih našli novo zaposlitev. Čeprav je finančni odbor upošteval vse te momen- te, je vendar moral izvršiti gotovo redukcijo, ker je imel pred očmi vse težkoče in na- pore, ki jih morajo prenašati danes da/ko- plačevalci pri plačevanju javnih dajatev.

Stvarni izdatki so predvideni v skupni vsoti 6.400.000.000 Din, in sicer za anuitetno službo približno 1.550.000.000 Din, za ostalo upravo, javna dela, kmetijstvo, prosveto itd. pa 3.162.000.000 Din. V državnih gospodar- skih podjetjih so stvarni izdatki razpore- jeni tako-le:

V upravi državnih monopolov okoli 600 milijonov, v ministrstvu za promet okoli 1545, v ministrstvu za šume in rudnike 280, v ministrstvu za socialno politiko 111 mi- lijonov, ostala vsota 68 milijonov pa je raz- deljena na ministrstva za prosveto, kmetij- stvo ter trgovino in industrijo. Glede na to znašajo osebni izdatki državne uprave in državnih gospodarskih podjetij okoli 36% skupne vsote proračuna, stvarni izdatki oko- li 36%, invalidnine in pokojnine okoli 8%.

Kadar se govori o državnih upravi in tje- nem poenostavljenju, se vsiljuje vprašanje reforme blagajniške računovodske službe in racionalnega izvrševanja nabav. V tem smi- slu se zahteva sprememba zakona o dr- žavnem računovodstvu in smatramo, da ni po- trebno posebej poudarjati razlogov, na po- dlagi katerih se zahteva ta reforma, ker so javnosti že dobro znani.

Dohodki

Dohodki v načrtu proračuna znašajo 11.271 milijonov Din ter se pričakuje: od neposrednih davkov 1591 milijonov, od po- srednih davkov 3185, od monopolov 2 mi- ljard 315.404.882 Din, od državnih gospo- darskih podjetj 3.966.574.128 Din, od raz- nih dohodkov 163.120.990 Din, od izrednih dohodkov 50 milijonov, skupaj 11.271 mi- lijonov Din. Predvidene dohodke je finančni odbor korigiral glede na prihranke, ki so bili izvršeni z izdatki in zmanjšanjem onih vrst dohodkov, pri katerih se pričakuje, da bodo v bodočem letu nazadovale.

Dohodki so znašali v prvih devetih me- secih proračunskega leta 1930-31, to je 1. aprila do 1. decembra, 9900 milijonov. Med- tem je bilo faktično vplačanih v istih de-

vetih mesecih v letu 1931-32. 8198 milio- nov. Iz primerjanja teh številk se vidi, da so državni dohodki v preteklem letu naza- dovali za 1493 milijonov, torej približno za 15 odstotkov, če se upošteva pri tem izpadek reparacij. Brez izpadeka reparacij so državni dohodki nazadovali v preteklem letu za 10 odstotkov. Ta odstotek naza- dovanja državnih dohodkov je pri nas še vedno manjši kakor v ostalih državah. Na- zadovanje državnih dohodkov je upošteval tudi osnutek proračuna za leto 1932-33., ki je bil določen na podlagi stvarnih doho- kov v tem letu. Na ta način sta podana možnost in gotovost, da so za bodoče proračunsko leto državni dohodki pravilno proračunani in da ni pričakovati novih iz- padkov, ki bi spravili proračun iz ravnote- žja. Razen tega je treba še ugotoviti, da v proračun za leto 1932-33 niso vneseni do- hodki na račun reparacij, dočim smo na drugi strani vnesli v proračun vse izdatke za plačevanje vojnih in drugih dolgov, ki se tičejo vojne škode in izplačevanja anui- tete za vojno odškodnino. Kar se tiče predvidenih državnih dohodkov v sploš- nem, je treba reči, da so danes razmere zelo izpremenljive in pod vplivom raznih činiteljev katerih mnogi so odvisni od stu- čajev, ki jih ni mogoče videti v naprej, so mednarodnega značaja ter vplivajo kot taki na naše finance.

Po podatkih, ki so na razpolago iz naj- bližje preteklosti in sedanjih dni, smo us- tovičili skrbno vse številke dohodkov ter lahko domnevamo, da bodo bržkone ustvar- jene z najskrbnejšim stedenjem in izva- janjem proračuna, tako da lahko upamo, da se bo v prihodnjem letu res vzdržalo proračunsko ravnotežje.

Finančni odbor želi, da se poleg pra- računskega ravnotežja, tega osnovnega pra- vila v državnih financah skrbi tudi za sklad- nost med gospodarstvom in javnimi finan- cami. Ob zaključitvi svojega poročila na- glaša finančni odbor, da je pri svojem delu izvajal načelo štedenja, pri čemer se je oziral na potrebe pravilnega funkcionir- anja državnih ustanov, imajoč pred očmi gospodarski položaj naroda in njegovo go- spodarsko moč.

Novo ministrstvo za fizično vzgojo naroda

Naloge in ustrojstvo novega ministrstva, ki bo pri- čelo delovati z uveljavljenjem novega proračuna

Beograd, 27. februarja. M. Z uveljav- ljenjem novega proračuna bo izvedena tudi definitivna organizacija novoosno- vanega ministrstva za fizično vzgojo naroda, ki bo vrhovna nadzorna oblast nad vsemi organizacijami, zvezami, podvezdami, odbori, društvi, udruženji in ustanovami, ki se bavijo s fizično vzgojo naroda. Obnem bo vršilo mi- nistrstvo nadzor nad fizično vzgojo mladi- ne v šolah in sporazumu z ministri- stvi, pod kojih kompetenco spadajo posamezne šole. Ministrstvo za fizično vzgojo naroda bo dalje vrhovna instan- ca za odobranje ustanovitve udru- žen in ustanov za fizično vzgojo ter mu bo poverjena tudi skrb za pravilno izvajanje zakona o Sokolu kraljevine Jugoslavije. Za sistematično vzgajanje naroda bo ministrstvo sestavilo potreb- ne zakonske načrte, materialno in mo- ralno podpiralo sportne organizacije in skrbelo za izboljšanje načina fizične vzgoje. V ta namen bo ustanovljalo tu- di šole, prirejalo predavanja in skrbelo za kvalificirane učitelje. Med naloge tega ministrstva bo spadalo tudi stalno in redno zdravniško pregledovanje vseh članov posameznih sportnih in sličnih organizacij, ki spadajo v nje- govo pristojnost. Izdajalo bo strokov- no literaturo ter podpiralo privatno ini- cijativo na tem polju.

Ena prvih nalog novega ministrstva bo centralizacija in enotna ureditev po- sagebnih sportnih organizacij ter po- globitev sodelovanja med Sokolom kr- aljevine Jugoslavije in drugimi fizično vzgojnimi organizacijami. Ministrstvo bo zbiral statistično gradivo o rez- ultatih svojega dela ter podatke o fizič- ni vzgoji naroda v drugih državah. Ime- lo bo pravico ukiniti in prepovedati de- lo organizacij, društev in ustanov, ki bi se pregrešile zoper osnovna načela fi- zične vzgoje v jugoslovanskem na- cionalnem duhu ter bo moglo uvesti po- stopan-ja tudi proti vsem onim, ki ne bi izvršili svojih dolžnosti napram čla- nom podrejenih organizacij, v kolikor bi se pregrešili zoper osnovna načela.

Po svojem ustroju bo ministrstvo raz- deljeno na kabinet ministra in splošni oddelki.

Kabinet ministra bo sprejemal vloge in pritožbe in vsa službeno pošto, na- slovljeno na ministra ter bo vršil po- sle, ki mu jih bo določil minister.

Splošni oddelki ministrstva se bo de- liji na tri oddelke. Administrativni bo vršil splošne administrativne posle in

spadajo v njegovo pristojnost med dru- gim tudi sestavljanje zakonskih načrtov in pravilnikov, personalne zadeve, nameščenja, premeščanja, prevedbe itd., evidenca osebja, sestava predlogov za proračun, uprava arhiva ter vodstvo in nadzor nad knjižnico.

Odsek za fizično vzgojo bo de- ljen na naslednje referate: 1. Sokolstvo. Ta referat bo skrbel za izvajanje zaka- na o Sokolu kraljevine Jugoslavije, ter vršil vse posle, ki so v zvezi s tem zakonom. 2. Referat za skavte, planin- ke in zimski sport. 3. Referat za stre- lačke družine in gasilstvo. 4. Referat za sport, ki se deli na podreferate, in sicer za nogomet, hazeno, rugby, te- nis, vodni sport, veslanje, jadranje in plavanje, lahko in težko atletiko. 5. Re- ferat za mehanični sport: letalstvo, av- tomobilizem, kolesarstvo itd. 6. Refer- rat za statistiko. 7. Referat za propa- ganda in higieno.

Tretji odsek je odsek za računovod- stvo, ki bo zbiral podatke za sestavo proračuna, pripravljati predloge za fi- nančni zakon, vršil finančne posle in slično.

Ministrstvu za fizično vzgojo bodo dodeljeni: 1 svetnik, 1 tajnik, 1 pristav, 2 uradniška pripravnika, 1 ekonom, 2 arhivari, 1 šef računovodstva, 4 zva- ničniki in 3 služtelji.

Sestanek Marinković-Grandi

Zeneva, 27. febr. Z. V hotelu »Bellevue« kjer je nastanjena italijanska delegacija za razorožitveno konferenco, se je snoči jugoslovanski zunanji minister dr. Voja Marinković sestel z italijanskim zunanjim ministrom Grandijem. Razgovor je trajal nad pol ure in se je nanašal na pereče pro- bleme mednarodne politike.

Pravilnik o cenzuri filmov

Beograd, 27. febr. AA. Na podlagi čl. 19. zakona o podaljšanju veljave odredb dose- danjih finančnih zakonov in zakona o pro- računskih dvajsetstih letih je prosvetni mi- nister predpisal pravilnik o cenzuri filmov. Po tem pravilniku se smejo kinematografski filmi javno predvajati samo tedaj, ka- dar izda komisija za cenzuro filmov (cen- zurna komisija) za to predpisano dovolje- nje na posebnem cenzurnem listu v knji- žici. To velja tudi za reklame, plakate, pro- grame, slike in fotografije ter za vse na- pise in besedila ki film spremljajo. Dovo- ljenje se izda šele po izvršenem komisij- skem pregledu filma in reklam.

Naše strokovne šole

V petek je Narodna skupščina sprejela predložena ji zakona o ženskih obrtnih in ženskih strokovnih učiteljskih šolah. S tema dvema zakonoma je v Narodni skupščini zaključena razprava o skupini šestih zakonov, ki enotno urejajo vse naše strokovno šolstvo v ožjem pomenu, torej nižje in srednje trgovsko in obrtno šolstvo.

Že poprej je skupščina odobrila zakone o trgovskih in srednjih šolah, o pomorskih trgovskih akademijah, o tehniških srednjih šolah in o moških obrtnih šolah. Vsi ti zakonski osnutki so sedaj pred senatom, ki jih je deloma že tudi odobrila, deloma jih še ima na dnevnem redu, a jih bo brez dvoma tudi v najkrajšem času sprejel. Ko jih nato sankcionira še vlada, bodo objavljeni in se bodo z novim šolskim letom že povsod izvajali. S tem bo naše strokovno šolstvo urejeno na moderni podlagi, ki je izkoristila dosedanje izkušnje doma in v inozemstvu in ki kljub svoji enotnosti v potrebi meri upošteva tudi pestro gospodarsko in socialno strukturo naše države. Sprejeti zakoni tvorijo dober okvir za bodoči razvoj strokovnega šolstva v Jugoslaviji.

Odveč bi bilo opozarjati na veliki pomen strokovnega šolstva zlasti pri nas. Njegova potreba in korist sta vidna vsakomur posebno v sedanjih dobi, ko so gospodarski momenti bolj ko kdaj prej postali eno glavnih gibal vsega življenja, vse domače in mednarodne politike. Tudi svarilni glasovi, ki vedno česče in jače opozarjajo na nevarnost, da nam doraščajo na univerzah in gimnazijah preveč izsolanih ljudi, so direktno ali indirektno kažipot k strokovnemu šolstvu. Bistvo strokovnega šolstva je namreč v tem, da ne vzgaja, ali vsaj ne bi smelo vzgajati učencev in učenec na splošno za razne uradniške in pisarniške poklice, temveč konkretno za politično delo o tej ali oni produktivni panogi gospodarskega življenja.

Ako je morda res, da se nam je bati preobilja izsolanih ljudi, ki jih naš narod ne bo mogel primerno zaposliti, pa vendar ne more nihče trditi, da imamo preveč izsolanih strokovnih ljudi v naši obrti, trgovini in industriji. Opozorimo naj samo na tujo konkurenco, ki ji še vedno nismo povsod kos, čeprav so dani vsi zunanji pogoji, in pa na veliko število strokovno kvalificiranih inozemcev, ko so nameščeni po raznih naših obratih, deloma res brez potrebe, v precejšnji meri pa vendar le zato, ker jih še ne moremo zadostno nadomestiti z domačimi. Mnogo smo že na boljšem v obeh teh pogledih kakor smo bili pred desetimi leti in celo pred eno generacijo, a nismo še tako daleč, da bi se mogli zadovoljiti. Zato je v polni meri potrebna in utemeljena čim večja skrb za razvoj našega strokovnega šolstva.

Kje si še lahko pomagamo

Nadaljnji predlogi kluba senatorjev za olajšanje krize — Omejitev uvoza premoga — Pospeševanje živinoreje — Davčni zaostanki naj se čim prej spravijo s sveta

Beograd, 26. februarja, v. Kakor smo že poročali, je klub senatorjev povelil posebno gospodarskemu odboru nalogo, da razmotri o ukrepih, ki bi mogli omiliti sedanjo gospodarsko krizo. Odbor je upošteval obstoječe razmere in ostal na realnih tleh. Lekar je predvsem poto, po katerih bi se moglo doseči vsaj začasno olajšanje krize, dokler ne pride trajni izboljšavi s tem, da se popravijo splošne gospodarske prilike na svetu. Ta odbor je vsestransko proučil položaj ter je sestavil celo vrsto predlogov, ki jih je dostavil v prosvetno kluboma senatorjev in narodnih poslancev ter vsem resornim ministrom. Med najvažnejšimi predlogi, izmed katerih smo že objavili predlog glede osnovanja izvozne centrale za vino, so še naslednji:

Omejitev uvoza inozemskega premoga

Poudarjajoč krizo, ki jo preživlja rudarska industrija in ki je imela za posledico velike omejitve in deloma celo popolno ustavitve obratov in državnih in zasebnih rudarskih podjetij, je gospodarski odbor kluba senatorjev prišel do prepričanja, da je v veliki meri pripisovati to krizo tudi stalno naraščajočemu uvozu inozemskega premoga. V trgovinski bilanci znaša ta postavka nad 200 milijonov. Ker imamo v državi dovolj prvotnega premoga, je uvoz inozemskega premoga docela nepotreben z malimi izjemami za razne specialne obrate. Odbor je z zahtevnim ugotovil, da se uporablja brez vsake potrebe inozemski premog celo v nekaterih javnih ustanovah.

V tej stvari je odbor sprejel naslednji sklep:

»Ker bi se z omejitvijo uvoza inozemskega premoga v znatni meri omilila kriza v rudarskih podjetjih in omogočila zaposlitev velikega števila sedaj brezposelnih rudarjev, naj vlada takoj izda primerne in energične ukrepe, da se zabrani uvoz tujega premoga v vseh primerih, kjer tuji premog zaradi kakih specialnih potreb ni neobhodno potreben. Predvsem naj se prisilijo vsa industrijska podjetja, ki bi mogla uporabljati prav tako domači premog, da v določenem roku preuredijo svoje instalacije za kurjavo z domačim premogom. Obenem naj se v bodoče zabrani vsak uvoz strojnih instalacij, ki niso urejene za uporabo domačega premoga. Novim podjetjem naj se izda obratna dovoljenja le, če bodo uporabljala domači premog. Isto velja tudi za paroplovne družbe, zlasti za one, ki vrše obalno službo. Vse družbe, ki dobivajo od države subvencije, se morajo obvezati, da bodo uporabljale samo domači premog, če pa tega ne more, se jim ukinje državna subvencija. Omejitev uvoza tujega premoga je mogoča s posebnim zakonom, ali pa s primerno carinsko politiko in z izvajanjem sistema kontingentov. Finančni minister in minister za trgovino in industrijo naj se pooblastita, da izdajo sporazumno primerne ukrepe. S te-

ki je bilo prvo desetletje po uedinjenju v primeri z drugim šolstvom skoraj nekam zanemarljivo.

Strokovne šole pri nas niso pridelane prosvetnemu ministrstvu, temveč onim resorom, ki so jim najbližje po svojem namenu; tako spadajo kmetijske šole v delokrog kmetijskega ministrstva, rudarske šole v delokrog rudarstva za šume in rudnike, strokovne šole v ožjem smislu, torej obrtne in trgovske raznih tipov, pa v delokrog ministrstva za trgovino in industrijo. Ta resorna razdelitev je tudi utemeljena in koristna, čeprav krši načelo koncentracije vse šolske uprave. Način dela in potrebe strokovnih šol so namreč v marsičem različne od onih na šolah brez praktične delavnice in najbolj opremljena delavnica ne koristi, ako je ne vodi dober strokovnjak, ne samo teoretičen, temveč v enaki meri tudi praktičen. Slab je učitelj na osnovni, meščanski ali srednji šoli, ki nima oči in ušes za življenje okrog sebe, naravnost nemožna pa je tak učitelj na strokovni šoli. On se tudi ne sme nikdar zadovoljiti z znanjem, ki ga je dovedlo na njegov položaj; neprestano mora biti v naitesnejši zvezi z razvojem svoje stroke v praksi.

Delo na strokovnih šolah, zlasti višjih, v marsičem sliči delu na univerzah, saj je malo predmetov, pri katerih bi se učitelj lahko omeil na učno knjigo, preveč predmetov pa, za katere so črne knjige v običajnem pomeu besede sploh nemoreče. Zato si mora vsak učitelj navadno svoja predavanja sam sestavljati in jih po praktični potrebi tudi vedno spreminjati. Pri nas posebej je treba še pomisliti, da je strokovna literatura v našem jeziku še zelo pčila in da je zato delo učitelja tem težje in večje, a tudi tem bolj odgovorno.

Problem dobrega učiteljskega naraščaja je zato najvažnejši del skrbstva za strokovne šole. Tem težji je, ker ga ni mogoče urediti šablonsko in še danes tvori predmet študija po vseh državah. ki se trudijo, da bi ga uredile na način, ki bi privlačjal na šole tudi najboljše strokovnjake. Naši novi strokovnošolski zakoni, ki jih je predložil Narodnemu predstavništvu minister dr. Kramer, pomenjajo tudi v tem pogledu velik korak naprej in odpravljajo mnoge ovire v dosedanjih zakonih, ki so preveč upoštevali samo formalno kvalifikacijo in s tem odbijali praktike.

Z novimi zakoni smo dobili torej dobro osnovo za nadaljnji razvoj strokovnega šolstva. Treba bo sedaj, da se bodo zakoni tudi dobro izvajali in da bodo šole dobile potrebne materialne pripomočke za svoje delovanje. Koristni sadovi potem ne bodo izostali in se bodo blagodejno poznali v vsem našem javnem življenju.

mi ukrepi pa se ne sme čakati, marveč je treba storiti takoj vse potrebne korake, ker je naša rudarska industrija zares v težavnem položaju, predvsem pa zaradi bednega položaja rudarjev, ki jih je mnogo brez dela in zasluža ter z grenkobo v srcu gledajo, kako prihaja na tisoče vagonov tujega premoga v državo, dočim so oni na cesti.

Uporaba sladkornih odpadkov za živinsko krmo

Zaradi lanske slabe letine je zavladalo v državi veliko pomanjkanje krme. V mnogih krajih so prisiljeni krmiti živino samo s slamo ali pa koruznikom. Zaradi tega je živinoreja zelo padla. Kmetje morajo prodajati živino za vsako ceno, kvaliteta živine pa nazaduje, kar škoduje tudi dobremu glasu naše živinoreje in onemogoča konkurenco na inozemskih trgih. Zaradi tega je nujno potrebno, da se omogoči živinorejcem nakup melase (odpadka pri fabricaciji sladkorja). Melasa vsebuje še 40 do 50 odstotkov sladkorja in je zelo redilna. V vseh naprednih državah jo uporabljajo za krmiljenje živine, ponekod pa jo celo uvažajo iz inozemstva. Na ta način bi se znatno dvignila kvaliteta naše živine, živinorejcem pa olajšala prehrana. Pri nas pa obstoječi predpisi zabranjujejo prodajo melase za krmno živino. Zaradi tega je potrebno, da se ti predpisi revidirajo in uporaba melase za krmiljenje živine kar najbolj propagira.

Znižanje pristojbin za živinske potne liste

Mnogo pritožb je slišati zaradi previsokih pristojbin za živinske potne liste, na katere so uvedene državne, banovinske in občinske takse. Takse so bile večinoma odmerjene v času, ko je bila konjunktura na visoki in se je prodajala živina za dvakrat do trikrat višjo ceno kakor danes. Cene živine so strahovito padle, pristojbine za živinske potne liste pa so ostale v večini primerov na isti višini. Zaradi tega je potrebno, da se te pristojbine primerno znižajo. To se bo najlažje izvršilo ob priliki potrjevanja občinskih in banovinskih proračunov.

Likvidacija davčnih zaostankov

Davčni zaostanki iz prejšnjih let tvorijo vedno večje breme za prizadete davkoplačevalce, ki v sedanjih krizi ne zmorejo niti rednih davkov, na drugi strani pa zele otežkečajo administracijo, ker se ti davčni zaostanki od leta do leta prenašajo na nov račun. Odbor je mnenja, da bi bilo potrebno te davčne zaostanke likvidirati na ta način, da bi se, ako ne že popolnoma ertali, vsaj primerno znižali. Upošteval naj bi se padeč cen poljskih pridelkov in padeč cen kmetijskih neopredmetov ter se v istem razmerju znižali tudi davčni zaostanki.

Nemška misija Avstrije

Dunaj, 25. februarja.

Nemci v stari avstrijski monarhiji so videli svojo glavno poslanstvo v tem, da razširjajo nemški jezik in nemško kulturo proti vzhodu in jugovzhodu ter na ta način pripravijo teren za politično podjarmljenje neodvisnih držav in za ponemčevanje tujerodnih, v prvi vrsti slovanskih pokrajin. Nasiljevali so v manj oblieden krajih nemške pionirje, ki tvorijo danes narodne manjšine v nasledstvenih državah. Pošiljali so na vsa boljša uradniška mesta v nemške kraje nemško ali vsaj nemško mislečo inteligenco, da je izvrševala naloge nemškega poslanstva, ki je obstajalo v ponemčevanju in v razširjanju nemške kulture.

Ustanovitve narodnih držav se je v duhu nemške gibanje in življenje poavila nova ekstremna sila, boljševizem. Medtem ko se je imela nemška kultura morala braniti prej na evropski celini samo proti lažji francoski kulturi, je morala po vojni obrniti svoje sile tudi proti novi hudi sili, ki prodira proti zapadu. Zapadna civilizacija, ruski boljševiški materializem in nemška imperijalistična kulturna ideja — ti trije faktorji se borijo danes za duše v srednji Evropi.

Dočim pa imata prva dva faktorja v Francozih in Rusih svoja močna nosilca, je zastopnik tretjega faktorja padel v neko nesigurnost in slabost. Nemški narod v Nemčiji gleda v prvi vrsti na to, da se konsolidira sam in da ustavi prodiranje razjedajočega boljševizma med nemške mase. Avstrijska republika je padla v brezpomembnost. Hotela je sicer prevzeti z Dunajem vred slavo in vpliv bivše monarhije in si s tem, da se opira na nekdanjo veličino, ustvariti svojo novo misijo. Toda lepote cesarskega Dunaja so postale samo predmet tujeskega prometa, veliki gradovi se spreminjajo v razvaline in Dunaj kaže danes shko bede in revščine. Zivela je Avstrija s tujim denarjem prav udobno, danes pa, ko ji primanjkuje vsega in se mora prisilno zapirati na vse strani s carinskimi mejami, je prišla do spoznanja, da je revna, revna ne samo na premoženju, temveč tudi v spoznavanju svojih dolžnosti do kulturnega napredka.

A tudi danes, v dnevi revščine in bede, išče Avstrija svojega delokroga, svoje misije ne doma, temveč v tujini: ne zase, temveč za druge. Čuti se poklicano, razširjati nemško kulturo proti vzhodu in jugovzhodu. Hoče prevzeti delokrog, ki ga je imela in na katerem se je razbila stara avstrijska monarhija. Oprati se hoče pri tem na oke nemških narodnih manjšin, na pripadnike nemškega kulturnega kroga v nasledstvenih državah. Dr. Anton Böhm, volja mladinske organizacije »Nova zemlja« (Neuland) je nedavno izjavil: »Edina misija, ki jo more Avstrija imeti, je ta, da nastopi z ofenzivo v srednji Evropi ter zanese nemško kulturno idejo v vse podunavske države.«

V tem smislu že delujejo vse nemške nacionalne in obrambne organizacije. Kol prvo naj omenimo znano šolsko društvo »Südmarke«. Kakor je pred vojno prodirala v srca nemških narodov ter s svojim naravnost roparskim načinom trgala Slovenecem in drugim narodom kos za kosom, tako hoče Südmarke še danes po vojni prodirati v tuje narodne dobrine. Najprej na mora iztrebiti slovanske narodne manjšine v Avstriji, in sicer v čisto slovenskem in hrvaškem ozemlju. Kjer pa še nimajo svojih privatnih šol, podpirajo državne ljudske šole z bogatimi darovi in delijo zlasti za božične praznike med slovanske otroke razpisne darove.

Seveda se ta obdaritev vrši s slovesnostjo, ki je nemška v mišljenju in v besedah. Zgodnja številka lista »Grenzland«, organa Südmarke, poroča, da je sprejelo znatne donarne podpore 11 šol v slovenskem delu Koroske, 16 šol na Gradiškemskem, 6 otroških vrtcev in 4 mladinski domovi na Nižnjem Avstrijskem, kjer so naseljeni Čehi. Polog tega je razdelila Südmarke nad 1000 knjig, okrog 200 parov čevljev, 2500 kosov obleke, velike množice blaga ter šolskih potrebščin. Skupno je bilo deležnih teh darov 15 šol na Koroskem, 18 šol na Gradiškemskem, 3 šol na Stajerskem in na Nižnjem Avstrijskem 6 otroških vrtcev ter 4 mladinski domovi. Te darove pa so preskrbele samo dunajska in grška krajevna organizacija Südmarke. Všetli niso darovi, ki so se zbrali po drugih krajih in ki so se razdelili še po drugih šolah, v katere pohajajo slovanski otroci. V slovenskem delu Korotana so sprejele od Südmarke darove med drugimi šole: v Plajberku, Borovljah, Področici, St. Jakobu, Medgorju, Ljubelju in Bilčovu, kjer ni niti enega nemškega otroka. Zal žanje Südmarke s svojim načinom delovanja s pomočjo nemškega in ponemčenega učiteljstva velike uspehe.

Napisal sem vam te vrstice, ker je dobro, da se spominjamo na vse te stvari ravno v času, ko Nemci tako silno tožijo, kaka krivica se jim godi na svetu...

Seja vlade

Beograd, 27. febr. AA. Danes se je od 9.30 do 13. pod predsedstvom predsednika ministrskega sveta g. Petra Živkovića vršila seja ministrskega sveta, na kateri so razpravljali o tekočih poslih.

Iz vojaške službe

Beograd, 27. februarja p. Z odlokom komandanta celokupne žandarmerije in v sporazumu z notranjim ministrom so premeščeni: v štab drinskega žandarmerijskega polka kapetan I. kl. Rade Bubalo; za vodnika carevovskega voda vardarskega žandarmerijskega polka poručnik Danilo Kopricev; za vodnika krvopalskega voda poručnik Milan Segar; za vodnika mariborskega voda dravskega žandarmerijskega polka poručnik Svetozar Knežević; za vodnika ljubotemskega voda istega polka poručnik Velimir Srečković; za vodnika senjskega voda savskega žandarmerijskega polka poručnik Andrej Napotnik.

Z odlokom vojnega ministra je dodeljen na službo vojnomu okrogu v Celju kapetan I. kl. Josip Stengl.

Napredovali so za poručnike vojnega broda I. klase Karel Levičnik, Leon Zakarija in Oskar Jeglič.

Zenitev je odobrena inženjerskemu poručniku Alojziju Božiču z gospodično Rudolfino Horvatić, hčerko trgovca v Veržeju, in vojnomu pišarju IV. klase Jakubu Piskazu z gđc. Jelisavo Uskoković, hčerko kapetana.

Pomladno zdravljenje

Pomlad torej prihaja in že se začnjenja odpirati popki. Sedaj je čas misliti na zdravje, ker kakor sok v stebelcu tako tudi kri prenaša večjo akcijo cirkulacije, ki zamore dovesti do težjih posledic. Zaradi tega je treba očistiti telo od v njem nakopičenih škodljivih tvarin. Zato izvajajo sedaj spomlad pri nas kot v inozemstvu vsi izobraženi ljudje s čisti svoje rodbine, naj so stari ali mladi 6—12 tedensko pomladno zdravljenje. V to svrhu se poslužujejo našega prirodnega in po vsem svetu poznane in priznanega »PLANINKA« čaja, ki je pripravljen povetini iz najbolj zdravih zelišč, ki rastejo po slovanskih planinah.

Prilnite tudi vi še danes s pomladnim zdravljenjem, toda zahtevajte v lekarnah izrecno pravi

PLANINKA-ČAJ-BAHOVEC

ki se ne prodaja odprto temveč samo v zaprtih in plombiranih paketih po Din 20.— in z napisom izdelovalca:

Lekarna Mr. Ph. L. Bahovec, Ljubljana

Gener. depot. za Avstrijo: Heil. Geist Apotheke, Wien I., Operngasse 16.
» » » Madžarsko: Mr. Bokor Ferencz, gyógyszertár, Kaposvár.
» » » Italijo: Farmacia Mizzan, Trieste.
» » » U. S. A.: Vlado Premru, 27 South Main Street South Norwalk Conn.

Amandmani k finančnemu zakonu

Finančni odbor končal proračunsko razpravo — Važni amandmani rešujejo celo vrsto perečih vprašanj

Beograd, 27. februarja, M. Po večtedenskem zasiedanju je finančni odbor dekončal razpravo o državnem proračunu za leto 1932.33. v zvezi s finančnim zakonom in številnimi amandmani, ki so jih predložili doma vlada, deloma pa skupščinski odbor in posamezni narodni poslanci in senatorji. Sijam je ves čas prisostvoval tudi finančni minister dr. Milorad Djordjević, ki je o posameznih predlogih dal vsa potrebna pojasnila in branil proračunski predlog vade.

Kakor je na eni strani prevladovala težnja po kar največji štednji v državnem gospodarstvu, da bi se tako znižali zdatki in s tem olajšala tudi davčna bremena, tako značilni odbor na drugi strani ni opustil ničesar, kar bi moglo škodovati splošnim koristim. To stremiljenje, kateri je podpiralo celokupno Narodno predstavništvo, se zrealiziralo v številnih amandmanih, ki se bili naknadno predloženi k finančnemu zakonu.

Izmed važnih amandmentov najvamo naslednje:

Šolski odbori, občine, Glasbena Matica, razne ustanove in fondji prejšnjih oblasti, katerih imovina je prešla v upravo banovinske, se oproščajo vseh dolgov z obrestni vred, ki so jih napravili pri gospodarski komisiji za stvarno demobilizacijo v Ljubljani. Iznos teh oprostitve se prepiše v bruto bilanco o vojnem plenu. Amortizacijski obroki, ki so bili plačani na račun teh dolgov, se ne vrnejo. Ostale ustanove, društva in združenja morajo plačati vse dolge, ki so jih napravila pri gospodarski komisiji za stvarno demobilizacijo skupno z obrestmi po 4 odstotke, v 10 letnih obrokih od dneva, ko stopi v veljavo ta zakon.

Nadaljnje odredbe določajo, da je treba zakon o osvoboditvi posojil samopravnih teles razumeti tako, da se samoupravna telesa oproščajo plačevanja davkov in taks na posojila, zaključena v državi z javno emisijo, ne pa na posojila, sklenjena pri posameznih bankah. Tudi vsa posojila brez razlike, ki jih samoupravna telesa sklenejo v inozemstvu, se oproščajo davkov in taks. Iz dohodkov prometnega ministrstva se na podlagi sporazumov za izvrševanje obstojećih pozorih, plačajo subvencije pomorskim prometnim družbam za organizacijo in izvajanje rednega prometa ter za prevoz pošte po morju.

Podpora za SKJ

V drugem amandmentu je določena podpora za SKJ in šolske čete, za katere so odobreni krediti v proračunu ministrstva za telesno vzgojo. Podpore se bodo izplačevale v mesečnih obrokih po odredbah ministra za telesno vzgojo, čim stopi v veljavo ta zakon. Uprava SKJ bo morala predložiti ministrstvu za telesno vzgojo v odobritve predračun o izdatkih in o uporabi te podpore.

Po določilih zakona o državnem računovodstvu in zakona o glavni kontroli, bodo morali vse račune pregledati vsake tri mesece po dva ministra in po dva člana glavne kontrole, ki ju določi ministrski predsednik.

Določbe o pokojninah

Člen 47. se spremeni in se glasi: Vpokojeni ne morejo biti namešteni v državni službi. Ta določba pa ne velja za vpokojene vojne invalide in vpokojene vseučilišne profesorje, ki se kot priznani učenjaki udeležujejo na vseučilišnih in funkcijah honorarnih profesorjev. Državnim vpokojencem, ki so zaposleni na banovinah ali pri občinah, se njihova pokojnina zniža za ves čas njihovega postranskega službovanja, in sicer: 1. za četrtino onim, ki jim donajajo mesečni brutto-dohodki od te službe do 1499 Din; 2. za tretjino onim, ki jim donajajo 1500 do 2499 Din; 3. za polovico onim, ki prejema 2500 do 4999 Din; 4. vpokojencem, katerim mesečni dohodki posebne službe donajajo več kot 5000 Din, se odtegne vsa pokojnina za ves čas njihovega službovanja. Ta določila veljajo tudi za one državne vpokojence, katerim njihove pokojnine po zakonu od 1. julija 1922 donajajo več kot 3000 Din, ne da bi se pri tem vračunala njihova draginska doklada.

Druge določbe

Novi čl. 47 določa, da se naši državljani ne morejo sprejeti v državno službo kot kontraktualni uradniki. Onim, ki jih zadene ta določba, ko stopi zakon v veljavo, je treba v dveh mesecih odpovedati službo.

Novi čl. 52 določa, da se državnim uslužbenecem, ki jim država ali samoupravno telo oskrbi stanovanje odbije stanarina od skupnih mesečnih dohodkov. Državni uslužbenec, ki se smejo po službeni potrebi več kot tri mesece držati izven svojih službenih mest. Izjeme se določijo s posebnim zakonom.

nom. Določbe čl. 144 se nanašajo na zakon in rodbino vpokojencev. Rodbina vpokojencev ima pravico do pokojnine le, če se je državni vpokojenec poročil pred ali za časa svoje aktivne službe. Rodbina vpokojencev, ki so se poročili v času, ko so bili že vpokojeni in do tedaj, ko stopi v veljavo ta zakon, še ne reaktivirani, nimajo pravice do pokojnin.

Rodbinske draginske doklade državnih vpokojencev, kakor jih določa zakon z dne 27. oktobra 1931, se izplačujejo po odredbah, ki veljajo za aktivne državne uslužbence. Ministrski svet ima na predlog finančnega ministrstva pravico, da spremeni ali dopolni zakon o znižanju dohodkov z dne 20. sept. 1931 in njegovo dopolni z dne 29. okt. 1931.

V čl. 12. se določa, da se bo Narodnemu predstavništvu predložil zakon o splošnih tarifah uvoznih in izvoznih carin, ki so po odredbi ministrskega sveta že stopile v veljavo.

Okrajno sodišče v Osijeku-donjem gradu se ukine.

Pristojbine za penzijski fond gledaliških članov

Členu 20. se doda: Za centralni penzijski fond gledaliških članov se od vsake gledališke koncertne in cirkuške vstopnice ter vstopnice k prireditvam, na katerih se ljudje kakorkoli zabavajo, pobirajo posebne pristojbine in sicer: za sedežne vstopnice po 1 Din, za vstopnice v loži po 5, za brezplačne vstopnice pa do 3 Din. Štiri oblastna narodna gledališča in sicer v Skoplju, Sarajevu, Novem Sadu, Osijeku in Mariboru se vzdržujejo s svojimi dohodki in s subvencij. Njihov proračun odobrava prosvetno ministrstvo. Isto velja za banovinska gledališča, le da potrjuje ban njihov proračun.

Ukinitev srednjih šol

Ministrski svet se pooblašča, da na predlog trgovinskega ministra dne 1. julija 1932 ukine določeno število trgovskih akademij, dvorazrednih trgovskih šol, pomorskih akademij, ženskih strokovnih šol, poedinih oddelkov pri srednjih tehniških šolah ter združenih posameznih moških obrtnih šol s srednjimi tehniškimi šolami. Učiteljske moči teh šol more trgovinski minister upokojiti ali odpustiti iz službe, kakor bi to dopuščale možnosti državnega proračuna in potrebe službe.

Nov davek

Minister za socialno politiko se pooblašča, da zbere potrebna sredstva za nezaposlene delavce, gradnjo delavskih zavetišč in polne stroške delavcev, ki potujejo na delo, ter da v ta namen obremeni vse delodajalce in delojemalce, ki se nanje nanaša zakon o zavarovanju delavcev, s posebnimi dajatvami do 3,6% od njihovih enodnevnih zavarovanih prejemkov.

Določbe zakona o izseljevanju z dne 30. oktobra 1921 veljajo tudi za izseljevanje iz naše v druge evropske države.

Oprostitev plačila taks

Beograd, 27. februarja AA. Z odlokom finančnega ministra je oproščen Dečiji in materinski dom kraljice Marije v Ljubljani plačila taks po taksi tarifi na vseh prošnjah, ki jih predlože državnim oblastvom, izvzemši v vlogah v civilnih pravadah.

Vremenska napoved

Zagrebačka vremenska napoved za danes: Nekoliko več oblačnosti, hladno precej stalno. — Situacija večerajšnjega dne: Anticiklon, ki se je pojavil nad severozapadno Evropo, je ponovno prodir v centralno in deloma tudi v južno Evropo. Barometrska depresija se je razdelila v dva dela. Eden prevladuje nad severnimi evropskimi državami, drugi nad Sredozemskim morjem. Jadranski minimum se je obdržal, čeprav je nekoliko oslabil. Depresija nad Črno morjem je v zvezi s sredozemsko depresijo ter je povzročila nekoliko snega na vznođu države. Pritisk je porastel v Sloveniji. Primorje in južnih krajih države za 0.1 do 1.5 mm. drugod pa je padel, posebno na severu in v centralnih krajih države. Temperatura je padla za 1 do 9 stopenj predvsem v severnih in centralnih krajih, porasla pa je v Primorju in v vzhodnih krajih države za 1 do 2 stopnja.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Mrzlo vreme bo trajalo dalje, večinoma jasno.

Naši kraji in ljudje

Proslava T. G. Masaryka

Liubljana, 27. februarja.
Zopet se bliža 7. marec, rojstni dan predsednika T. G. Masaryka. Splošno je v vidno ljubeznijo se tega dne ves češkoslovaški narod spominja svojega velikega voditelja, državnika in misleca. Tudi ves ostali svet vidi v tem častiljivem starcu dragocenega predstavitelja demokracije in humanitete. S tem večjo ljubeznijo se spominjamo predsednika T. G. Masaryka Jugoslovani, ki smo bili vsledar deležni njegove posebne pozornosti in pomoči.

V Liubljani je praznovanje rojstnega dne predsednika T. G. Masaryka postalo že lena tradicija. Razreda naše iskrene spoštovanja do tega velikega Slovana, obenem pa bratske čustva do naroda češkoslovaškega. Tudi letos ne smemo zaostati. Jugoslovansko-češkoslovaška liga v Liubljani je pripravila lepo, dostojno proslavo in poziva dan s vso našo javnost, da z obilnim obiskom te prireditve manifestira svoje spoštovanje in ljubezen do najvišjega državnika bratske češkoslovaške republike.

Ta proslava bo v soboto, dne 5. marca ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice (Miklošičeva cesta). Imela bo značaj slavnostne akademije. Program je letos izredno lep in vabljiv. Sodelovali bosta z arizmi iz čeških oper naši najodličnejši operni pevci: ga. Zlata Jungienac - Gavellova in ga. Vilma Thierri-Kavčnikova. Dalje bosta nastopila priznani slovenski vokalni kvintet in uvaževano pevsko društvo »Grafika«. Umetniški užitek teh nastopov bo izpopolnil še Liubljanski komorni trio. Vrh tega se bo pričel kratki film iz življenja T. G. Masaryka.

Ta reprezentativni, mnogo obetajoči program bo dal Masarykovi proslavi značaj prvostopenjske družabne prireditve. Da pa se v teh težavnih časih omogoči vstop vsakomur, se je prireditelica odrekla vstopnin in bo pobirala samo prostovoljne prispevke.

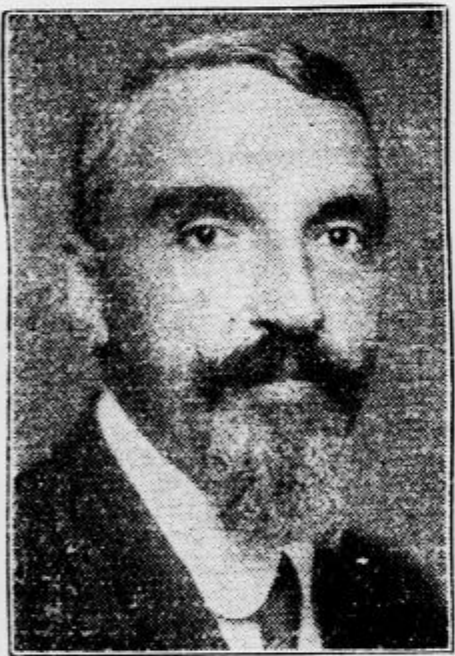
Preverjeni smo, da bo Liubljana tudi letos ob tej svečani priliki pokazala, da je z dušo in srcem za naše staro, v viharjih časa preizkušeno geslo: »Zvestoba za zvestobo.«

Jugoslovansko-češkoslovaška liga.

Dr. Krajač o Velebitu

Liubljana, 27. februarja.
Prihodnji petek ob 20. priredi SPD v dvorani Delavske zbornice predavanje dr. Ivana Krajača o Velebitu.

Dr. Ivan Krajač je odvetnik in javni beležnik v Jasnovskem pri Zagrebu. Rodil se je 1877 v Senju v Hrvatskem Primorju. Poznan je ljubljancem iz časa valovne borbe, ko je nastopil na velikem javnem

zborovanja v hotelu Unionu skupaj z dr. Ivanom Tavčarjem. Za časa, ko je bila Radiceva stranka v parlamentu, je bil minister trgovine in industrije in je kot tak tudi znan ljubljancem, ker je otvoril ljubljanski velebit. Dr. Krajač je spisal celo vrsto brošur in razprav večinoma gospodarske in finančne vsebine. S prav posebno vlogo pa je gojil od mladega turistiko in je eden prvih turističnih pisateljev na Hrvatskem. Kot tak je utemeljil smernice moderne turizma in alpinizma. Po udeležitvi je bil predsednik HPD v Zagrebu. Pod njegovim vodstvom se je društvo začelo naglo razvijati. Njegova zasluga je, da se je ustanovil Savez planinarskih društev v Jugoslaviji in na sestanku v Liubljani je bil sprejet predlog o asociaciji slovenskih planinskih društev.

Kot minister trgovine in industrije je krepko podpiral turistiko in planinarstvo, posebno je odvil turistiko v področju Dinarskega gorovja in Jadranskega morja. V Hrvatskem Planinarije je veliko število njegovih izbranih člankov. Sodeloval je tudi pri »Planinskem Vestniku«. Posebna njegova zasluga je, da je opozoril na prvega hrvatskega, slovenskega in lahko rečemo tudi evropskega turista v modernem znanstvu. V prvi polovici XVI. stoletja, na Petra Zoranića.

Važna so posebno njegova izsledovanja po Velebitu. Dr. Krajač je zanimal tudi za speleologijo, ter odkril več podzemskih jam. Na njegovo iniciativo se je zgradilo več planinskih domov v področju HPD, posebno uspešno je zagovarjal stalnice, da morajo stati domovi na mestih, ki dajejo pogled na morje in jadransko otočje. Kot alpinist je odprl pristope na Rožanske Kukeve, ki so najbojatejši oblik v Velebitu. Naivši vrh nosi njegovo ime. L. 1930 je odkril na primorski strani južnega Velebita krasno, skoraj km dolga podzemsko jamo. Dr. Krajač je menda tudi prvi smučar na Hrvatskem od l. 1910 naprej. Kot smučar je odkril, da se iz Zavižana na severnem Velebitu pozirom ob vednem nebu vidi: Savinjske Alpe, Visoke Ture, zahodno od Jadranskega morja pa Rinski in Toskanski Apenini.

Dr. Ivan Krajač je napravil tudi več vzponov na orjaške Sviciarske Alpe, tako na Monte Rosso 4461 m, Breithorn 4171 m, Jungfrau 4166 m in druge vrhove do Savoje ter smučarske ture nad Zenskim jezerom. V domačih Alpah je izvršil več prvenstvenih tur, tako pozimi na Staro Planino, Sar-Planino do Ljubotene. Najbolj pri sreju pa mu je Velebit, katerega je vsestransko preiskoval in opisal ter sam na licu mesta posnel lepe slike. Ima okoli 70 svojih dopisnikov.

Dr. Ivan Krajač je znan v gospodarskem svetu. V zadnjem času se trudi, da bi se zgradila avtomobilska cesta, ki bi vezala

Zagreb direktno z Liko in s Šibenikom. Šla bi čez prelaz Velebita (780 m) v Obrovac in čez sedlo Velike Kapele 56 m. Vožnja iz Zagreba do Jadranskega morja, do Senja bi znašala 2 uri, proga Zagreb—Šibenik pa 5 ur. S tem bi postala Dalmacija pristopnejša tudi za inozemske turiste.

Ne dvomimo, da se ljubljansko občinstvo, posebno pa naši plezali in smučarji udeležijo polnoštevilo predavanj, ki obeta biti zanimivo po vsebini, po osebi predavatelja in nam bo nudilo estetičen užitek s pogledom na najlepše točke Hrvatskega Velebita in Jadrana. Dolžnost nas vseh pa je, da postavimo odličnega moža.

Leopoldu Pečarju

Rimske Toplice, 27. februarja
Tako gre življenje svojo pot, poslavljajo se od nas borci, mnogi vrli narodnjaki zapuščajo naše vrste. V sredo popoldne je umrl v Zagrebu višji kontrolor drž. železnice g. Leopold Pečar v najlepši možski dobi 46 let.

Pokojnik se je rodil 12. novembra 1886 na Humu pri Ormožu kot sin tamkajšnje učitelja Franca Pečarja. Ob očetovi preminutosti, ki je potem vse do svoje smrti služboval v Smarjeti pri Rinskih Toplicah, ga je kot dveletnega malčka prinesla mati v naš kraj. Ze kot dijak v Celju, kjer se je bohotilo nemškustvo, je bil tudi po kolmi Leopold Pečar med onimi, ki so pomagali jačiti nacionalno misel. Svojo oporo je našel v Sokolstvu.

Po srednješolskih študijah 1908 v Celju se je posvetil juridičnemu študiju v Pragi. Leta 1912 se je odločil za železniški poklic ter dobil prvo svojo namestitev v Kranju. Z energijo, ki jo je kazal že v študijskih letih, je prestal kot borec grozote vojnih let. In ko se je po prevratu srečno vrnil, je našel zopetno namestitev pri železnici na Jesenicah. Nadalje je služboval še v Velenju, Vinkovcih in slednjič v Zagrebu.

Kdo bi bil le mislil, da bo neizprosna smrt ugrabila ravno v teh letih njega, polnega življenja in čilosti? Brdiko je zaskleda vest o nenadni smrti, ki je sledila lahkemu obolenju na srejo. Kljub vsemu prizadevanju zdravnikov se je stanje v zadnjih dneh poslabšalo, dokler ni pri polni zavesti za večno dokončal poti svojega življenja. Zapuščal žalujočo soprogo, vnuki-ov pisatelja dr. Josipa Vošnjaka in dva neposredna otroka: 11letno Bogdana in 5letnega Sana. Njegove zemeljske ostanki so prepeljali iz Zagreba v Rimske Toplice, odkoder se je vršil danes ob 9. dopoldne žalni sredo, izpred postaje na župno pokopališče. Hudo prizadeti občitelji, ki je izvebila svojega draga teka, izrekamo globoko sožalje! Pokojnemu bratu Sokolu, organizatorju, borcu pa naj bo lahka zemlja, na kateri je vzrasel.

Lev Tičar.

O prestopnem letu

Leto 1932, je takozvano prestopno leto, ki ima 366 dni, namesto 365 kakor navadna leta.

Večina ljudi se zadovoljuje kar s tem, da menijo, da je treba imeti za prestopni dan 29. februar, ki ga najdemo zaznamenovano v naših koledarjih vsako četrto leto. Toda to je zmotno. Naše slovensko ime ni popolnoma točno, in z imenom »prestopno« se bove najbrž označilo deželstvo, da število dni ni enako onemu v drugih letih. Nemci imajo bolj prikladno ime, ko pravijo »Schaltjahr« in »Schalttag«, torej »vrinjen leto« in »vrinjen dan«. Zlasti zadnje ime točno pove, da je to leto, kjer je en dan vrinjen, ne pa k mesecu priklajen. In v resnici je to — v prestopnih letih — 24. februar, ki se v prestopnih letih tudi imenuje samo »prestopni« ali po nemško »vrinjen« dan in nima nobenega godu ali svetnika. V »navadnih letih« je to dan sv. Matije, ki led razbije; v prestopnih letih pa se pomakne sv. Matija za en dan naprej, na 25. februar, in ravno tako se tudi vsi drugi dnevi, ki sledijo do konca meseca. Tako mnogogrede rečeno sv. Matija v prestopnih letih en dan pozneje sledi razbijaču, kar pa ljudski modrosti ne dela velikih ovir.

Kako je prišel 24. februar do te nenavadne uloge? O tej stvari piše zelo poglobljeno v »Leipziger Neueste Nachrichten« pod naslovom »O prestopnem letu, prestopnem mesecu in prestopnem letu«.

Proti koncu 16. stoletja se je videlo potrebno, da se spravi računanje časa, ki je bilo dolge v veljavi in ki je temeljilo še na koledarski spremembi Julija Cezarja, svet eklerja v soglasje z dejanskimi astronomskimi razmerami. In tako je določil tedanji papež Gregor XIII. 24. februarja 1582 (pred toč. no 350 leti) v neki buli (pastirskem pismu), da stoni od tega dne v veljavno novo štetje časa. To štetje volja še danes, vendar je že davno postalo potrebno popravka. Kakor noroča dr. Klempaul dalje, tega tedaj niso storili z vrinjenjem enega samega dneva in snoli ne z vrinjenjem. Tedaj so morali celo 10 dni izrinili, torej odstraniti, in v ta namen je bilo določeno, da bo 4. oktobra 1582 sledil kar 15. oktober 1582, tako da je imel v letu 1582, oktober samo 21 dni. Ti deseter dnevi so pa bili odpravili svetnikov, torej godovi, in je s tem odpravilo čedenje desetih svetnikov, s čimer se nekateri dolgo niso mogli sporazumeti. Začeloma so sprejeli svoje katoliški narodi novi »gregorijanski koledarj«, medtem ko so evangetijski narodi računali še naprej po »julijanskem« koledarju. Posledica tega je bila, da so imele

države, v katerih so živeli katoličani in protestantje skupno, kar dva koledarja obenem in so morali preko sto let pisma dvakratno datirati, n. pr. 21.31. decembra, tako nekako kakor se to dela še danes v prometu z Rusijo, kjer še vedno velja julijanski koledarj.

V Nemčiji je bilo novo štetje časa vpeljavno šele na prelomu 17. in 18. stoletja, in sicer počasi z Lutrovim smrtnim dnevom z 18. februarjem 1701, kateremu je takoj sledil kar 1. marec. Februar je imel torej tega leta samo 18 dni.

Ampak še bolj radikalen ukrep je bil že tedaj, ko je Julij Cezar pri svojem popravku koledarja dodal letu 46 pred Kr. toliko dni, da je imelo to leto kar 445 dni! Dejanski tvorec te nenavadne koledarske reforme je bil Grk Sosigenes; slava pa je ostala izvršitelju Sosigenovih reform, velikemu Rimljanu Cezarju, v čigar počastitev se je preimenoval obenem dotedanji mesec »Quintilis« — po imenu rodu, iz katerega ej bil Cezar — v »Julius«.

Kar je bilo prav temu prvemu rimskemu cesarju, ni bilo neugodno tudi njegovemu nasledniku. Tako je bil potem tudi mesec »Sextilis« prekrščen v »Augustus«. Stari mesec »Quintilis« (julij) je imel že od nekdanj 31 dni, »Sextilis« (avgust) pa nasprotno samo 30. Ta razlika v dnevih in časti se je zdelo tedanjim ljudem nekaj neznesnega. Da se odpravi, je bil v letu 4. pred Kr. r. dodan avgustu še en dan, in tako je prav za prav 31. avgust trajal ali pa večer preslopni (vrinjeni) dan. Seveda je bilo treba ta dan nekje vzeti. Odvzeli so ga lepo februarju, ki je imel dolge vedno 29 dni. Od tedaj pa ima februar praviloma samo 28 dni; le v prestopnih letih dobi spet svoje staro število.

H koncu še tole anekdoto: Znanji češki pisatelj J. S. Machar je rojen dne 29. februarja. Na videz ima Machar torej samo vsako četrto leto svoj rojstni dan in bi lahko celo kdo rekel, da slavi, ko je kdo drugi slavil že 60. rojstni dan. Machar šele 13-letar da je štirikrat nalaški ko drugi ljudje njegovega letnika. Ali temu ni tako. Machar je bil dejansko rojen 28. februarja, saj je 24. in ne 29. dan prestopen, in ima zato vsako leto na 28. svoj rojstni dan. Oni pa, ki je bil rojen na prestopno leto 24. februarja, se pomlaja brez Steinacha in Voronova in gorje častilec obletnic in jubilejev pri njem...

Blejsko pismo

Bled, 27. februarja.
Letos imamo muhasto zimo. Še nedavno je pritisnil mrzav prav po sibirski, potem pa je nastopilo južno vreme. Sv. Matija nam je zopet nasl precejšnjo zalogo novega južnega snega. Vse dan je brez prestanka snežilo, tako da imamo zaenkrat dovolj snega. 26. t. m. se je vreme ponovno preokrenilo in imeli smo zopet — 15 stopinj Celzija.

Na Bledu so 24. t. m. spremili k večnemu počitku daleč naokrog znano in ugledno 83-letno gospo Marijo Potočnikovo, gostilničarko na Bledu. Pokojnica, ki je bila 32 let vdova, je vzgojila svoje štiri hčerke v strogo narodnem in naprednem duhu. Vse se nahajajo v uglednih življenjskih pozicijah. Hči Urška je poročena s profesorjem g. dr. Čopom, Anica je poročena s sodnikom g. dr. Rusom, Marija je gostilničarka v Gorjah, Julka pa je poročena doma na Bledu z znanim restavracijem g. Jurčičem. Pokojnica je slovela daleč naokrog kot prilna, delavna in skrbna gospodinja. Na zadnji poti so jo spremlili blejski Sokol, gasilci in mnogobrojno občinstvo. Nepozabljeni pokojnici blag sponin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Lastnik kina »Bled« je začel v kratkem predvajati zvočne filme, s čimer bo Blejem, ki so že dolgo hrepneli po takih filmih, gojovo ustrezno.

Z blejsko kanalizacijo je velik križ. Delo je zaradi raznih ovir po polzevo napredovalo, sedaj so pa zopet ugotovili, da je več glavnih cevi na Vidovdanske cesti razpokala in se zdrbilo. Tako bo zopet trajalo precej časa, preden bodo pokvarjene cevi nadomestili z novimi.

22. t. m. se je vršilo na Bledu cepljenje proti škrlatinki. Cepilni so bili vsi šoloobvezni in tudi mlajši otroci.

Kaj vse spravi na dan kontrola živit

Liubljana, 27. februarja.
Pred nedavnim časom je vladalo splošno mnenje, da razna živila niso v nevarnosti pred ponarejalci, ker bi prišli falsifikati dražje kakor pa originali. V zadnjem času pa se je v tem pogledu marsikaj spremenilo in v mnogih, zlasti v bližini krajev so prišle na dan potvorbe raznih živit, ki jih imamo sicer v naši domovini v izobilju. Največ je pritožb proti ponarejalcem mleka in mlečnih izdelkov.

Na mnogostevilne pritožbe se uveljavljajo preiskave ter so analize poverjene Higijenskem zavodu, ki vrši v vseh pokrajinah veliko in koristno nalogo, ko s svojimi znanstvenimi preiskavami ščiti konzumente pred raznimi ponarejanji in obenem kontrolira tudi reklamo, ki je v mnogih primerih postala neupravičena in celo škodljiva, ker prispeva raznim prepartem nerazsnečne vrednostne svojine in dobre učinke.

V ilustracijo, kako da se tega potvarjanje, naj bo naveden samo interesanten primer, ki ga je ugotovil zagrebški Higijenski zavod lansko leto. Izkazalo se je, da se ponareja celo paprika ki se pridobiva v Votvedini in tudi v drugih pokrajinah v veliki množini. Higijenski zavod iz Bosne in Slavonije ter našel pravo papriko pomešano z barvano moko.

Nedavno je preiskava istega zavoda ugotovila neupravičeno reklamo. Katere se je poslužila znana dunajska trgovka ki deluje močno tudi pri nas. Kakor je splošno znano, se za hranilno in krepljeno sredstvo otrok in slabotnih ljudi že dolgo uporabljajo zmes kakao-a in slada in ni čuda, da so začele razne tovarne producirati tudi manjvredne preparate, ki pa se po reklamirajo z drugimi želi že od vseh strani preizkušeni hranilnimi in okrepilnimi sredstvi. Tako se je pojavil tudi »Maltin kakao« po svoji reklamirani kot zmes čistega kakao-a in slada, ki naj bi bila še posebno redilna zaradi velike vsebnosti beljakovin. V zagrebškem listu »Jugoslovanski Ljudski« čitamo sedaj izid preiskave, ki je bila uvedena od Higijenskega zavoda, in mnenja strokovnjakov, ki so izvršili analize. V prenatratu ni sladu marveč je vse skupaj mehavična zmes kakao-a in pšenične moke. Količina moke znaša 30

Po dnevi: lepa vkljub dežju in neurju
zvečer: lepa pri čaju in plesu.

Raznoterosti prinaša ta letni čas: slabo vreme ... lepe zabave. Ali bodite kjerkoli — zunaj ali notri — vedno boste lepa ako uporabljate Elida Creme de chaque heure.

Elida Creme de chaque heure obda kožo z zaščitno tencico, jo ohrani mehko, nežno in lepo ter jo varuje pred vetrom in neurjem.

ELIDA CREME DE CHAQUE HEURE

odstotkov. To strokovnjaško mnenje je izkazalo veliko zanimanje in z veliko radovednostjo se pričakuje, kaj bodo storile

tržne oblasti in pa svetovno znana trdka Meini, kateri ne more biti vseeno, koliko se njena reklama strinja s stvarnostjo.

Naša država se odpira proti severovzhodu Nova železnica Požarevac — dunavski most

Beograd, 26. februarja.
Ce vzamemo za severno mejo Dunav od Smedereva pa vse do tam, kjer se niže Radujeva na trojni meji jugoslovanskebolgarsko-rumunski veletoč loči od naše države, in potegnemo od Smedereva črto nazvoldu, do Čuprije, Niša, odtod na proti vzhodu, do Caribroda, pa odtod proti severu do one trojne meje: imamo ozemlje, ki je po svoji površini skoraj enaka vsej Sloveniji, ki pa nima (izvz. zajetarsko ozkotimico!) niti ene železniške proge. In vendar je to ozemlje, zlasti v dunavskem gozdu, tako bogato s svojimi ogromnimi gozdovi, pravimi pragozdovi, in svojimi rudami, da bi železnica, ki bi se potegnala skozi te kraje, pomenjala ne samo za to ozemlje, temveč za vso državo ogromen gospodarski poboljšek. Boegravska vseučilišče ima po nekem svojem dobrotniku velikansko posestvo v okolici Blagojevega Kamena, ki pa mu ne daje prav nobene koristi. Kubični meter drva stane tu v najhujši zimi 25 do 30 Din. Ali kam z njimi, ko stane prevoz dvakrat toliko, kolikor so drva vredna! To samo za primer.

Toda tem krajem se sedaj vendarle odpira pot v svet. Na Dunavu se zgradi pri Brzi Palanki most, ki bo vezal našo državo z Rumunsko in preko nje z vsem vzhodom in severovzhodom, a do tega mosta se zgradi skozi »Homolje«, kakor se imenuje ta dunavski kot, normalnotirna proga, ki bo vezala, preko Požarevca, našo prestolnico z rumunskim Turn Severinom. Dolžina proge od Požarevca do dunavskega mosta bo znašala okoli 300 kilometrov in je v resnici treba obžalovati, da bi se v zvezi v delo vsa ta proga obenem. Toda dobro znamenje je vendar, da naša ni padel v vodo in da se je delo vendarle pričelo, vsaj v prvem odseku te naše nove zveze z inozemstvom, ki na bo že v tej skromni izvedbi imelo največji pomen za naše domače kraje ob tej novi progi.

Za sedaj gre za zgradbo proge od Požarevca preko Kučeva do Blagojevega Kamna, za 84 km dolžine. Zgradbo te proge je prevzela švicarska trdka Lesinger et Co. Gradbeni stroški pa so proračunani na 264 milijonov dinarjev. Ker pa v to svrha sklenjeno posebiti znaša samo okoli 235 milijonov, se bodo dela vršila seveda v

tem obsegu in se bo za začetek zgradila proga samo do Kučeva, v dolžini 61 kilometrov. Ker so pa merodajni krog trdno odločeni, da se ta proga zgradi v kar najkrajšem času v celoti, se seveda vrše vsa pripravljala dela za zgradbo vsega ostalega dela proge, zlasti pa za trasiranje proge od Kučeva do dunavskega mostu.

Nova proga bo tekla po precej goratem svetu in bo treba izvršiti celo vrsto predorov in zgraditi precejšnje število mostov. Najdaljši predor, »Sopat« pri Požarevcu, bo meril 939 metrov, drugi najdaljši pri Srakovcu 786, manjši pa bo še devet. Vse to samo do Kučeva. Mostov bo na tej progi kakih 14. Postaje bodo v Požarevcu, Bratinu, Mejloucu, Srakovcu, Rahravu, Mišljenovcu, Kučevu, Neresnici in Blagojevem Kamnu.

Kolikor je dovoljevala sedanje mrazo zimsko vreme, se je delalo že na nekaterih krajih nove proge in je celo že prevtan 329 m dolg predor »Potajnica« pri Kučevu.

Pomladi pa se prične dela na vsem tem odseku in se bo delo pospešilo kolikor le mogoče. Delo so vzele v zakup tri domače trdke: prvi, najtežji del, z najdaljšim predorom, je prevzela sarajevska trdka »Progres« in meri ta del samo 15 km; drugi, v dolžini 24 km, beogradska trdka »Sloga«, tretji v dolžini 185 km pa trdka »Rasina«, dočim se četrta del, ki gre od Kučeva do Blagojevega Kamna, iz zgoraj navedenih razlogov za sedaj še ni vzel v delo.

Delo nadzorujeta dve sekciji prometnega ministrstva: prva pod vodstvom inž. Jeltića od Požarevca do Rahrava, druga, pod vodstvom inž. Zike Tomasevića, pa od Rahrava do Kučeva, ali ima obenem nalogo, da izvrši pripravljala dela za zgradbo ostalega dela proge do dunavskega mosta, s čimer se tako ustvarja podlaga za zgradbo vse proge, ki bo vezala našo državo preko Dunava ne samo s sosednjo Rumunsko, temveč preko nje zlasti tudi s severovzhodnimi evropskimi državami in bo tvorila najkrajšo in najpogostnejšo zvezo med Baltikom in Egejskim morjem. Homoljskemu neravnemu bogastvu na bo tako odprta pot na domači in tuji trg.

Odmevi iz sodne dvorane

Liubljana, 27. februarja
Dolga in draga civilna pravda

»Jutro« je že svojačasno poročalo o velikem civilnem procesu, ki so ga vodili kmetje iz Seiške doline zaradi 150 oravol gozdne parcele. Pri deželnem sodišču je 17 kmetov iz Spodnjih Dajn pri Sorici 18. aprila leta 1923. vložilo obširno tožbo proti 32 posestnikom iz Spodnje in Zgornje Sorice zaradi omenjene parcele, po njih cenjene na 25.000 Din. Tožitelji so zahtevali, da toženci, ki so bili v zemljiški knjigi vpisani kot lastniki, priznajo, da so Dajinci sporno parcelo nepretorgoma in neovirano uživali že nad 30 odnosno 40 let in da so oni pravi lastniki. V tej pravdi je nastal prvi kompetenčni spor, ker so toženci ugovarjali čes da spada pravda pred škofješko okrsodišče. Dolgo se je vlekel ta spor in na posledje je stol sedmorice v Zagrebu odločil, da je za pravdo pristojno ljubljansko deželno sodišče. In nato se je začela gorčena borba za parcelo. Bile so komisije, študrali so stare spise in so tožitelji celo poudarjali, da so njih predniki gozd vzivali že nad 100 let. Pri deželnem sodišču so pravdo dobili kmetje iz Spodnjih Dajn. Sodišče je tožence obsodilo da morajo plačati Dajincem na stroških okoli 60.500 Din. Sorčani pa so pravito gnali dalje. Višje deželno sodišče je njih priziv zavrnilo in potrdilo prvo sodbo. Naposled so se Sorčani obrnili na zadnje inštanco v Zagrebu. Stol sedmorice oddelek B kot kasacijsko sodišče je sedaj zavrnil revizijo tožencev in potrdil prvotno sodbo. Pravda je s tem zaključena. Revizijsko sodbo so prešli kmetje v začetku februarja. Sorčani morajo nasprotnikom plačati na stroških okoli 80.000 Din. Prišteimo stroške njih odvetnika in še druge izdatke (gotovo do 100.000 Din) pa je velika skoro deset let trajajoča pravda veljala naše kmete nad 180.000 Din. Pa draga gozdna parcela!

Ukraden kip Matere božje

Pred tri sodnike je stopil majhen slaboten človek, oblečen delavniško in obut v težke čevlje po poklicu ubog podobar. Obtožen je bil čudnega delikta, da je ob državnih meji v Studoru (Bohinji) ukradel iz

kapelice kip Matere božje, cenjen na 350 Din.

— Gospodje sodniki, je začel podobar France, — res sem vzel kip, a nisem imel zločinškega namena. Nisem vplnil v kapelico, nisem odprl lograje, kip sem vzel kar čez ograjo. Poprej sem kipu popravil nože in nos. Prodaj sem ga za 200 Din. Sem sromak, žena je bohinja. Stanovanje je bilo treba plačati. Oče Boštjan so mi rekli, da kipa ni treba več popravljati in da bodo dali napraviti novega. Sicer pa, gospodje sodniki, zahtevam komisijo, da tam pogledate kapelico.

— Toliko denarja nima država, je pripomnil senatni predsednik, da bi ga za tak komisijon v stran metala. Pustite rate svete stvari na gnrh!

In podobar France je bil obsojen na 20 dni strogega zapore. Izprosil si je, da nastopi kazen šele po 1 mesecu.

Po slabi tovarinji...

— Obsojen st ena 20 dni navadnega zapore z odlogom za 2 leti, je predsednik zaključil razpravo proti mlademu, nekoliko lahkomiselnemu Rudolfu J. iz Loškega potoka. Bil je obtožen poskušenege vloma. In predsednik je nadaljeval: »To naj bo dober nauk za vas! Bodite pametni, ker iz vas še vedno lahko postane pošten državljani!« Rudolf je bil doma prodal kmetijo in prišel v Liubljano okoli 24.000 Din. Zašel je v veselo družbo sumljivih tipov. Dekler je imel lepe tisočake, je štel nebroj prijateljev in prijateljice. Posono se ga je oklenila neka brezposelna natakarka Minka, 35-letna ženščina, ki je preiskovalnemu sodniku zatrjevala, da je bila deviška vse do tlej. Ja je spoznala Rudolfa. Ko so denarji pošli, je Rudolf z nepridipravnimi snoval načrte za kak večji vlom. Policijski konfidenti na so neshi to stvar policiji na nos, ki je Rudolfa prišla in izročila sodišču.

VSAK NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

Pomisli in nasveti za samooobrambo v hudih časih

Ljubljana, 27. februarja. Hude čase preživljamo. Ves svet trpi zaradi hude gospodarske krize; prizadeti so vsi sloji. Ker pa imajo gospodarske krize veliko sličnost z bolezenskimi krizami, je naravno stremenje vsakega človeka — odpor in samooobramba.

Krizo je treba zlomiti

Krizo zlomiti, premagati ali preboleti je sicer težavna naloga, izvedljiva pa je vendarle ravnotako, kakor se to dogaja pri raznih hudih boleznih. Splošno krizo skuša premagati vsakdo na svoj poseben način, potrebna pa so seveda tudi sredstva za splošno akcijo. Eden znakov sedanje splošne gospodarske krize je pomanjkanje denarja. Denar, ki ga primanjkuje na trgu, pa vendarle leži v predalih in je celo skrit po posteljah in raznih kotih, kakor se je izkazalo to nedavno pri žigosanju ti-sočakov. Kakor vsaka težka doba, ki udari široke plasti človeštva, tako je tudi sedanja gospodarska kriza ustvarila posebno psihozo, ki se izraža ter do skrajnih mej udejstvuje v nezaupanju in skepsi. Ljudje postanejo skrajno pesimistični in tako tudi dandanes mnogo tarnajo o hudih časih ljudje, ki prav dobro živijo in bi lahko živeli še boljše, če bi imeli več življenjske volje in zaupanja v bodočnost. Kakor marsikje, tako je tudi pri nas ta psihoza dovela do tega, da baš gmotno močnejši iz pretirane nezaupanja in skepse skrivajo svoj denar ter tako povzročajo v veliki meri vso stagnacijo. V tem pogledu je mnogo sličnosti z razmerami v vojni dobi, ko je nenkrat začelo pomanjkanje živeža baš zaradi tega, ker so mnogi nakupili in skrili zaloge za cela leta.

Kdo zmore zlomiti krizo in odpraviti ljudstvo od njegove psihoze?

Že iz prej očitnih pojavov je deloma razvidna rešitev tega navidez tako težkega vprašanja. Psihozo splošne krize je prvotno zgrabila vse, iz nje pa so se začeli prvi dramatični podjetniki, trgovci in obrtniki velikih industrijskih držav, ki so takoj spoznali, da je treba v prvi vso ljudstvo zbirati iz psihoze, katere je prvotno omamila vse svet.

Producenti in podjetniki so znova začeli trdo delo pridobivanja odjemalcev za svoje blago. V prvi fazi krize in njene psihoze so se namreč stare vezi med producenti in konzumenti močno zrahlele in potrebno je bilo ustvariti nove zveze in sicer se na boljši podlagi, kakor so bile prejšnje. Najboljša opora dobi in trajnih zvez pa je vsakekor medsebojno zaupanje.

Pri ustvarjanju in vzdrževanju takih zvez igra v današnji dobi zelo važno vlogo časopisje, in zaradi tega so se podjetniki v boju proti krizi in njeni psihozi takoj zatekli k dnevnikom, ki zberejo dnevno največ čitateljev in interesov za raznotero blago. Močno časopisje ima velike zasluge, da se delovni svet iz brezposelnosti in bede polagoma zopet vrača k delu in zaslužku.

Naša industrija, trgovina in obrt

Ki je na tako visoki stopnji, da se lahko pridruži akciji proti krizi, uvedeni od podjetniškega sveta velikih kulturnih držav, noče in tudi ne more zaostati. Naš podjetniški svet ima v svojo in splošno srečo mnogo preudarnih, neupogljivih in dalekovidnih mož, ki so zmagovito prestali že razne krize in bodo gotovo kos tudi sedanji.

Ti vzorniki našega podjetništva se v polni meri zavezujejo tudi pomena časopisja ter bodo do sedaj še bolj, kakor kdaj poprej potem njega iskali in utirali pota do najširših plasti odjemalcev.

Pomladanski čas, ko se vse obnavlja za novo življenje, ima še sam v sebi močne gonilne in bodrilne sile. Vse stremi za novim in boljšim. Nekdaj v starih časih je moral trgovec baš sedaj z veliko skrbjo obnavljati svoje izložbe in mnogo truda ga je stalo, da je sam in s svojimi pomočniki pripravil svoje blago po širši okolici. Tak pota in druge težave dandanes niso več potrebne.

Okrog velikega časopisa je zbrana množica odjemalcev vseh podjetnikov in je treba podjetnemu svetu le, da sebe in svoje izdelke kar najbolje uveljavlja in priporoči v uplivnem časopisu. Dnevnik je danes takorekto kolektivna razstava vseh podjetnikov od veleindustrijalca do zadnjega obrtnika.

Razstave in izložbe pa so seveda različne; ena je prenamajna, druga je sicer precej velika, a dokaj skrita, tretja na neugodnem mestu itd. Pravo je treba izbrati, kar po

dobrem preudarku ni nobena težava. Našim pridobitnikom je izbira še posebno olajšana, kajti težko se je še v kateri drugi deželi v toliki meri populariziral kak list, kakor se je pri nas dnevnik »Jutro«, ki je zbral okoli sebe za domači podjetniški svet ogromno armado odjemalcev, ki se rase od dneva do dneva.

Uprava tega dnevnika ima na razpolago številna priznanja najodličnejših domačin in inozemskih tvež, ki z zahvalo za dosegne uspehe potom oglaševanja izražajo tudi svoje občudovanje nad razmahom in privlačnostjo »Jutra«. Mnogoterja priznanja izražajo, da ima »Jutro« izredno veliko število čitateljev, katerim so pestri oglasi ravnotako zanimivi in dobrodošli, kakor razne dnevne senzacije. Onim, ki se tako izražajo zaradi velikih uspehov potom »Jutrovi« oglaševanju, že smemo verjeti, gotovo pa je seveda tudi to, da »Jutro« med velikanskim številom čitateljev vseh slojev samo takih nima, ki bi jih šele moralo s posebnimi nagradami pripraviti do tega, da bi posvetili svojo pozornost tudi objavljenim oglasom. Listi z malim številom naročnikov in z malimi nakladami ne morejo nuditi oglaševalca pravih uspehov in zaradi tega se poslužujejo raznih trikov, med katerimi je posebno znan razpis na grad čitateljem, ki naj glasujejo glede uspešnosti posameznih oglasov. Oglasi, ki se z nagradami uveljavljajo šele med čitatelji, gotovo ne morejo imeti uspeha pri konzumentih in listi, ki razpisujejo nagrade za čitanje oglasov pač ne morejo biti sigurni njihovih uspehov.

Samo list, ki je vsestransko popularen, ker nudi vsakemu to, kar išče, lahko pomaga v kritičnem času podjetnikom, trgovcem, obrtnikom in sploh vsem, ki iščejo odjemalcev za svoje izdelke, da utrdijo ali pa nanovo ustanovijo dobre zveze s konzumenti. »Jutro« uživa svoj sloves in je njegov oglasni del prava univerzalna borza.

V boju proti krizi nudi »Jutro« najizdatnejšo pomoč

O tem so se mnogi doma in tudi v tujini že sami dovolj prepričali, drugim pa bo to tudi razumljivo pri upoštevanju navedenih pomislekov in primerov. Oglasi v »Jutru« se v današnjih razmerah ne morejo nadomestiti z nobenim drugim reklamnim sredstvom. Iz tega sledi: proč z drugo manjvredno reklamo, ki jemlje našim pridobitnikom letno težke vsote, ne prinaša pa nobenega dobička. Vse, kar, ki je navezan na reklamo, naj se v prvi vrsti zaveda, kje in na kak način se da reklama vršiti najuspešneje. Pri tem razmišljanju bo vsak sam uvidel pravo možnost in prava pota. Zatekel se bo k listu, o katerem se je prav

Za samopomožno stanovanjsko akcijo v Celju

Celje, 26. februarja.

V nedeljo 7. t. m. se je vršil v Celju po inicijativu Zadruga državnih uslužbencev za nabavo stanovanj in Ljubljani sklicanih šestih zastopnikov raznih stavbnih in kreditnih združenj iz Ljubljane, Maribora in Celja. Na tem sestanku je bilo ugotovljeno, da so današnje stanovanjske najemnine v omenjenih mestih v številnih primerih naravnost neznesne, ki so zato prisiljeni misliti na gradbo lastnih cenovnih stanovanj. V ta namen ustanovljene različne stavne zadruge pa s svojega cilja pri obstoječih razmerah ne morejo doseči z lastnimi sredstvi in sta zato sodelovanje vse javnosti in zlasti izdatna državna pomoč nujno potrebna. Sklenjeno je bilo, naj se v vseh prizadetih mestih skličejo sestanki interesentov, društev, združenj in posameznikov, ki naj razpravljajo o nadaljnjih korakih za uresničitev navedenih ciljev.

V Celju se je tak sestanek vršil v soboto 20. t. m. in ga je sklicala Stavna zadruga državnih uslužbencev v Celju. Zastopanih je bilo na sestanku tudi več drugih celjskih združenj, društev in zasebnih interesentov. Sestanek je otvoril in vodil predsednik zadruge profesor G. Mravljak, ki je poročal o stanju in upih na uresničenje zasnovane stavne akcije. Po daljši debati, v katero so posegli g. Cvahet, ravnatelj Marinček, ravnatelj Brinar, Venzust in drugi, je bila sprejeta naslednja resolucija:

»Zastopniki korporacij, zbrani na sestanku, sklicanem od Stavne zadruge državnih uslužbencev v Celju 20. februarja, ugotovljajo, da je življenjski obstanek vseh onih slojev naroda, ki živijo od dela svojih rok in duha, pri obstoječi vseobči gospodarski krizi najhujše prizadet po neprimerno visokih stanovanjskih najemninah.

V času, ko so zaradi svetovne gospodarske depresije padle cene vsem življenjskim

lahko preplačal, da je že davno zbral okrog sebe veliko število naročnikov in čitateljev in da mu tako rekoč niso zaprta niti ena vrata, na katere so zaradi izmenjave blaga primorani trkati naši podjetniki, trgovci in obrtniki. Oglasni del »Jutra« vsebuje prav vse, kar se išče in potrebuje v današnjem načinu življenja. Treba je napraviti razliko med listi, ki se ravna po življenju, kakršno je, in med listi, ki hočejo celo v svoj poslovni del vmešati kakršnokoli tendenco. Naš napredni pridobitnik se ravna po načelu, da je treba najboljše postreči vsakemu človeku in da se pri tem ne smeje po simpatijah ali antipatijah delati prav nobene izjeme. Sledijo temu, edino pravilnemu načelu, se bo naravno vsak pridobitnik obrnil tudi na list, ki z enako lojalnostjo in vnuemo posreduje za vse točno po njihovih željah.

V boju proti krizi, na delo!

To je geslo današnjih dni, in ker se z velikim uspehom poslužuje učinkovite »Jutrove« reklame že toliko in toliko stalnih inserentov, ki jih, kakor lahko vsakdo vidi, splošna kriza ni potlačila, in ki, kakor radi sami potrdijo, pripisujejo velike uspehe dobro izbrani časopisni reklamni, je razumljivo poziv, naj tudi drugi v samooobrambi in kot člani splošne akcije proti zastoji v gospodarskem življenju sledijo temu primeru.

Po nesreči se je obesil

Trata, 27. februarja.

V torek med 11. in 14. uro se je obesil v Suhem dolu 21-letni Oblak Heronm, blazpec pri posestniku Koširju, po domače pri Jesenku. Našla ga je gospodinja, ki ga je iskala, ker ga je pogrešala pri kosilu.

Vse kaže, da gre le za nesrečo, ker mladenič ni kazal nikakega nagiba za samomor. Kakor je gospodar Košir izjavil, je pred nekaj dnevi pripovedoval, kako se je nekje neki mladič v skednju obesil s slamanato vrvo. Oblak pa tega ni hotel verjeti in je dejal, da se bo sam poizkusil na ta način, vendar pa tako nizko, da se bo lahko rešil.

Domneva se, da je usodnega dne hotel v resnici izvršiti obljubljeni poizkus, kar se da sklepati tudi iz dejstva, da je bil tako nizko obesil in da je v ustih držal žepno okroglo ogledalo.

Pri Koširju je Oblak služil od maja lani in je bil ves čas priden, pošten in varčen delavec.

Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandljev, nujnem katariju, zaslužnosti nosu, sapnika požiralnika in jabolka, obolenjih oči in ušes, skrbimo zato, da čisto čistimo temeljito želodce in črevo z uporabo »Franz Josefov« grenčice. Znameniti strokovnjaki za nego »dravja« svedočijo, da »Franz Josefov« vodo dobro služi tudi pri šeni in drugih mrzličnih nalezljivih boleznih. »Franz Josefov« grenčice se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

potrebščinam in se je kupna moč delovnih slojev zavoljo znižanja plač in mezd občutno poslabšala, ko se je zbog uvedanja štednje in zmanjšanja produkcije v državnih in zasebnih obratih in industrijah povečala brezposelnost, predstavlja vprašanje pravične ureditve stanovanjskih najemnin najnujnejšo in neodložljivo zahtevo. Zastopniki celjskih korporacij ugotovljajo, da so stanovanjske najemnine v Celju kakor tudi v ostalih mestih in krajih dravske banovine brez dvoma previsoke in pretirane ter odzemanje stanovanjskim najemnikom 50 do 75 % njihovih skupnih prejemkov. Zato so privatni in državni uslužbeni, upokojeanci in delavci potisnjeni v največjo bedo, ker s preostankom svojih službenih prejemkov, odnosno mezd nikakor ne morejo zmagovito nobenih izdatkov za svoje golo življenje in življenje svojih družin.

Zastopniki se zahvaljujejo banu gosp. dr. Marušiču za njegovo inicijativo za znižanje stanovanjskih najemnin. Prosimo gosp. bana, da vztraja na svojem stališču in sloji ob strani delovnim slojem našega naroda.

Sprito okolnosti, da hišni posestniki in stanodajci tako v dravski banovini kakor tudi v ostalih pokrajinah naše države vzlic prizadevanju pristojnih oblastev ne kažejo potrebne razumevanja za hude življenjske prilike najemnikov, tako da ni pričakovati, da bi sami prilagodili višine najemnin vladajočim neznošnim razmeram in kupni moči delovnih slojev, opozarjamo in prosimo zastopniki vseh zbranih organizacij kr. vlado in narodno predstavništvo, da se po zakonitem potu nemudno zaščitijo življenjske delovnih slojev ter paralelno z zakonitimi ukrepi za znižanje stanovanjskih najemnin zakoniti po vzoru večine drugih evropskih držav tudi podpiranje gradbene akcije za mala stanovanja in se s tem omogoči potrebna samopomožna stanovanjska akcija.

ka črne podplate. Potem bi bile skoraj vse domače temno barvane mačke divje. Temu je baš nasprotno. Edini zanesljivi znak, da je mačka res prava divja, so svetle lise na meteah. Precej dober znak na prvi pogled je kosat, kratek rep, toda tega vidimo posebno izrazito le pri starejših divjih mačkah in sicer pri žimski obleki. Pri mlajših divjih mačkah, posebno poleti, pa rep ni tako čvrst. Precej kosmat rep imajo večkrat tudi podivjane mačke.

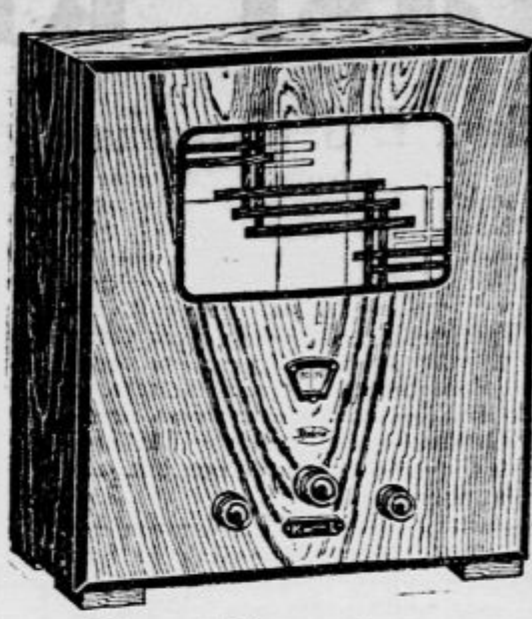
Naj omenimo še to, da so divje mačke razširjene tudi po vsem Dolenjskem, na Gorenjskem pa jih (od Ljubljane) najdemo stalno približno do Kranja. Najvišje na Gorenjskem je bila ujeta divja mačka v bližini Mojstrane.

Ker bo bržčas zanimal čitatelje tudi lov na divje mačke, omenim, da se precej divjih mačk ujame v pasti, nastavljene lisicam ali kunam, še več pa jih ustrele lovec z drevoja, kamor jih zapode lovski psi. Glede črevesja pa velja samo pogledati v Brehmov »Tierleben«, ki vse to opisuje kolikor mogoče točno, da se merjenje smrliškega črevesja zares ne izplača.

Vladimir Kapus. Gozdar P. M., ki je služboval v Podunavju, nam je poslal naslednje zanimive vrste: Glede na poziv v članku o redki zveri, mi je pripomnil, da divja mačka ni tako redka prikazen v Jugoslaviji, kakor je splošno mnenje, ampak jo nasprotno zelo pogosto nahajamo v obširnih gozdovih ob Dunavu in Dravi, kjer živi za časa poplav na drevu in v duplinah starih hrastov in vrb. Ob nizkem stanju vode se najraje zadržuje v gostem nepretrdnem grmičju in trslju. Pred

Dospela je pošiljka najnovejših aparatov

„RADIONE MIDGET DINAMIC“

Cena Din 5360.—

V tem najnovejšem delu slovite tovarne

ING. NIK. ELTZ, WIEN

so uporabljena najnovejša izkustva radijske tehnike. RADIONE MIDGET DINAMIC, ki je kvaliteten aparat za sprejem inozemstva (200 — 2000 m), v zvezi z DINAMICNM zvočnikom RADIONE.

„RADIO LJUBLJANA“

Miklošičeva cesta št. 5.

Redukcije — kaj, kako?

Nevihita svetovne gospodarske depresije besni čas bolj in bolj. Dasi smo do zadnjih časov ostali ob strani, se danes tudi mi vrtimo v tem plesu, vse hitreje in hitreje, in postopno izgubljamo sapo. Ali bomo imeli toliko moči, da se iztrgamo iz tega vrtinca, ki vodi v občo zmešnjava? Ali se bomo mogli upreti in s katerimi sredstvi, ali bomo mogli obstati?

Ta kompleks vprašanj, kot najvažnejši za nas, za ves svet zanima vsakogar, se tolačaji kar najrazličneje in poraja cele kupe predlogov za rešitev.

V glavnem moramo te predloge za sanacijo gospodarskega življenja, za zavarovanje pred gospodarskim in socialnim polomom, razdeliti na dve skupini: varčevanje z redukcijo dohodkov predvsem pri neproduktivnih, odnosno samo posredno produktivnih elementih, in redukcijo tega elementa kot takega, t. j. izključitev nekega dela tega elementa iz dela in s tem iz gospodarskega življenja.

Poglejmo okoli sebe. V Avstriji je uradno ugotovljeno okoli 600.000 brezposelnih, to je: toliko jih dobiva ali jih je dobivalo podporo iz državnih fondov. Če vpošteva, da vsakdo, ki dobiva podporo, vzdržuje samo po enega člana družine in da je poleg teh uradno ugotovljenih brezposelnih še najmanj 200 do 250 tisoč ljudi, ki iz tega ali onega razloga ne dobivajo podpore, dasi so dejanski brezposelni, prihajajo do skoraj 1.25 milijona ljudi, ki popolnoma brezposelno obremenjujejo javnost. V Nemčiji ta odstotek ni dosti manjši. V obeh primerih pa gre za pretežno industrijski držav, oz. za industrijski proletarijat. Na Madžarskem in Bolgarskem, v pretežno agrarnih državah se položaj ne razlikuje bistveno od tega. Dasi je absolutno število brezposelnih razmeroma manjše in manjše v razmerju nasproti splošnim in povprečnim dohodkom posameznih skupin, iz katerih izhajajo trume brezposelnih, je obremenitev za javnost vendar ista.

Z odpuščanjem nekega števila delavstva (ročnega in duševnega) se zares kolikortoliko zmanjšuje v prvem trenutku obremenitev dotičnega podjetja (zasebnega ali državnega), toda se istočasno veliko več izgublja. Proizvodnja, davčni objekt, kupna moč itd. Ustvarja se popolnoma neproduktiven element, ki povzroča stroške, ali se nikakor ne kaže kot konsument. V tem trenutku, a razdalje med posameznimi fazami bodo vedno krajše in krajše, mora priti do novih odpuštitev, nastajajo nove obremenitve, kupna moč se manjša, davčni dohodki padajo še bolj. Ta sistem more torej voditi samo do splošnega poloma.

Vestno izvedena splošna redukcija dohodkov vseh, ki naj se začne zgoraj in se ustavi, pri neobhodno potrebnem življenjskem minimumu, obeta boljše rezultate za celoto. Tako se ne prihaja do ustvarjanja absolutnih nemanjcev, temveč predstavlja vsak posameznik tudi še nadalje, dasi v zmanjšanem obsegu, pozitiven gospodarski faktor. Ta sistem je tudi s socialnega stališča upravičenejši in bolj gotovo dovaja do splošnega ozdravljenja, ker je vsakomur dobro znano, da se bo brezposelni ele-

ment mnogo težje mogel uvesti v delo, kakor pa če mu je delo stalno zanjamo. Poleg tega pa je brezposelni element zelo antisocialen in predstavlja tudi v političnem pogledu veliko vprašanje.

Nimam namena in mi tudi ni potrebno, da bi se spuščal v podrobnosti in prihajal z nekim izdelanim načrtom za splošno sanacijo. Dovolj bo, če navedem en, dva primera, da se razumejo moji nameni.

V državni in samoupravni službi je tudi danes znatno število upokojevcev, katere bo sicer novi finančni zakon postavil pred alternativo: ali pokojnina ali plača, toda le-ti bodo tudi tedaj, če se odločijo za plačo, to je, če se vrnejo v aktivno službo, pomenljivi veliko obremenitev proračuna. Je pač naravno, da človek, ki odsluži svojih 20 do 35 let, ni več tako agilen, kakor mlad človek z ambicijo in možnostjo napredovanja, kar vse odpada pri vpokojenih. Državna uprava bi mnogo prihranila, če bi vse upokojevce, katerim pokojnina presega življenjski minimum, odstrani iz aktivne službe, ostale pa reaktivira. Menda bi ne bilo potrebno v nobenem primeru, da bi se na mesto upokojevcev postavile visoko plačane nove sile, temveč bi se popolnitev mogla izvršiti s posameznimi napredovanji in rigoroznim postopanjem pri sprejemanju mladih pripravnikov v službo. Pri vseh aktivnih in upokojenih državnih uradnikih naj bi se izvedla redukcija dohodkov (plač, dodatkov itd.) in sicer tako, da bodi življenjski minimum podlaga, pod katero se dohodki ne smejo znižati, a visoke plače, ki so v normalnih časih upravičena nagrada, naj se znižajo toliko, da se sednjič pokaže zaželjeni učinek. Absolutno je treba prenehati z dosežanjo prakso, da je ena in ista oseba zaposlena na več straneh, in da, ako more vsa ta dela opraviti v uradnem času, dobiva vendar večkratni honorar. Kakor pri narodnih poslancih obstoji inkompatibiliteta, se mora to napraviti tudi za uradnike.

Pri nekkih podjetjih vseh vrst je uvedeno nadurno delo, ki se, toda ne povsod, nagraduje posebej. Ustavitve vsega nadurnega dela z namestitvijo brezposelnih bi se zakonito morala izvesti čim prej in vsak prestopnik bi se moral brez izjeme kar najstrožje kaznovati. Vsaka, tudi samo začasna zaposlitev, ustvarja povečanje kupne moči, dviga proizvodnjo in ohranja velike skupine polne obubožanja.

Vsestranska kontrola in kar najboljše najstarejša obustavitve posredniške trgovine, ki kot produktiven činitelj ne prihaja v poštev, bi omogočila odstranjevanje neskladnosti med proizvodnjo in prodajnimi cenami in bi tako pripomogla k splošnemu zboljšanju gospodarskega položaja več in laglje, kakor pa antisocialni in brezkoristni ukrepi za izključevanje delovnega elementa.

Zrtev se morajo storiti. Prenajšljive bomo lažje, če bodo pravično porazdeljene in če se v prvi vrsti upošteva splošno socialni in človečanski momenti, kakor pa če se lovimo za trenutnimi učinki, ki nas bodo sednjič vendarle težko zadelili, željni koristi pa nam ne bodo prinesli.

S. M.

Divje mačke v dravski banovini

Menda se za nobeno stvar ljudje pri nas tako malo brigajo, kakor baš za pridozlojce. Kaj vse smo čitali o divjih prašičih! Zanimiva je bila zgodba o kozorogu, ki je hotel pisec v lastnem interesu postaviti na glavo vse prirodnoznanstvo in celo prirodne zakone. Nu, in sedaj so na vrsti divje mačke.

Divjih mačk je pri nas še dosti. Tako je zapisano v izvlečku iz poročil, ki prihajajo vsako leto na banovinsko šumsko upravo, da je bilo ustrelenih in ujetih v letu 1930. v vsej dravski banovini 67 divjih mačk. Je mogoče, da je med njimi tudi nekaj domačih podivjancev, toda tiste številčno nadomešča mnogo pravih končanih divji mački, ki niso prijavljeni. Pa tudi pri »divji kozji«, ki se bavi s prodajo naše kozuhovine, lahko izvem, da pošljejo sleherno leto naši lovci lepe, velike kože pravih divjih mačk na kozuhovinarski sejum.

Pisec članka o »redki zveri«, ki je bil nedavno objavljen v dnevniki, pozna le razmere iz svoje bližnje okolice in iz Avstrije, ne pozna pa Krasa. Divja mačka je tipična žival naših kraških gozdov in jo je najti pogosto do neposredne bližine Ljubljane. Tako je n. pr. ujel pred tremi leti pravo divjo mačko, ki je bila nato na v ogled v našem ZOO, neki Trnovčan in to v svoji dvorani v pah, ki ga je bil nastavlil dehorjem, Ta

divja mačka je prišla iz Mestnega loga, kjer so skoraj sleherno leto povrne divje mačke.

Par posebno močnih eksemplarjev so ustreli ljubljanski lovci na Barju ob Ljubljani. Več divjih mačk pa sledijo sleherno zimo v Krimu in obsežnih soednih gozdovih. Prijatelj, ugleden lovec, mi je pravil pred dobrimi tremi tedni, da je poslušal lepo gozdo divjih mačk v preserskih gozdovih, ko je pri mesečini čakal divje prašiče. Divje mačke so se takrat že brezale.

Kar je bilo pisanege glede prirodoslovja o divji mački v zadnjem članku, je po večini pogrešno. Divja mačka le ni tako strašna in nima absolutno nič opraviti z risom, ki se nahaja tudi še v Jugoslaviji in sicer v jugovzhodnem delu naše države. Tam živi oba, ris in pa divja mačka.

Hrani se divja mačka povečini z mišmi in gozdnimi perutnino, gozdnimi jerebi, divjo kuretno in manjšimi pticami. Dobrodošel je pa tudi zajec ali mlada srna. Dvomim pa, da bi bila divja mačka bolj krvoločna kakor kuna.

V onem članku navedeni znaki, ki naj ločijo divjo mačko od domače, so po večini nepravilni. Skoraj vse omenjeno najdemo tudi pri podivjanih mački. Da bi bila merilna barva in razne črne proge, ne drži. V potankosti so različno barvane ali bolje rečeno različno sestavljene barve pri divjih in pri domačih sivih mačkah. Ena je bolj rjavosiva, druga zopet bolj prosta, toda črna proga na hrbtu in na nogah ima tudi večina domačih sivih mačk. Najbolj zanimivo pa je, ko trdi pisec, da ima divja mač-

puško le redkokdaj pride, nasprotno je pa za past (lezezo) zelo nepravilna. Ker mi je lisica delala veliko škodo na kuretni, sem v bližini hiše, ki se je nahajala sredi takšnega gozda, nastavlil štiri pasti, h katerim sem za vabo razmetal od lisice raztrgano gos. Ze drugi dan sta bili dve divji mački ujeti: lep maček, ki je tehtal 12 kg in je od smrčka do konca repa meril 135 cm, in pa veliko manjša boljša polovica, ki je v postavi komaj presegala močnega domačega mačka. Potem skoraj ni minil dan brez mačke, tako, da sem se jih že naveličal slati. Ker so bile vse zelo mastne, lisica je prišla šele 14. dan po plačilo. Tisto zimo sem ujel 12 divjih mačk, dve pa ustreli, in sicer je eno segnal resasti foks iz jazine, drugo je pa dvignil v grmičju, jo nagnal na drevo ter potem toliko časa lajal, da sem prišel v bližino in mu jo sestrelil z drevesa. Čudno pri vsem je dejstvo, da smo imeli kljub tolikim divjim mačkam mnogo fazanov in zatev. Omenim samo še, da so tudi ribiči večkrat ujeli divjo mačko v svoje sake.

O divjih mačkah v Beli Krajini nam je napisal G. B. R.: Res se zelo redko čuje o divjih mačkah pri nas, vendar niso to tako redke in neznane zveri v Beli Krajini. Leto za letom pada v adleščkem lovskem revirju kakšen maček ali mačka. Tako je bil ustrelen pred 10 dnevi v adleščkih Dobravah lep divji maček Zverna se drži na Ladinjaku in v Lipovicih Teren je za mkrški, vendar je več debelih bivev koder se mački radi skrivajo. Na Vršču iste okolice je bil ustrelen tudi l. 1929.

V DOBI NAHODA,

kadar kašljamo in smo zasluženi, kadar nam preti gripa, takrat je Fellerjev bolečina pomirjujoči Elsalfluid, to odlično sredstvo in kozmetikum prava tolažba v hiši. Poskusna steklenica 6.— Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Lin franko pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 245, Savska banovina.

eden. Svet med Preloko, Vinico in Adleščki je zelo ugoden za skrivališča. Ravno tako se skrivajo časih na strmih in gosto zaraščenem levem obrežju Kolpe od Adleščkega nazaj gori proti Marindolu. Pred par leti je prinesel neki Adleščan mlado divje mače iz gozda domov Zverna je bila silno divja kljub svoji mladosti in je ni bilo mogoče niti nasilno hraniti. Poizkušali smo vse, da bi jo ohranili pri življenju, pa ni šlo. Do Pogmila je. Enega divjega mačka iz Bele Krajine ima nagačenega gospod Zdravčič trgovec s kožami v Ljubljani iz drugih lovskih Bele Krajine ne vem o mačkah kaj povedati, najbrž pa jih ima tudi viniški in vrhovski revir Poljanci (Star trg ob Kolpi) so časih precej kupčevali s kožami in spominjam se da sem videl svoj čas po več kot divjih mačkov, ki so padli v belokrajskih revirjih.

Cestne potrebe Slovenije

Razni podrobni predlogi v banovinskem svetu

V svojih poročilih o sejah banovinskega sveta dravske banovine smo mogli le na kratko omeniti razne predloge in želje, ki so jih med razpravo spoznali razni člani banovinskega sveta. Posebno živahna je bila razprava o cestah, ki spadajo v red glavne panoge samoupravnega delokroga banovine. V debati so se oglašali zastopniki prav vseh okrajev, ki so s svojimi izjavami pokazali, da naš cestni in sploh prometni problem še dolgo ne bo zadovoljivo rešen. V njihovih izjavah je najboljše zrcadlo potrebe in težnje raznih krajev Slovenije, zato navajamo iz te razprave danes še nekatere podrobnosti.

Osebnih izdatki za vzdrževanje cest (plače cestarjev i. t. d.) so v novem banovinskem proračunu določeni na 7,7 milijona, stvarni izdatki za ceste in mostove pa na 2 milijonov dinarjev. Med debato je G. Matija Gorjanc (srez Gornji grad) predložil banško upravo, naj podpre akcijo za zgradbo železnice Smartno ob Paki-Kamnik. Ta železnica bi bila velikega gospodarskega pomena, ker bi se lahko izvozili po tej železnici boksit, antimon, bukova drva itd.

G. Janžekovič (Maribor, levi breg) je predlagal, naj se pregledajo kamnolomej severno Maribora, ki so sedaj opuščeni, ali se ne bi dalo kamnolome ponovno vzpostaviti, ker iz Slovenske Bistrice gramoz ne prihaja pravčasno in je dražji.

G. Babnik (Ljubljana, okolica) je bil mnenja, da so cestarji slabo plačani. Boljše bi bilo dodeliti vsakemu cestarju malo več ceste ter ga zato boljše plačati.

G. Remžgar (Logatec) je predlagal, naj se v prihodnji proračun vpostavi postavka za graditev dveh najnujnejših potrebni cest v logaškem srezu.

G. Jereb Rado (Konjice) je opozarjal na nepotrebno cesto Prihova - državna cesta. Konjiški cestni odbor te gradnje zaradi pomanjkanja sredstev ni mogel izvesti. Banška uprava čim prej prispevala za železnico v znesku 25.000 Din, ki je bila že lani dovoljena. Cesta je sila važna za zvezo s Pahorja na poljičanski kolodvor.

G. dr. Senčar (Ptuj) je prosil, naj bi banška uprava čim prej prispevala za železnico dovoznico cesto v Ptuj, za katero je že ptujška občina zbirala izdatne zneske.

G. dekan Kurent (srez Krško) je najprej opozoril na veliko gospodarsko potrebo cestne zveze iz Krške doline in Kostanjevice preko vzhodnih Gorjanec do bližnje Hrvaške. Tamošnje prebivalstvo čaka že 50 let na ugodno rešitev tega vprašanja. Faktično gre sedaj samo še za spoj iz Črnce vasi do Zumberka v dolžini kakih 6 km. S to cesto bi se močno pospešila živinska in lesna trgovina s Karlovcem in z Jastrebarskim. Pa tudi tujski promet bi bil pritegnjen v tamošnje kraje. Dalje naj bi se dogradila cesta Imenica - Studenec, kjer so že bili obkroženi najhujši klanci. Škoda bi bila, če bi ta dela ostala nedovršena. S tem v zvezi naj bi kr. banska uprava čim prej rešila tudi vprašanje izplačila za odstopljena zemljišča, ker so za to cesto mnogi kmetovalci odstopili svoje vinograde. Uresniti naj se ponovna obljuba iz Ljubljane, da bo občinska cesta Leskovec - Senčur - Raka proglašena za banovinsko. Most čez Savo pri Krškem je v strašnem stanju. Pri vsaki povodnji se boji, da ga bo Sava odnesla dol na Hrvaško. Popravila na mostu so tako draga, da bi se že izplačalo uporabiti te zneske za gradnjo novega mostu.

G. Florijan Gajšek (okraj Šmarje) je želel, da se čim prej zgradi v prečezna cestna klanca Petelinček in Caturjev breg na banovinski cesti Sv. Jurij - Slivnica. Loka pri Zusmu - Podčetrtek, da se trasira in gradi cesta Golobinjek - Virštanj - Zusem, da se podaljša banovinska cesta Belo - Zibika v sodnem okraju Šmarje na Pristavo. S tem bodo tamošnje okoliške občine zvezane z banovinsko cesto na Pristavo in tako z gospodarskim zaledjem kozjanskega sodnega okraja in savske banovine. Banovinska cesta Rajhenburg - Podsedra naj se zveže s sasko banovinsko cesto Kumrovec ob Bistrici med Podsedro in Zagajem.

Gg. notar Koder, Gornjak, dr. Gorjanc, Pfeifer, Pikel, dr. Roš, dr. Bratkovič, Zadravec in Litron so prosili banško upravo, naj posveti pozornost raznim cestem v njihovih okrajih. G. Koder je zlasti prosil, naj bi prevzela banovina cesto od Murske Sobotne do sreske meje. Banovinska cesta I. reda pa naj bi postala cesta Cankova - državna meja. Opozoril je tudi na nujnost zgraditve Petanjskega mostu. G. Gornjak je opozoril na cesto iz Slovenske Bistrice do Oplotnice, za katero se tamošnje prebivalstvo že dolga leta brezuspešno bori.

Banov pomočnik dr. Pirkmajer je vsem članom banovinskega sveta, ki so interpellirali banško upravo glede cest, pojasnil, da za enkrat zaradi težke gospodarske krize ne bo mogoče misliti na gradnjo novih cest. Banška uprava se bo potrudila, da bo v redu vzdrževala sedanje cestno omrežje. Dalje je g. podban dal pojasnila tudi glede drugih predlogov in vprašanj o cestah. Nekele nerednosti o izplačevanju voznikov itd. so nastale v dobi, ko gotovina ni bila dosegljiva. Kljub temu pa ni prišlo do komplikacij in upati je, da bo banska uprava tudi v bodoče normalno gospodarila. Na zveščanje plač za cestarje ni mogoče misliti, ker bi to pomenilo nov izdelek 840.000 Din, če bi zvišali cestarjem plače samo za 100 Din.

Nadželnik inž. Kraje je pojasnil, da se cesta Videm - Zdol zato ni zgradila, čeprav so bili načrti izgotovljeni, ker ni bilo sredstev na razpolago. G. ban dr. Marušič je odgovoril g. Pikelu (srez Celje) glede ceste v žalskem okolišu, katero so prebivalci sami začeli graditi brez tehničnega vodstva, naj sreski cestni odbor vloži prošnjo na banško upravo, nakaar bo ta poslala tja svojega tehničnega uradnika.

G. dr. Gorjanc (mesto Celje) je opozoril na skrajno slabo cesto iz Celja v Šmarje. G. dr. Roš (Laško) pa na rekonstrukcijo ceste Trbovlje - Tinja vas. Banška uprava naj bi nadaljevala popravila na tej cesti. Dovoliti bi bilo treba tudi most v Šmarjeti pri Rimskih toplicah. Če bi banska uprava vstopila v ta namen vsaj 50.000 Din, bi interpellirana občina Sv. Krištof dala ostalih potrebnih 30.000 Din.

G. d. Bratkovič (Slovenjgradec) je priporočal več cest v slovenjgradskem okraju, ki so potrebne popravila ali preureditve. Razširitve je potrebna zlasti cesta Misljinje-Huda luknja. Čez Misljinjo pri Slovenjgradcu je potreben nov most, ki bi stal 300.000 Din. S prispevki banovine in prizadetih občin bi ga bilo mogoče zgraditi.

G. Lavtižar (Kranjska gora) je priporočal, naj se pospeši rekonstrukcija ceste na Vršič. Potreben je tudi drugi most čez Pišeno, dela v Krnici pa naj bi se odložila. G. Mravljak (srez Prevalje) je predlagal, naj se banovinska cesta I. reda Maribor-Marenberg - Dravograd zopet podprži, banovina pa naj bi prevzela cesto Guštanj.

Trboveljska mladina tekmuje

Trbovlje, 27. februarja. Zadnjič so se pomerili naši mladi smučarji. Na stotine jih vsak dan krizari po razprtih klancih. Največ je seveda domačih »deske« s primitivno vezavo. Smo pač — v Trbovljah. Ali dobre volje in žilave vztrajnosti jim ne zmanjka nikdar. Tako se je odločila podružnica SPD v Trbovljah, da pripravi tem vnetim »diletarjem« smuški praznik z lepimi nagradami. Ob treh popoldne je bil v nedeljo napovedan start pri gasliskem domu. Takoj po kosilu je bilo tam okrog vse živo. Niso strelili več po kolonijah. Saj so nekateri že ponoči hodili gredat ure — da česa ne zamude.

Z malo zakasnitvijo se je pričelo. Načelnik SPD učitelj Ante Bog je kratko objasnili pravila tekmovanja in orisal skoro 2 kilometra dolgo progo. Po polnurnem odmoru so jo korajžno odpravili mali in veliki, suhi in debeli — 78 po številu. V dveh skupinah so se borili: od 6. do 10. leta mlajša, in od 10. do 14. leta starejša vrsta. Sto in sto vnetih gledalcev je tvorilo gost spalir daleč tja ob progi. Gosti roji mladih sovratnikov — žal še brez blagodejnih »deske« — pa se niso mogli zadovoljiti na mestu. Kar za njimi so jo ucvrli ob tekovalni progi in v diru spremljali svoje srečne druge prav do cilja. Kaj strgan čelvelj in snežna moka — da le ne zamudimo.

Toplim čajem in piškoti. Ko je bilo z železom vse urejeno — živčav se je le poleglet — je vodja tekme g. Bog v kratkem nagovoru objavil rezultat: 78 parov oči in odprti ust je požiralo besede in se bolj — nagrade.

V mlajši skupini je zmagal osemletni Milan Beg, učenec drugega razreda v času 14 minut 42 sekund in je dobil prvo nagrado — smučke. Na sliki ga vidimo v sredini (X) s številko 14. Drugi je bil Kus Teodor in odnesel par bambusovih smuških palic. Tretji Požun Dušan — lepo mladinsko knjigo. Četrti Kolar Adolf — zavoj šolskih potrebščin. V starejši smučarski vojski je bil prvi Kolbec Herman, učenec V. razreda s časom 12 min 51 sekund in je dobil za prvo darilo smučke. Drugi, Barovič Jože, je spravil kompletne smučke vez. Tretji, risanski Ivan, lepo mladinsko knjigo. Četrti pa Kužnik Jože, zavojček šolskih potrebščin. — Ziva, tisočgleda reka je krenila po dolini, vsa navdušena nad uspehi naših bodočih prvakov hribovitega Zasavja.

Zimsko življenje na Notranjskem

Stari trg, 27. februarja.

Čeprav je zimski sport pri nas šele v razvoju, vendar se kaže od strani ljudstva veliko razumevanje in zanimanje, kar je posebno pokazala zadnja propagandna tekma. Vršila se je preteklo nedeljo pod vodstvom učiteljskega za častni naslov prvaka Loške doline ob prekrasnem zimskem dnevu in velkanski udeležbi občinstva. Proga je bila dolga 10 km in jako naporna. K tekmi se je prijavilo nad 50 tekmovalcev iz vse Loške doline, med njimi tudi granicari, ki so bili resni konkurenti in rivali naših favoritov Čehobina in Krapina, ki sta dosegla najboljši čas: prvi je prevozil progo v 58 minutah, drugi pa v 58.15. Naši vrli vojski, ki je presenetila s svojo izvežbanostjo in smučanju je množica ljudi, čije jih je kar trilo, pričela ob startu in cilju viharne ovacije. Nikakor pa ni ta zdravni sport koristen samo za one, ki ga goje, temveč je tudi pomemben v narodno

gospodarskem pogledu, zlasti v današnjih težkih časih. S takimi prireditvami se odvrta ljudstvo od posejdanja po krčmah ter zaplavljanja denarja. Vse popoldne je ljudstvo z zanimanjem prisostvovalo tekmi, ki je dala poleg zabavne tudi gnetni dobiček. Pravo pot je ubrala naše učiteljstvo med narodom in prepričani smo, da uspeh ne bo izostal. Sika, ki jo priobčujemo, kaže prizor z nedeljske tekme.

Pretekli petek je bil v Ložu letošnji prvi sejem. Loški sejmi so znani daleč na okrog kot jako dobri, toda takega, kakor je bil ta, tudi najstarejši ljudje ne pomnijo. Na prostornem trgu sta bila v cellem dva kramarja s svojimi stojnicami, ki sta pa bore malo izkupila. Za spoznanje boljši je bil živinski sejem, a tudi tu so bile jako slabe kupčije. Vzrok tako slabega prometa je v glavnem gospodarska kriza in pa tudi slabe ceste, ki so zdržale doma mnogo kupcev in prodajalcev.

Čitajte tedensko revijo „Življenje in svet“

Ko se dramijo gorski plazovi

V najkrasnejšem zimskem solncu se bude na visoko zasneženih gorskih vrhovih čudne sile, ki jih ne more proučiti nihče, ker so tako skrivnostne, da jih ni mogoča razrešiti niti ljudska domišljija v svojih naivnih pripovedkah. Vse te sile so zaprle ljudem vsako pot v kraljestvo, koder lahko snujejo in vladajo po svoji mili in drugačni volji, koder ne trpe živega bitja, niti divjih koz, ki so pač prave gospodarice vsega tega sveta, a se morajo odreči svojih naravnih pravic in se umakniti iz svoje domačije, kadar prične divje gorske sile s svojimi čudnimi orgijami. Bajka o belih žalik-ženah, ki jih je poln ves planinski svet, so torej popolnoma utemeljene, dasi v svoji preprostosti in v strahu pred žalik-ženami niti polovično ne omenjajo vsega tega, kar počenja gorske sile vprav sredi najlepših zimskih dni po vrhovih, po silnih stenah gora, kamor je v tem času prepovedan vsak pristop. Prepovedala ga je divja gorska narava sama.

Sonce greje prav prijetno tudi po dolinskih osojah, sneg se solzi in se razliva v nešteto vodih po bregovih in še dalje, kjer se lije v ozki strugi Sava s svojo kovinasto, slepečo vodo. Na kopnih se razmakuje živo rdeče resje in sili v svo pristrčnosti v sonce. Kurjice glodajo vlažno zemljo in stiskajo v toplo listje svoje srebrne popke, a v goščavi se oglašajo sinica z nerodno, enolično pomlad-

Kotle do Rimskega vrelca in dravske mostove v Muti, Marenbergu in Breznu.

Tudi drugi člani banovinskega sveta so stavili še več podrobnih predlogov in želj, ki jih pač ni mogoče izvršiti, dokler bodo gospodarske razmere tako žalostne. Potrebno pa bi bilo, da bi se vsi ti predloži skrbno zbrali in preštudirali, tako da bi končno dobili definitivne uradbeni cestni program za več let naprej in da bi ga lahko izvajali korak za korakom. Le tako bomo enkrat prišli do res zadovoljive ureditve celotnega našega cestnega problema.

niti giba! Po klancih in brežičkih je brželo in »omazelo gor in dol. Tam pa tam neizogibna paka — še par polomljenih desk — in že so bili navdušeno sprejeti na cilju. V zakurjeni sobi šolskega poslopja v Trbovljah II. so jih sprejele radodarne roke s

Schichtov

RADION pere sam

Perilo belejše ko sneg
Ti uspe,
če dobro zapomniš si
ta ABC:

- Raztopi Radion v mrzli vodi.
- Kuhaj v raztopini perilo 20—30 minut.
- Izpiraj perilo najprej v gorki, potem v mrzli vodi.

JR 5/32

in... belejše

Mati in hčerka osumljeni požigov

Murska Sobota, 27. februarja. Pred kratkim je gorelo pri posestniku Hariju Petru v Panovcih. Skrajnemu naporu gasilcev in sosedov se je posrečilo ogenj lokalizirati. Lastnik Hari ni bil usodnega dne doma. Ko je šla popoldne gospodinja po svojih opravkih po dvorišču, je našla pri leseni steni gospodarskega poslopja šop pogorele slame, ki je že osnočil stene poslopja. Seveda je bil strah gospodinjine ob tem razkritju razumljiv in na njeno klicanje so prihiteli najbližje sosedje, ki so jo pomirile in odstranile nevarnost. Kmalu po tem pa je gospodinja čula prasketanje iz čumate. Ko se je podala tja in odprla vrata, je opazila na svoji grozi, da je ves notranji prostor že v plamenih. Priklonili sosedje so ogenj lokalizirali, a kljub temu je škoda velika. Hari Peter ni bil zavarovan.

Uvedena preiskava je našla v snegu ženske stopnje, ki so vodile do najbližje sosedje E. ki je nekoliko slabouma in na pol hroma. Imenovana in njena mati živita z vsemi sosedi v sovrastvu in sta na slabem glasu.

Vse okoliščine pričajo, da nista E. in njena mati samo tega požara na vesti, ampak tudi druge, ki so bili v zadnjem času v Panovcih. Tako je lansko leto gorelo pri Hariju Ludoviku, ki mu je požar povzročil občutno škodo. Tudi ta posestnik ni bil zavarovan. Hari je nekoč zasačil E. na njivi, ko mu je kradla krompir in jo odločno spodbil z njive. Kmalu nato je pri njem nastal požar in že takrat je kazalo, da je E. to napravila iz maščevanja. V letošnjem letu je gorelo še pri Hariju Jožefu, ki je bil tudi nezavarovan in je trpel nad 20.000 Din škodo. Tudi v tem primeru sta požiga osumljeni obe ženski, ki živita s posestnikom v sovrastvu. Osumljena E. in njena mati stanujeta sredi med pogorelimi objekti in so sosedje v stalnem strahu pred njima.

Ko so mater in hčer zaslišali, sta obe začeli simulirati padavico. Mati se je vrgla na tla, si pulila lase in zahtevala od prisotnih naj jo zakoljejo. Na stavljenja vprašanja sploh ni odgovarjala. Prav tako se je obnašala njena hčerka. Dosedanje ugotovitve preiskave vsekakor obe ženski zelo obremenjujejo.

Lep uspeh mladega Sokolskega društva v Artičah

Artiče, 27. februarja.

V našem novo ustanovljenem Sokolskem društvu se je zbrala vsa sokolsko misleča kmečka mladina, pristopili pa so tudi krekri in že osiveli možje, ki so se v naših vrstah pomladili, saj so bile uresničene njihove davne sanje o ustanovitvi domačega društva. Kakor povsod, se mora tudi naše mlado društvo boriti s številnimi nasprotniki. Toda mi se nismo ustrašili zahrbtnih

napadov, krepko smo prijeli za delo in lep uspeh se je pokazal pri uprizoritvi igre »Divji lovci«, četrtno so sodelovali večina novinci. Prireditelj je v splošnem uspeha prav dobro, za kar je priznanje gospe dr. Vujčičeve in vsem igralcem, ki so sodelovali. Le na novo delo! Sokolsko društvo Artiče naj bi kmalu pokazalo, da ni osamljeno, ampak da ima bratov in sester ter prijateljev, kakor namlad cvetja.

posije nikoli. A vse to traja samo nekaj trenutkov; spet se kade po grebenih in najvišjih gorskih planotah vrtinčasti stebri, ki švigajo proti nebu in plešejo nad gorami, dokler ne zbeže na dolino in se ne razsujejo v pršečem se snegu na zemljo.

Človek bi mislil, da so to samo resnične megle, ki vstajajo po gorah ako bi videl še kje drugod po nebu meglo. A nebo je prazno in čisto kot kristal in nikjer ni niti sledu oblakosti. Žalik-žene so poglale iz brezdanjih prepadov silne viharje, ki so se zagnali naravnost v nebotične stene, pa tulijo tam in rujejo krhki sneg, da se vrtili v silovitem plazu nad gorami in zasipajo vse okoli, kakor da se je vesoljno ivje vsulo nanjo. Take prizore vidi človek vsak dan, ko je nebo jasno in se bele gore razgaljene v vsi svoji čistosti, da jih vidiš lahko, kakor bi jih nosil na dlan. A v naših Alpah so ti prizori najlepši in najveličastnejši pač v Martuljekov skupini, ki se ponasa s svojimi silovitimi zimskimi viharji, ki trajajo časih po cele dni in noči ter so posebno zanimivi v sedanjih dneh, ko se izkušata krivec in brezen, ki bo pač v pomladnem prehodu dosegel navdalo.

Snežni viharji pometajo sneg s skalovja in ga kopčijo na strmih gorskih zavetjih, kjer je trdno zasidran med nizkim, upornim rušjem, da kljub strmini ne more zdrsniti navzdol. Bele grmade naraščajo vedno bolj, da ruše poka, jedi in le še komaj zadržuje veličanske mase, da ne zdrknejo proti dolini in ne odnesejo s seboj vsega, kar jim je na poti. Krhki sneg

je še vedno lahek in se le tu pa tam vsuže po strmini kakor svišč, ki polzi poletni po ozkih gorskih počeh. Za njim se delajo sredi snega gladke dreč, ki pa jih gorski viharji sproti zasipajo. Planinska zima le še komaj zadržuje plazove, ki na videz še počivajo, a se vendar v oskrbi že dramijo, ker cutijo, da je že okraj gora nekje v bližini pomlad, ki se drugod že smeje z vso toploto.

Brezen je veter, ki ga drami pomlad sama, in ta veter je silnejši kakor krvice, ki divja nad planinskim snegom in ga vrtinči nad gorskimi planotami. zato se ne smemo prav nič čuditi, da je boj med tema dvema vetrova naravnost strahovit in dolgotraven. Čuti ga ves planinski svet, osobito više ležeči predeli, ki so še porasli z borovjem in jelovjem. Posledica tega boja so izruvana stoletna drevesa, ki so do sedaj kljubovala času in vremenu; divje gorske razvaline, ki jih vidimo poletni prav v krajih, ki so nekoč ponasali s svojo romantiko in lepoto. A konec tega groznega boja naznanjajo plazovi, bobneči in hrumeči prek ostrmin, kjer jih je bil formalni prav oni krivec, ki beži pred nastroptnikom sam Bog vedi kam v brezkončnost.

Bele žalik-žene so se zavile v svoje pajčelane in zapuščajo v krivice snegovih vrtinčih planinski svet. Za njimi bo groza zasula vse gorske predale, kjer bo nemoteno in brez ovire divjala dni in noči. A groza preide in planinski svet se zasmeje pomladi, kakor se je smejal že tisoč in tisoč let vsaki pomladi.

Josip Vandot.

Malči Žabjek roj. Debevec

naznanja vsem cenjenim damam, da sem

otvorila salon DAMSKIH SLAMNIKOV

Za cenjeni obisk se damam najvljudneje priporočam.

Poljanska cesta št. 15, stopnišče IV., I. nadstropje (Mestna hiša).

Velika izbira najmodernejših SLAMNIKOV po konkurenčnih cenah. — POPRAVILA se točno in najceneje izvršujejo. 2609

Domače vesti

* Ban dravske banovine dr. Drago Marušić v tork 1. marca ne bo sprejemal strank, ker je službeno odsoten.

* Akademski omladinca za svojo univerzo Ljubljanska akademska omladina se je večer ob 11. zbrala na univerzi k izredni skupščini ZSAU. Predsednik Jože Vilfan je pozdravil rektorja in senat in je po njegovem govoru bila soglasno sprejeta naslednja resolucija: Nj. Vel. kralju Aleksandru: Ljubljanska akademska omladina, zbrana zaradi vesti o okrnitvi na izredni seji glavne skupščine Zveze slušateljev Aleksandrove univerze, pošilja izraze vdanosti Vašemu Veličanstvu. Trdno veruje, da bo Ljubljanska univerza ostala neokrnjena kot davni ideal vseh Slovencev, simbol osvoboditve, središče slovenske kulture tu in tuj, svetlo mesto, vzgajališče generacij, ki naj prosvetno in gospodarsko dvigne Jugoslavijo. Zveza slušateljev Aleksandrove univerze

Elitni Kino Matica

Premiera veseloigrice, duhovite komike, lepega petja, šlagerjev in muzike

Ne veruj več v ljubezen

Glavne arije poje slovit berlinski komorni pevec

MAX HANSEN

Kot partnerica priljubljena graška diva

JENNY JUGO

Najnovejši Foxov zvočni tehnik.

Predstave danes v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. uri.

Telef. 2124

* Učiteljska kmetijskih in gospodarskih nadaljevalnih šol, ki je obiskovalo tečaje v letu 1931, sporoča banska uprava, da bo v teku prihodnjega tedna prejelo začasna potrdila, ki bodo zadostovala kot dokazila za resničnost službenih podatkov. Izprijčevala, kolkovana s kolki po 20 Din, bo banska uprava razposlala vsem udeležencem in udeleženicem tečajev do konca marca, ko bodo izgotovljene nove predpisane tiskovine. Tozadevnih prošnji in potrebno vlagati na bansko upravo.

* Sprejemni izpit v srednjo šolo. Pravkar je izšla pri Učiteljski tiskarni knjižica: »Slovnica in računski snov za sprejemni izpit v srednjo šolo.« Ta navodila za izpit sta sestavila in s primeri opremila Ljubljanska profesorja dr. Pavel Kozina in Ljudevit Mikar. Knjižica, ki bo dobro rabila kandidatom za srednjo šolo in njih staršem, stane 10 Din.

* Jugoslovenska kolonija v Franciji. Upravni svet Jugoslovenske kolonije v Franciji se je te dni sestel na važno sejo. Glavni tajnik je poročal o organizaciji in delovanju sekcij o korakih, ki jih je upravni odbor storil pri francoskih in jugoslovenskih oblastih in pri raznih podjetjih v korist naših izseljencev, in o denarnih podporah brezposelnim delavcem. Svet je v vsem soglasju z upravnim odborom. Glavni del sestanka je bil posvečen razpravi o vprašanju organizacije Jugoslovencov v Franciji brez ozira na poklic. Stroj je bil sklenjen, tako da bo Jugoslovenska kolonija v Franciji, ki šteje sedaj približno

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani: Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1-10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo. 28. februarja

Ljubljana 7, 765,3, —10,4, 90, S2 megla, —; Ljubljana 14, 764,2, —2,0, 70, S4, ¼, —; Maribor 7, 764,4, —11,0, 60, tibo, ¼, —; Mostar 7, 759,1, —3,0, 40, E4, ¼, —; Beograd 7, 762,2, —9,0, 90, NE2, 10, sneg, 0,1; Sarajevo 7, 764,4, —14,0, 90, tiho, 10, dež, 0,1; Skopje 7, 760,2, —8,0, 80, NW2, 10, sneg, 0,2; Kumbor 7, 754,0, —1,0, 60, E2, 10, —; Split 7, 758,1, —4,0, 40, NE12 ¼, —.

Temperatura: Ljubljana 0,0, —11,1; Maribor —0,8 —11,0; Zagreb —2,0, —; Beograd —7,0, —10,0; Sarajevo —4,0, —; Skopje 0,0, —10,0; Kumbor 2,4, —; Split 7,0, 3,0.

Sonca vzhaja ob 6,43, zahaja ob 17,44. Luna vzhaja ob 0,28, zahaja ob 8,52.

10.000 članov, organizirala vse Jugoslovence v Franciji. Glavno delavnost razvija Jugoslovenska kolonija sedaj na socialnem polju, program pa obsega tudi več lavih prireditvev med drugim razstavo del jugoslovenskih umetnikov, ki žive ali začasno nanajajo v Franciji.

* Slovenski radijski koncerti v Washingtonu. Slovensko pevsko društvo v Canonsburghu poje vsako sredo med sedmo in pol osmo uro zvečer na radijski oddaji postaji v Washingtonu. Slovenska pesem je pri Američanih zelo priljubljena.

* Štiristoletnica ljudske šole v Samoboru. Ljudska šola v Samoboru bo letos 11. in 12. junija praznovala štiristoletnico svojega obstoja. Posebna deputacija bo naprosila nadškofa dr. Bauerja, naj bi prevzel pokroviteljstvo te proslave.

* Gradba lepe palače v Beogradu. V toku letošnjega leta dobi Beograd veličastno palačo, ki jo gradi fond Zanatskega doma na oglu Poincarejeve in Hilemdarske ulice. Že v bližnjih dnevih se prične gradnja. Palača bo med najlepšimi v Beogradu.

* Poletni vojni red Jadranske plovitve. Se je doslej pričel 1. aprila. Letos pa bo stopil v veljavo šele 15. maja, istočasno s poletnim voznim redom državnih železnic. Jadranska plovitva bo letos reducirala nekatere svojih prog.

* Gozdarski muzej v Sarajevu. Direkcija za gozdove in rudnike v Sarajevu bo ustanovila lasten muzej, v katerem bo razvidno stanje bosanskih gozdov. Zbran je že precejšen material o šumskih škodljivcih.

* Redni letni občni zbor Zveze šoferjev dravske banovine bo v četrtek 3. marca ob 19.30 v gostilni Novak, Ljubljana, Rimska cesta št. 19. Člani in stanovski tovariši se pozivljajo, da se obnega zbora v čim večjem številu udeležijo.

* Popravit v večeršnjih članek Mirana Držaja v kulturnem pregledu (»Janko Lavrin v svetovni književnosti«) se je vrnilo več tiskovnih napak. Tako je popravit slednje: Ameriška revija se imenuje »Books Abroad« in ne »Brooks Abroad«, J. M. Roman omenja v svoji knjigi »Dostojevski in de Westersche Kritike« iz Lavrinovega »Dostojevskega« zlasti pojavljanje o satanizmu in ne »poglavje o satanu z muho«.

* Otvoritev letošnjega zračnega prometa. Kakor javljajo iz Zagreba, bo letos redni zračni promet na progi Zagreb - Beograd odprt 15. marca. Prvi aeroplan bo odletel iz Beograda 15. marca ob 15. v Zagreb pa bo prispel ob 17. Iz Zagreba bo prvi aeroplan startal za Beograd 16. marca ob pol 8. zjutraj. Od omenjenega dne bo na tej jugoslovenski glavni zračni progi v prometu po eno letalo v oben smer. Redni zračni promet na mednarodnih progah Zagreb - Gradec - Dunaj in Zagreb - Bratislava - Brno - Praga bo po sedanjih dispozicijah odprt 1. maja. Istotako tudi promet na progah Beograd - Skoplje - Podgorica, Beograd - Sarajevo - Split in Zagreb - Sušak.

* Samomor zaljubljenega osmošolca. V splitski okolici je v četrtek zvečer našel železniški čuvaj Petar Vlašić na prosti trupu povoženega mladega moškega. Ugotovilo se je, da je ponesrečen mladenič osmošolac splitske gimnazije. Pri njem so našli pismo, naslovljeno na starše, v katerem izjavlja, da ga je gnala v smrt nesrečna ljubezen.

Danes pustni krofi SLAŠČIČARNA PELICON

Wolfova ulica 14. 2599

Prima goriske pince — sveže čajno pecivo.

* Zaprtje. Znanstvena preiskovanja potrdjujejo, da služni naravna »Franc-Jožefova« gredica pri zaprtju vseh vrst z najboljše uspehom.

* Darujte podpornemu društvu slepih. Ljubljana. Pod Trnovo 2-III.

* Objede obroke barva v različnih barvah in pisira tovarna Jos. Reich.

* Krojno učilišče, Ljubljana, Mestni trg 5-II otvori začetkom marca II. brezplačni tečaj prirokovanja za krojače šivilje in nešivilje. Prislažite se pravočasno.

Iz Ljubljane

u— Danes Richard Tauberjev prvi film »Ne verujem več nobeni ženski«. ZKD predvaja danes zadnjikrat ob 11. uri dopoldne v Elitnem kinu Matici reprizo prvega Tauberjevega filma, v katerem zapoje sloviti tenorist tri lepe nepozabne pesmi vsebina filma samega je lepa in globoko ganljiva, vzeta iz vsakdanjega življenja Ljubitelji Tauberjevega božanskega glasu bodo imeli s to reprizo velik užitek. Predstave se bodo vršile v Elitnem kinu Matici ob najnižjih ljudskih cenah. Mladini izpod 16 let je poset filma zabranjen.

u— Prof. Jan. Slais je eden najodličnejših naših glasbenih pedagogov. Na držav-

Dr. Mihael Kamin

specijalist za živčne bolezni

se je preselil ter ordinira od 1.—3. na

Aleksandrovi cesti 6

(Palača »DUNAV«) 2567

Med. univ.

Dr. Tone Ravnikar

otvori 3. marca t. l.

na Vidmu ob Savi

(v hiši gospe Cetinove)

PRIVATNO ZDRAVNIŠKO ORDINACIJO. 2571

nem konservatoriju v Ljubljani nam je vzrožil že celo vrsto izvrstnih violinistov, ki z najlepšimi uspehi nastopajo na internih in javnih produkcijah konservatorija pa tudi na drugih javnih koncertih. Iz njegove šole je izšel tudi violinist Karlo Rupel. V petek 4. marca bomo imeli priliko slišati uspehe njegove komorne šole. Ravateljstvo državnega konservatorija priredi z gojenici teža oddelka komorni koncert s prav izbranim umetniškim sporedom. Vse prijatelje napredka naše glasbe, prav posebno pa komorne glasbe, opozarjamo na interesantni petkov koncert. Vršil se bo v dvorani Filharmonične družbe 4. III. ob 20. uri.

u— Prvi običje Ljubljano na svoji koncertni poti odlična umetnica, koncertna in operna pevkica g. Ada Sari, ki nastopi v torek 1. marca ob 20. na samostojnem koncertu v uniojski dvorani. Pester program, ki obsega glasbene točke iz češke, poljske, ruske, francoske, italijanske in nemške literature, je zanimiv za vsakega, predvsem pa nas mora zanimati visoka pevka umetnost in kolosalna tehnika glasu, ki je lastna slovitim umetnici. Predprodaja vstopnic v Matici knjigarni.

u— Koncert Učiteljskega pevskega zbora dravske banovine bo v Ljubljani 7. III. v veliki uniojski dvorani. UPZ nastopi s svojim celotnim mešanim zborom, ki šteje okrog 80 članov, par točk pa je poverjenih tudi izvrstnemu učiteljskemu ženskem zboru. Zbor dirigira zborov ustanovitelj g. Srečko Kumar, ki nam z zborom vdr jamči za umetniški užitek koncerta. Program je izredno interesanten, poleg nekaterih Adamčevih ženskih zborov, obsega dela srbske literature, ki se pri nas prvič javno izvajajo. Vstopnice bodo v predprodaji od ponedeljka dalje v Matici knjigarni.

Kino

Velenapeta premiera

Nasprotnika

Predstave danes v nedeljo ob 3., ½5., 6., ½8. in 9. uri zvečer.

Cene 4 in 6 Din

Telefon 2730

Ljubljanski dvor

u— Krepka ljubljana. V rodbini Lukeževih v Ljubljani so večerj praznovali lepo slavo, in sicer 40-letnico skupnega zakonskega življenja poglavarja rodbine g. Rudolfa Lukeža, upokojenega sodnega uradnika, znanega tako v mestu kakor tudi širom dežele, in njegove soproge gospe Margarete iz znane Poljančeve rodbine v Skofji Loki. Slavljenca sta imela sedem otrok, od katerih so živi še trije sinovi in dve hčerki. Slavljenca želimo obilo sreče in jima kličemo: Še na mnoga leta!

Nove čokoladne specijalitete

MLEKITA je čokolada z obilno primesjo tolstega mleka.

KAVITA spaja duhteti vonj kolonialne kave s tolstim mlekom.

MASLITA je maslena dezertna čokolada z finim kakaovim okusom.

GRENKITA je naravna dezertna čokolada, a le malo sladka.

Zapomnimo si imena, da izbiramo po okusu, ko kupujemo.

u— Poroka. Včeraj se je v stolnici poročil g. Milko Škrabar, član naše opore, z gđc. Pavlo Lapajnetovo. Obema primorskima rojakoma in delavnima članoma »Tabor« iskreno čestitamo.

u— Duševni delavci imajo občni zbor jutri, 29. t. m. ob 17. v Slovenski Matici, Kongresni trg 7-I. Z ozirom na važnost poročila o bruselskem mednarodnem kongresu duševnih delavcev prosi odbor za sigurno udeležbo.

u— Ustanovna skupščina šentjakobske krajevne organizacije JRKD bo v petek 4. marca ob 20. v Kajfeževi gostilni, Florjanska ulica 4. Poročilo o političnem položaju v državi bo podal narodni poslanec g. dr. Stane Rapa.

u— Člani Podpornega posmrtnega društva železniških uslužbenecv in vojakov, cev se vabijo v svojo korist, da se zanesljivo udeležijo obnega zbora 6. marca ob 8. zjutraj v veliki dvorani okrožnega urada, Miklošičeva cesta 20. Predlagali se bodo zelo važni predlogi, predvsem za povisjanje posmrtnice.

VALČKOV VEČER SOKOLA I NA TABORU

★

V SOBOTO DNE 5. MARCA T. L.

u— Za Pomožno akcijo so darovali v denarju (naknadno): g. inž. Horvat univ. profesor v Ljubljani 10.600 Din, Ljubljana, Gradbena družba d. d. 1000 Din, Razni za kolke vporabna dovoljenja 840, dr. Pegan Vladimir in dr. Krivic Rudolf, odvetnika v Ljubljani 500, Mašinsko odeljenje državnih železnic 505, Delniška tiskarna v Ljubljani 500, Sokol II. od dobička predpustne prireditve 500, Kodella Fran in Franja, prekupevalec konj 400, Kralj. banska uprava uslužbenstvo VIII. odd. 360, Glavni odelček finančne kontrole v Ljubljani 346, Zadruga stavbna mojstrov za dravsko banovino v Ljubljani 250, Mestni upokojenci v Ljubljani 248,36, dr. Janžev Novak, odv. tu, iz neke kazenske poravnave 200, Jere Elizabeta, Ljubljana 100, Svečarna »Pax« 100, Uratnik Zvonko, Ljubljana, Miklošičeva cesta 22, 100, Plewels Karl, notar Ljubljana, 100, Ješe Janko, tov. čevljev kot izvedensko pristojbino pri sodni obravnavi 100, dr. Novak Janžev, odvetnik tu, iz neke kaz. poravnave 100, Sivic Ludvik, Leskovec pri Krškem 40, Kukman Fran, Ljubljana, Jegličeva ul. 9, 40, Heritsch Ivan drž. žel. upokojenec 50, Inž. Guzelj, tu 30, Ficko Pavel, tu 20, Poniž Benedikt, tu 10, Marušić Fran, hišnik zasline bolnice v Ljubljani

Samo v teh originalnih omotih

ASPIRIN tablete

Odobreno od Ministrstva socialne politike in narodnega zdravja št. 1410, 6/2 1932

se prodajajo prave Aspirin tablete. Pazite, da vsaka tableta nosi znak pristnosti in Bayerjev križ.

v originalnih omotih jamčijo, da so prave

10 Din — Nadalje so darovali v blagu: Ivanka Šmalc, trgovka Marijin trg, 24 moških klobukov, Jakli A. rodbina, premogovnik št. Janž Krnelj 50 ton premoga in 25 ton drv. Mitnica Tržaška cesta, nabiralnica za P. A. nekaj stare obleke, perila 1 par moških čevljev. Cvetličarna Anton Bajec, Pod Tranco je darovala za Dobrodelno akademijo 30 nageljnovek nekaj narezanih ciklam, šest ciklam v lončkih, 1 acalejo.

u— Udrženje rezervnih oficirja i ratnika pododbor Ljubljana, bo imelo letni občni zbor 14. marca ob 20. v društvenem lokalu v Kazini, E. nadstr. in prosil za številno udeležbo včlanjenih in nečlanjenih rezervnih oficirjev.

u— Šentjakobski gledališki oder bo gostoval danes na Viču z izvrstno veseloigrco »Zadeva Kaisera«, ki je doživela na domačem odru šest repriz. Posetniki so se izvrstno zabavali in pošteno nasmejali. Vabimo včlane, da posetijo veseloigrco. Predprodaja vstopnic kakor običajno.

u— Nesrečno dekle. Ko so službujoči železničarji pregledovali včeraj ponoči železniške vozove, stoječe na tirih za glavnim kolodvorom, so našli v enem izmed njih speče mlado dekle. Pričeli so ga buditi, kar pa ni šlo tako lahko, kajti mlado dekle je spalo kakor ubito. Budili so jo šele po daljšem prizadevanju, nakar so jo popolnoma utrujeno predali stražniku. Na policiji je izpovedala, da je brezposelna služkinja Gabriela D., pristojna v Konjice, stara šele 17 let. Priporočala je, da je prišla v Ljubljano šele pred nekaj tedni in tu, ker ni našla službe, zašla v slabo družbo. Po zdravniški preiskavi so mlado nesrečnico oddali v splošno bolnico.

u— Sodba proti Florjanciču razveljavljena! V znani kazenski zadevi Strojnih tovarn je bil, kakor smo svoječasno obširno poročali o njej — samo akviziter Florjancič na koncu razprave kljub protestu njegovega zagovornika dr. Oblaka, da se samo proti njemu nadaljuje razprava, obsojen na 14 mesecev ječe. Dr. Oblak je napravil proti tej sodbi priziv na višje deželo kot apelacijsko sodišče v Ljubljani. Le-to je prizivu ugodilo in sodbo proti Florjanciču razveljavilo z utemeljitvijo, da njegova krivda ni dovolj jasno dokazana in bo treba šele glede drugih soobtožencev ugotoviti, koliko dokazne moči ima njihov zagovor. Pričakovati je torej v doglednem času nove razprave, ako se v stvarnem položaju medtem kaj ne izpremeni.

AVTO

sedlarstvo in nitroličanje izvršuje pod ugodnimi pogoji 2592

B. BELANTIČ,

LJUBLJANA VII, Jernejeva cesta 29

u— Smrt oparjenega deteta. Včeraj zjutraj se obvestili reševalno postajo, naj pošlje reševalni avto v Florjansko ulico, kjer so naložili petletnega Mirka Marenčiča, sinčka delavca, zaposlenega v krmeljskem rudniku. Otrok je namreč predvčerajšnjim popoldne padel doma v skaf kropa in se zelo opeklo po vsem telesu. Včeraj dopoldne so ga starši vzeli s seboj v Ljubljano, kjer so se ustavili pri nekem sorodniku v Florjanski ulici, da so otroka previli. Tam pa je postal otrok že zelo slab in je med prevozom v bolnico umrl.

u— Vlom in tatvina. Te dni je bilo po neznatem storilcu vlomljen v stanovanje Terezije Pobeškove na Poljanski cesti 17. Neznani tat je odnesel 2 para ženskih čevljev in nov damski plašč temnomodre barve z kožuhočinastim ovratnikom. — V kuhinjo Marije Kurentove, stanujoče Pod tranco 2, se je splazil pred dnevi neznan zlikovec, ki ji je ukradel ročno torbico in par snežnih čevljev. Kakor domneva Kurentova, je izvršil tatvino neki okrog 50-letni berač.

u— DANCING prvovrstni artisti v hotelu »TIVOLI«. Vsako noč odprto do jutra.

u— Občni zbor Splošnega ženskega društva železniških uslužbenecv in upokojenecv bo v sredo 9. marca ob 16 v društvenih prostorih na Rinski cesti 9. Članice in gosposdinje vabimo k obilni udeležbi.

u— Lutkarski odsek Československe Obce priredi danes ob 16. v Narodnem domu trodeljanko »Hudič na gradu«. Gostje dobrodošli.

HOKEJ-TEKMA

Danes ob 10. dopoldne

na dirsalšču SK Ilirije

ILIRIJA : VSV (Beljak)

u— Hude ženske. V hiši št. 30. v Koseškah ulici sta se predvčerajšnjim zjutraj sprli Apolonija S. in Franciška S. zaradi otrok. V besedah sta bili prav kratki, nakar sta pograbili vsaka kar ji je bilo najbližje pri roki in se pričeli temeljito obdelavati. Zmagala je Franciška, ki je podrla Apolonijo po tleh in jo pošteno nalsala. Ženski sta se ločili šele ko sta bili obe pošteno utrujeni in sta iskali naposled zaščito druga pred drugo na policiji.

Zvočni kino

Petje, smeh in vesela zabava zveni iz naše današnje operete

MIROZOV

Sladko mi zapoj, dekle, »Lahko noč«

Opereta z najboljšo zasedbo:

Charlotte Susa — Hans Stüwe

Ernst Verebes — Siegfried

Arno — Hans Junkermann

Imena umetnikov, ki jih vsakdo pozna in čista!

Predstave danes v nedeljo ob 3., ½5., 6., ½8. in 9. zvečer.

Popolnoma novo! Velezabavno!

IDEAL

u— Udrženje Ljubljanskih konservatoristov priredi v soboto 5. marca ob 20. v dvorani Kazine svoj 4. zabavni večer z resnim in šaljivim sporedom ter plesom. Sporedi, ki veljajo za vstopnice, se dobe v predprodaji v Matici knjigarni.

u— Zanimivo delo razstavlja na Aleksandrovi cesti pri Narodnem domu gluho-nemi mizar in rezbar Josip Briški iz Velike Lešnice, ki je rezbaril že doma in se potem v tuj stroki še izpopolnil v zagrebški gluho-nemnici. Ogled zanimive rezbarije je brez pristojbine, mladi gluho-nemi rezbar pa hvaležno sprejema dobrovoljne prispevke, ki mu bodo olajšali nameravano potovanje po Jugoslaviji.

u— Prave Lubasove harmonike in popraviljanje izvršuje najsolidnejše Franc Lubas, Borštnikov trg, dvorišče nasproti gostilne pod »Lipco«.

Gratolog Karmah

daje vsakemu pisemne nasvete za nastopajočo godke.

Sprejema od 9. — 12. in od 2. — 7. v hotelu SOCA. 2600

Iz Celja

u— Strokovna predavanja o avtogenskem varjenju bo v torek 1. marca ob 18. v mestnem kinu. Predavanje bo spremljal zanimiv strokovni film. Predaval bo g. inž. Knez iz Ruš. Vstop prost. Vršil bo se bo v Celju tudi poseben učni tečaj za avtogensko varjenje kovin, ki ga priredi mariborska poslovalnica obrtno-pospeševalnega zavoda Zbornice za TOI v Ljubljani. Tečaj se prične v ponedeljek 29. t. m. Interesenti naj se zgledajo jutri ob 8. zjutraj v delavnici g. Rebka na Mariborski cesti. Dnevno bo po 4 ure praktičnega in po 4 ure teoretičnega pouka. Udeleženci naj prinesejo kovinske predmete s seboj.

u— Nabavljajna zadruga državnih namestencev v Celju bo imela občni zbor jutri 29. t. m. ob 20. v restavracijskih prostorih Narodnega doma.

u— iz mestnega avtobusa. Na progi Celje-Sv. Peter pod Svetimi gorami začne celjski mestni avtobus zopet redno obratovati jutri v ponedeljek s prvo vožnjo ob 5.45 zjutraj iz Sv. Petra.

u— Nesrečen padeč. V bolnico je bila prepeljana 50 letna posestnica Apolonija Verdevoza iz Smartna ob Paki, ki je v petek padla na poledehletnih stoncih čed domače hiše tako nesrečno, da si je zlomila desno nogo v gležnju.

u— Obnovite srečke! Le še danes dopoldne in jutri do večera morete obnoviti srečke za igranje v V. milijonskem razvodu državne razredne loterije. Neobnovljene srečke bodo prodane drugim interesentom.

u— Mestni kino bo predvajal danes ob 17 pol 19 in pol 21. pomorski zvočni film »Podmornica«. Predigra zvočna enodeljanka. V ponedeljek in torek se bo ta

Kraljestvo mode

Novi klobuki

Na Rivierji se že jasno izraža nova moda klobukov v silno mikavinih, kapricioznih modelih, ki niso predstavniki določene modne smeri, temveč jih moremo smatrati za uresničene ljubke modne ideje. A še nikoli ni bila moda klobukov tako mnogostranska in raznovrstna, kakor v nastopajoči sezoni. Tu ne poznamo niti enega strogega predpisa, vse se ravna po osebnem okusu in individualnosti nositeljice, ki so jima podložni material klobuka, njegova barva ter oblika. Izgleda so trikotniki in postiljoni z visokimi robovi, ki so izubili svojo originalnost, ker so se bili preveč razširili.

Že v izbori materiala opažamo odobravalno vlogo nepriljubljenosti nove mode, kajti poleg stannatih se nosijo tudi svileni klobuki. Zanimivi so tudi razni sprevezani klobuki, ki so izdelani iz materiala odgovarjajoč oblike in ki si jih mora nositeljica

drapirati okrog glave. Ti modeli so torej nekakšna inačica turbanov in jih moda čeni kot najbolj individualne, ker se v njih najbolje izraža osebni okus nositeljice. (Model te vrste predstavlja naša leva skica v srednji vrstici.)

V troleturne vrste se nosijo tako zvani znanstveni, okrašeni z dvobarvnim peresjem (prva skica spodaj).

Slamnaté baretke so takisto zelo priljubljene, ker se prilagajajo k vsaki obleki (zadnja skica).

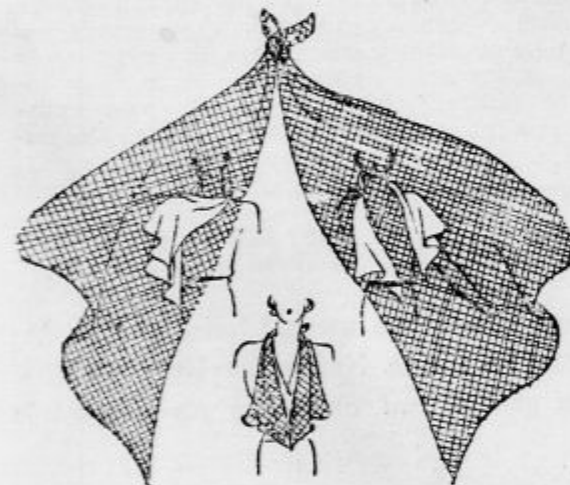
Najzanimivejša in nenavadna novost so tako zvani ljubki »pastirski klobuki«, ki so jih v prejšnjem stoletju poznali pod imenom »miniche«. Na eni strani so globoko pomaknjeni na čelo, zadaj pa jih garniramo s cvetjem, pentljami itd. (zadnja skica zgoraj).

Mnogo enostranski modeli prinašajo originalen okras iz travok, potom katerih dosežemo eno nevljivo noto, ki povzroči, da moremo nositi takšen klobuk ob vsaki priložnosti (prva skica).

Za toplejše dneve pripravljamo moda napoli široke, spredaj v obraz zavijane modele, ki jih lahko enostaven trak (srednja skica).

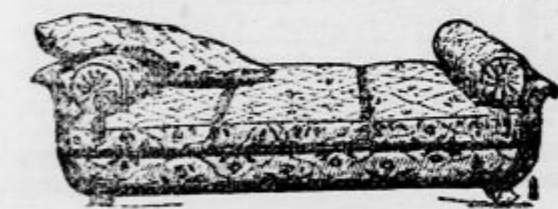
Nove spomladanske torbice

V živih žarkih spomladnega sonca se vse podrobnosti modne opreme posebno uveljavijo in zato skuša vsaka dama kar najskrbneje izbrati spomladne garderobne komade. Najprej pazimo na vsaki dami uieno torbico, ki se mora torej dobro prilagati k

učinek modernih reverjev. Barva in material šala zavisi od njegove uporabe. Šal je lahko dvobarven, če ga nosimo v troleturne vrste in je v tem primeru iz težkega marokana, nasprotno pa ukrojimo večerni šal iz nežnobarvnega satina ali iz gaze.

COUCH ZOFÉ

dobite pri tapetniku

RUDOLF SEVER
MARIJIN TRG ŠTEV. 2.
Telefon št. 26-22.

ostali opremi, da ne moti celotnega vtisa. Najnovejši modeli so jako originalni in vendar diskretni. Tako vidimo na naši sliki zanimiv komad, čigar jermenji predstavljajo podaljšek pasje vrvice. Jako elegantni so tudi modeli iz grobo vtišnjene usnje, z gladko, kovinsko zapono in dolgimi jermenji.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

zdej šla k njemu.

Evo, ona potuje k možu. Vse je, kakor se spodobi: v rokah ima otroka, na klopi pa košarico in culico. In tako potuje v Novorosijsk.

K možu potuje v Novorosijsk. In otrok v njenem naročju je precej glasen. Dere se in dere kakor urečen. Videti je, da je bolan. Kakor se je kasneje izkazalo, ga je pričel med potovanjem boleti želodček. Mogoče je jedel nezrelo sadje, ali pa je kaj takega izpil, dejstvo je, da ga je spotoma prijelo. In zdaj se dere.

Izkratka — malček. Nič ne ve, čemu in zakaj ga boli želodček. Koliko let ima? Tri ali pa samo dve. Če nimaš sam otrok, težko ugotoviš, koliko let ima takle predmet. Vsekako pa je pi-onir. Na prsni ima tako lepo rdečo prtiček.

In evo, ta malček gre s svojo materjo v Novorosijsk. To se ve, v Novorosijsk gresta in sam vrag mu je spotoma poslal to bolezen.

In zaradi te bolezni vsako minuto zastoka, ječi in zahteva zase vsaj merico pozornosti. In seveda, tudi svoji mami ci ne da dihati. Dva dni ga ne odloži iz

* komunistični podmladek, nekaki rdeči skavti.

Zdravilna zelišča in čaji

V naši prosvetljeni dobi smo daleč od tega, da bi se strinjali s praznovanjem prejšnjih časov, v katerih so različnim zeliščem pripisovali zdravilne moči, katerih nikakor niso mogli imeti. Slednje vrstice naj podajo samo rezultate znanstvenih raziskovanj. V služaju potrebe bo zdravnik vedno znal presoditi, v koliko je zdravilna moč zelišč upravičena in ne bo z gotovo skepto zavrnil vse, kar je gotovo neopravičeno.

Pred vsem nekaj splošnih pravil. Uspeh nastopi samo, če traja zdravljenje najmanj 4 do 6 tednov vsak dan 3 do 5 skodelic zjutraj na tešte, sicer pa pred jedjo. Čaj naj se uživa, če le mogoče, brez sladkorja, ker sladkor zmanjša zdravilno moč; kvečjemu za posladkanje različnih čajev za kašelj se lahko vzame kandidirani sladkor. Na skodelico vode se računa po telesni konstrukciji ter intenziteti zaželenega učinka 1 do 2 žlice čaja. Pri običajnem čaju se vlije vre-la voda čez čaj in se pusti, da tri do 5 minut vleže. Pri zavreli se pa da čaj v mrzlo vodo in se pusti, da 5 do 10 minut vreje. Na ta način se zavrejo korenine, sadje in semena.

Zavrelice od pelina, kolmeza, tavžent rož in encijana delujejo na tek, čaj od kumna, poprove mete, janeža, kopreca, dila in kamile odstranijo napetosti v trebuhu. Kri čistijo čaj od divje mahe, orehovega perja, od živih kopriv, jagodnih peres, črnega bezga, brinja in plavice. Pri zasluženju se uporabljajo zavrelice od lipovega cvetja, bazilike, lapuha in planinskega mahha. Na vodo ženejo močne zavrelice od brezovega perja, šipkovih jagod, lapuha, nivrne preslice, zaspanka in pred vsem medvednega grozdika. Kašelj olajšajo ajbšev čaj in malveni cvet. Želodčne težave olajšajo čaj od poprove mete, kamile, melise. Zdravilna špaika (baldrian) in gozdni koren se samo kratko zavre, če se hoče, da delujejo pomirjevalno na živce. Isto tako delujeta tudi hmelj in gozdni koren. Gorski kerkovnik in belonika se priporočata pri revmatizmu, isto tako tudi brezova listje, krvevec, erika, brinje. Gliste se odpravijo s čajem od vratiča črvinjeka. Za potenje se uporabljajo kamelice, črni bezeg in lipov čaj, kodlikor mogoče vroč. Odvajalni čaj so črni trn in kombinacija različnih čajev pod imenom St. Germain. Pri sladkorni bolezni se uporablja borovnični čaj, lanena semena in evkaliptus. Pri Astmi bezeg, romančet in evkaliptus. Pri vodenici se priporočata lučle, brinje, pri zlatenici belonika, čaj iz živih kopriv, lavendel in petršili. Pri protinu je uspešen sladki praprost, ecijan, lapuh, pri izpuščaji črne jagode kot čaj, in smetnjak za obkladke.

Razven notranje uporabe se čaji lahko uporabljajo tudi zunanje. Pripravijo se kopelji v različne vrste in pr. iz anelike za kožne bolezni, z anrika se izpirajo rane, očne konelji se napravljajo iz smetljike, orehovi listov, lapuha in plavice. Kopelji, ki naj očuše, se pripravljajo iz hrastovih lupin. Krepek aroma senenih rastlin in lavendla povzroča, da se kopelji prijetne in nežljajote. Kamile se uporabljajo v različnih primerih, z rimskimi kamilami si ohrani ženski svet posebno leno svetlo barvo las. Rozmarinov cvetje izboljša aromo konelji. Pri kopelji za noge se uporabljata žabehlj in črna gorčica.

Za gnanje se uporablja žajbelj, angelika, poprova meta, evkaliptus in kalmež.

Čaji se lahko uporabljajo tudi za obkladke. Lanena semena ohladi, ravno tako lavendel in anrika. Omehčajo pa grška detelja, laneno seme, črni bezeg, kamile, orehovo listje poprova meta in napeževa sveča. Hrastova skorja potegne odprta mesta na koži skupaj. Obkladki s hmeljnim cvetjem pomirijo živce.

S tem smo samo kratko podali različne možnosti uporabe zdravilnih rastlin. Vedno pa se je treba posvetovati z zdravnikom, ker samo z zdravilnimi čaji se po navadi ne more ozdraveti.

Zdravniška posvetovalnica

An. Ka. Šostanj. Za 6 mesečno hčerko se računa telesna tešina 7,4 kg. Tešina vašega otroka je torej dovoljna. V 7. mesecu naj tehtja 7,8 v 8. 8,2 kg v 9. 8,5 kg v 10. 8,8 kg. Proti koncu prvega leta naj bo hrana sledeča: zjutraj 200 g mleka, prepečenec, dopolne sadje, keksi, opoldne: vkuhana juha, 100 do 150 g prikuhe ali pa zrnčkan krompir, sok od sadja, kompot; popoldne 200 g mleka, prepečenec, zvečer: mlečne jedi. — Z. K. Siska. Skrbite s primerno dijetno in odvajalni čaj, da bo blato mehko, zvečer se kopajte v sedežni kopelji. Zaradi težav v želodcu je pa najboljša, da se obrnete na ambulatorij internega oddelka splošne bolnice v Ljubljani. — J. B. B. 1.) Prav verjetno je, da se pri vaši ženi pojavljajo znaki prehodne dobe, ki je običajno povezana z različnimi težavami, v večji ali manjši stopnji. 2.) Proti slabokrvnosti so različni preparati, katere vam pa mora zapisati zdravnik. V taki starosti kot je vaša hčerka je slabokrvnost običajna in preide prej ali slej sama po sebi. Hrana naj bo izdatna. Pred vsem priporočamo sirovo maslo, jajca, mleko, sadje. Da se vaša hčerka in žena eramujeja zdravnik, je popolnoma neumestno in vam priporočamo, da ga prej ko mogoče obiščete. — A. C. Siska.

Ker je dete popolnoma zdravo, bo tudi okolnost, da nastopi tu pa tam belkast jezik brez pomena. Kakšna naj bo hrana, pa najdete v današnji posvetovalnici opisano pod »An. Ka. Šostanj«. — S. P. iz Celja. Prava nadiha (astma) je vedno živčnega izvora, kar pa imenujete bronhijalno nadiho, je pa lo kronični bronhijalni katar. Pohrkavanje je lahko živčnega značaja. — M. B. Ljubljana. Sami ste že označili, da učinkuje pri žolčnih kamnih najboljše primerna dijeta. Ali je v vašem slučaju operacija edina rešitev ali pa če bi se dalo pomagati s kakšnim sredstvom, se ugotovi lahko na podlagi zdravniške preiskave. Čaji, ki se ponujajo po listih, so po navadi odvajalni čaji. — R. Z. Maribor. Če se viganol jemlje v »rednem« dozi, ni škodljiv, je pa specifično sredstvo za rahitis. Najbolje je, da se jemlje v obliki Viganolovega ribjega olja (1—2 žlički na dan), ker se pri tem ne more prekoračiti doze in ima razen tega še vse prednosti ribjega olja. — S. B. S. Srebrica okoli debelega črevesa je trdovratna bolezen in je treba imeti veliko potrpljenja. Skrbite za redno odvajanje s primerno dijetlo in odvajalnimi čaji; vsak večer pa se kopajte. Zaradi mazila, ki vam bojo stanje olajšala, ej pa najboljša, da se obrnete na zdravnika. — Krč. Krč v nogah (bodelnih) nastopi vsled premalega dotoka krvi v muskulaturo in je običajno posledica prenosa pri hoji, plesu ali telovadbi. Bolečina kimalu preide, če se močno stopi na nogo, s tem se odprejo spet krvne žile. Pri starejših osebah je krč posledica posledica motenj v sistemu žil in nastopi večkrat pri sedečem načinu življenja. V tem primeru so priporočljive večerne kopelji, čez noč vroči obkladki, 1 do 2 krat na dan masaža in pa prežibi z nogo. — Kowanko. Priporočamo vam: »Gebote des Lebens«, avtor Coudenhove - Ka'ergi Paneuropa-Verlag, Nadalje »Ärztlche Gramatik der Seele« Dr. med. Ernest Rothe, Carl Ziegenhirt-Verlag, Leipzig C 1, Strasse des 18. Oktober N. 17. To so novejšie knjižice, starejša, pa za Vaš namen še vedno jako uporabna knjiga je Sir Lytton Bulwer »Zanoni«, Sicer pa zaupajte Vašemu domačemu zdravniku, ki Vas gotovo najbolje pozna. — Preozek pristan, če je pristan preozek, se sname s prsta na ta način, da se ovije prst od konca proti prstanu z gumijevim trakom in se drži prst nekaj časa konci, da olok izgine, nato se sname gumijev trak, in zopet trdo povije. Na ta način se ponavadi lahko sname prstan. Ne sme se na ta metoda uporabljati, če je prst že vnet. V takšnih primerih naj zlate prežava prstan, katerega potem zopet lahko poveča.

Radio

Izvirček iz programov

Nedelja 28. februarja.

LJUBLJANA 8: Godzdarstvo. — 9: Esperantsko predavanje. — 9.30. Cerkvena glasba. — 10: Versko predavanje. — 10.30: Razvoj šahovske igre. — 11: Salonski kvintet. — 12: Čas, plošče, borza. — 15: Dekliška ura. — 15.45: Koncert mandolin s spremljevanjem kitare. — 16.30: Cankar. — 17.30: Koncert Sattnerjevega pevskega zbora. — 21: Muzika 40. p. p. Triglavskoga. Vmes napoved časa in poročila.

Ponedeljek, 29. februarja.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Modernost naše hrane. — 19: Čestina. — 19.30: Zdravstvena ura. — 20: Prens opere »Rosenkavalier« z Dunaja. — 22.30: Napoved časa in poročila.

BEograd 12.05: Radio - orkester. — 17: Popoldanski koncert. — 20: Rapsodije. — 21: Opera na ploščah. — 22: Poročila. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17.35: Prens zvočnega filma. — 20: Prens opere z Dunaja. — PRAGA 16.10: Prens iz Bratislava. — 19.05: Program iz Brna. — 20.05: Koncert društva za nabožno glasbo. — 21: Sluhoigra. — 21.30: Hačdnovi godalni kvarteti. — 22.20: Plošče. — BRNO 16.10: Koncert iz Bratislave. — 19.05: Variete za orkester. — 20.05: Prens iz Prage. — VARSAVA 17.35: Koncert lahke glasbe. — 19.50: Prens opere »Pikova dama« iz gledališča. — 23.40: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Koncert kvarteta. — 12.40: Plošče. — 16.45: Popoldanski koncert. — 19: Prens R. Strauss-ove opere »Rosenkavalier« iz dr. opere. — 22.40: Koncert orkestra. — BERLIN 20: Jos. Haydn: »Štirje letni fasci«. — 23: Godba za ples. — KONIGSBERG 16.15: Lahka godba orkestra. — 20: Zabaven večer. — 21.20: Literarni program. — MCHLACKER 17: Popoldanski koncert. — 20.05: Večer lahke glasbe. — 21: Sluhoigra. — BUDIMPEŠTA 17.30: Zborovski koncert. — 18.30: Pevski večer. — 19.30: Prens filharmoničnega koncerta iz opere. — 21.50: Ciganska godba. — RIM 17.30: Violinski koncert. — 20.10: Plošče. — 21: Koncertni večer. — 22.10: Lahka glasba.

Torek, 1. marca.

LJUBLJANA 11.30: Solška ura: Koristi in škode divjanje. — 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče, borza. — 17.30: Otroški kotiček. — 18: Salonski kvintet. — 19: Nemščina. — 19.30: Glavne razvojne faze v umetnostni zgodovini. —

Oni pravijo:

»Če je tako, pa kar ti popazi na črvčka. Vsak potepuh bi nam že v spalnem vagonu rad citiral uvodne članke!«

On pravi:

»Čprav sem samec in čeprav bi rad spal in čeprav to vobče ni moja stvar, da bi kaj takega prevzemal nase, za otroško vprašanje imam vendarle nekaj razumevanja.«

To rešji vzame otroka v naročje, ga ziblje in zabava s prstom.

MLada žena se mu prav lepo zahvali in na postaji Lihny stopi iz vagona. Gre na postajo in potem v buffet in je dolgo ni nazaj. Vlak stoji deset minut. Teh deset minut mine in prvi signal za odhod je že dan. Služboči uradnik maha z rdečo čepico. Nje pa ni.

Vlak se že premika, že drči po tračnicah, mlade matere pa ni.

V vagonu se odigravajo vsakojaki prizori. Nekateri se odkrito hohotajo, drugi prijemajo za zaslao zavoro in hočejo ustaviti vlak.

Tisti pa, ki ima sandale, je bled ko pasji sin in prav nič več se mu ne da spati.

Malčka drži na kolenih in raznovrstne nasvete posluša.

Izvirne francoske pastilje

VALDA

proti prsnemu prehladu, nahu, gribohu, vnetju krhlja, akutnim in kroničnim katarjem, hripi, influenci, naduhi. Prodajajo vse lekarne in drogerije.

20: Predavanje dr. Vebera. — 20.20: Prenos iz Zagreba. — 22.30: Napoved časa in poročila.

BEograd 11.05: Radio - orkester. — 16: Popoldanski koncert. — 20: Narodne pesmi. — 20.30: Prens iz Zagreba. — 22.30: Poročila. — 22.50: Lahka godba. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Koncert lahke godbe. — 20.30: Violinski koncert. — 21.30: Dve francoski enodejanki. — 23: Prenašanje tujih postaj. — PRAGA 16.10: Smetanova glasba. — 18.25: Verdijeve arije. — 19.05: Prvo dejanje »Pro-lane neveste«. — 20: Jubilejni koncert češkega kvarteta. — 21.30: Orkester. — 22.20: Lahka glasba. — BRNO 16.10: Koncert iz Prage. — 21.30: Pevski koncert. — 22.20: Prens iz Prage. — VARSAVA 17.35: Simfonični koncert. — 20.15: Koncert orkestra in solistov. — 22.10: Arije. — 22.50: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Kvartet. — 12.40: Plošče. — 17: Koncert orkestra. — 20.05: Pevski večer. — 21.10: Čelo z orkestrom. — 22.25: Barska muzika. — BERLIN 20.05: Pevski koncert iz Frankfurt. — KONIGSBERG 16.15: Koncert orkestra. — 19: Mešan glasbeni program. — 19.45: Pevski večer. — 21: Vojaška godba. — MCHLACKER 17: Koncert solistov. — 19.35: Godba na pišala. — 20.05: Poljuden koncertni večer. — 22.45: Pesmi. —

Poslovanje samopomožnih zavarovalnic pred vojno

Afere z zavarovalnimi družbami za primer smrti so bile tudi že v prejšnjih časih in tako omenjamo nekatere, ki so povzročile dokaj razburjenje in škodo tudi na našem ozemlju. Največji taki društvi na našem ozemlju »Balkan« in »Jadranc« v Zagrebu, za njimi pa je prišlo skoro v isto vrsto po svojem pojmu neko zavarovalno društvo v Koprivnici, ki pa je razpadlo še pred nastopom sodnijske oblasti. Ta društva so zavarovala v prvi vrsti bolne ljudi po osebah, ki z zavarovalnici sploh niso bile v rodbinskih zvezah. Uvedeni so bili razredi, ki so šteli po 5.000 članov. Kadar je umrl član ali zavarovalec enega takega kola ali razreda, so morali vsi drugi člani plačati določeno članarino odnosno pristojbino za pogreb, ki je znašala tedaj 5 kron. Če računamo, da je bil umrl član zavarovan na največ 20.000 kron, je 5.000 članov vplačalo za njega vsak po 5 kron, kar pomeni, da je društvo sprejelo 5 x 5.000 kron = 25.000 kron. Društvo je izplačalo zavarovalnino 20.000 kron in mu je tako ostalo od vsakega smrtnega primera čistih 5.000 kron.

Vsak član je brezpogojno plačal premijo v popolnem redu, kajti po pravilih bi drugače izgubil pravico do zavarovalnine, če bi zamudil plačanje samo ene posmrtnine. Razumljivo je, da so se pri zavarovanju bolnih ljudi uvedli nemoralni spekulativni manevri in da je vsak zavarovatelj komaj čakal na smrt svojega zavarovalca. Vsak je lahko zavaroval kogar je hotel, samo višek zavarovalnine ni smel biti prekoračen. Tudi tedaj so mnogi zavarovali eno in isto osebo za večje in manjše zneske do maksimuma zavarovalnine. Pri takem zavarovanju se je razpasla velika nemoralna. In to zlasti zaradi tega, ker je bil vsak zavarovalec sprejet brez zdravniškega pregleda, karenečna doba je bila 30 dni in so zavarovalci 26. ali 27. dan v velikih skrbih obiskovali svoje zavarovalce v bolnišnicah ter jim nudili vse mogoče, da bi jih ohranili pri življenju še par dni in tako sebi pridobili zavarovalnino. V nasprotnem primeru pa so bili zavarovalci obupani in razjarjeni, če je zavarovalec ostal pri življenju preko karenečne dobe, ker so morali od meseca do meseca plačevati svoje prispevke od smrtnih zavarovalnih članov istega razreda. Že nekdanj je bilo precej ljudi, ki niso imeli drugega opravka kakor to, da so držali v točni evidenci vse stare ljudi in bolnike, katere so zavarovali. V bolnišnicah so celo podkupovali strežnike, da so jim naznanili ljudi, ki so bili tako rekoč z eno nogo v grobu. Posebno agilni so bili seveda agenti takih društev, ki so imeli od vsakega zavarovalnega premije. Ti so tudi sami vodili evidenco starih, onemoglih in bolnih ljudi, da so jih lahko drugim priporočali v podozorno zavarovanje. Nemoralne spekulacije s smrtno go zastripile vse sloje in naposled je morala oblast poseči v delokrog teh zavarovalnih društev. V Zagrebu je bila razprava proti vodstvu »Balkana« in »Jadrana« ter so bili ravnatelji obsojeni na nekaj let kazni. Akti teh procesov so gotovo še v zagrebških sodnih arhivih.

Nekateri mu nasvetujejo, naj na svoje stroške odpošlje brzojavko, drugi pa pravijo: peljete ga do Novorosijska in oddajte v GPU. Če ga tam ne bodo hoteli vzeti, ga boste pač morali posinoviti.

Malček pa med tem veka, ječi in se za krčevito drži.

Dve grozni uri minevata, naposled pa se vlak ustavi na veliki postaji. Oni v sandalah pograbijo svojega malčka in hoče oditi na peron, v oddelek GPU. Tedaj pa mahoma plane v vagon mlada mamica.

»Jprostite,« pravi. »Komaj sem snegla vroč juho, me je namah prevzela taka zaspanost, da sem šla v sosedni vagon in malce zadremala. Dva dni že nisem spala.«

In vzame svojega črvčka in ga peštuje.

Či v sandalah pravi:

»Pravej netaktno je to vaše postopanje. «avljanika! Toda naj bo, zdaj ste se naspali in mi lahko odstopite svoj položaj. Otroci so naše nasledstvo, naša zamenja, lahko rečem, in nič nimam proti temu, da časih kdo popazi nanje.«

Tedaj prasne ves vagon v vesel smeh. In vse se v splošno zadovoljnost konča.

Iz ruščine B. Z.

Mihail Zoščenko:

Dogodek

To se ve, — o tem ni treba posebej govoriti, — otroci so nam neobhodno potrebni. Brez njih ne bi bilo države. Otroci so naše nasledstvo, zamenja, lahko rečem. Naša nada so in mi računamo nanje.

Odrasli se nikakor ne morajo ločiti od svojih meščanskih navad. Toda naši otroci, ki bodo nekoč postali odrasli, bodo prav gotovo izravnali to našo meščansko nekulturost.

Ne gre torej drugače, otroke moramo nositi dobesedno na rokah, očistiti jih moramo vsakega madeža in noske jim moramo brisati. Ne glede na to, ali je otrok naš ali je od koga drugega, nam povsem tui.

In kakor nalašč, na to dejstvo pri nas vse premalo pazijo.

Spominjamo se dokaj originalnega dogodka, ki se je zgodil pred našimi očmi v vlaku, malo pred Novorosijskom. Skoraj vsi, ki so sedeli v tistem vagonu, so potovali v Novorosijsk.

In med drugim je potovala v vagonu tudi mlada žena z otrokom. Na rokah ga je držala in sta potovala.

Potovala sta v Novorosijsk. Najbrže je njen mož siužil v kaki tovarni in sta

P. P.

Zgodba, ki se je vršila žele pred tednom

Ugleden in verodostojen član našega omizja je globoko vzdihnil: »Škoda fanta! Ko smo ga vprašali koga, kje in zakaj, nam je povedal takole.

Upokojeni naddavkar Izidor Polutnik se je srečno otepal vse svoje življenje žensk in je bil kljub svojim šestim križem in lepi p. kojini še vedno samec. V miru je užival pozni popoldan svojega življenja, posedel čez dan po kavarnah, zvečer pa je izpraznil svojih stalnih trinaest decijev v zakajeni dalmatinski kleti. Brez posebnih dogodkov je teklo njegovo življenje, kakor lena reka med visokimi nasipi.

17. februarja 1932. leta se je na zbudil nenadno že ob prvem svitu zimskega dneva. Iztegnil je roko, da pogleda koliko je ura, zdajci pa ga je presunila silna bolečina nad desnim bocom, da je roka sredi dvig obdala in padla na rdečo odejo.

»Kaj na bo to?« je zaskrbelo Polnutnika. Sto misli mu je zarjalo po glavi. Vse druge so brž splahnile v nič, le trinaest decijev rumenega dalmatinca je ostalo.

»Dalmatince, ti si zmagal!« je vzdihnil naddavkar in sklenil svojo diagnozo. »Na ledvici me je prijelo.«

Gospod Polutnik si je nabral v svojem delavnem življenju na cente izkušenj in je dobro vedel, da bo gotovo izgubil bitko z ledvicami, če si ne bo poiskal zaveznikov za to borbo.

»V bolnišnico pojdem!« je sklenil naddavkar, ko je s težavo vlekčel nase obleko. Pri najmanjšem vzgibu ga je zabolelo nad bocom kakor, da mu kdo poriva nož v telo.

»Po taksi bi poslal.« je premišljeval gospod Polutnik. Ker pa ni bil naddavkar nikoli razpisnik, je opustil to potratno misel in peš krenil v bolnico. Celu uro je hodil, čeprav bi rabil drugače za to pot le dobre četrt ure.

Ves prepoten in prepadel od bolečin je sedel v čakalnico bolnice. Nenaspana in vzvoljena je odprla vrata zdravniške sobe mlada zdravica. Z enim samim pogledom je presodila Polnutnika: Pijane! na glas je pa vprašala:

»Želite?«

»Gospoda zdravnika, bi rad, da bi me sprejel v bolnico.« je odgovoril naddavkar.

»Stopite noter!« je rekla malomarno zdravica in mu okrenila hrbet.

S težavo se je vlekčel gospod Polutnik v sprejemno sobo. Zdravnica je zaklenila za njim vrata in ga vprašala:

»Kaj vam je?«

Naddavkar se je osupel ozrl po sobi kakor da nečesa išče. Ko je videl, da sta sama z žensko v sobi, mu je bilo silno nerodno.

»Zdravnika bi rad...« je ponovil svojo prošnjo.

»Saj sem vendar jaz zdravnik. Česa želite?« je rekla nervozno zdravica, ki se ji je gnusil plesati in neobriti stavec.

Gospod Polutnik se je na mah zdrsnil. Še nikoli namreč ni videl nobene zdravice. Kaj naj ženski razglasi svoja ovela ledja? je pomislil in je naglo pristavil:

»Sodim, da moja desna ledvica ni v redu.«

»Kako morete vi to spoznati!« se je začel živno nasmešljati zdravica.

»Poznam svoje telo!« je s povdorkom zatrdil naddavkar.

Gnasil se je zdravici rumenozobi stavec, zato je napisala brez preiskave na listek: Interni oddelek, mu dala papir in odklenila vrata.

Globoko si je oddahnil gospod Polutnik, ko je bil spet sam. Zmajal je z glavo in se ni mogel načuditi, kdo si je vendar to izmislil, da bi smeje ženske zdraviti in še celo samec.

»Bedak je bil!« je baš zaključil svoje premišljevanje, ko ga je vratar poklical v sprejemni urad, kjer so ga popisali.

Ko je prišel na oddelek, je povedal, da mu nagaja desna ledvica. Zdravnik mu je zapisal na tablico Nephri. cron?, predpisal neslan mlečni zdrob trikrat na dan in nastavljal Essbachovo pripravo, da mu zmeri beljakovino.

Tri dni je jedel gospod Polutnik neslan mlečni zdrob in ležal v postelji. Bolečina je že precej popustila, Essbach pa ni kazal niti trohe beljakovine. Zdravnik so ga vpraševali po vsem močnem in seveda tudi po boleznih sorodnikov. Nikoli ni lagal naddavkar, zato je tudi brez ovinkov priznal, da so umrle dve sestri in mati v blaznici.

Mlad zdravnik, ki ga je izpraševal je poklical na to izpoved starejšega. Prišla sta gospoda Polnutnika otipavati in tolči po kolenu, mu svetili z električno lučjo v oči in uganjati z njim še druge poizkuse. Starejši je vzel iz bele halje tresko:

»Zmite!« je ukazal naddavkarju in mu jo porinil v zrelo. Treska je stala kakor, da raste iz ust in se ni ganila.

Pomembno je pogledal starejši zdravnik mlajšega: »Pepe!« in potegnil tresko iz Polnutnikovega žrela. (Pepe je zdravniška okrajšava za omeščanje možganov (progresivno paraliz), ki nastopi kot posledica sifilide).

»Nisem Pepe, temveč Izidor, gospod doktor!« ga je prekinil naddavkar.

»Vemo, vemo, gospod Polnutnik!« se je nasmešnil zdravnik.

»Kri mu vzemite za Wassermann in naj gre na dvajsete je naročil zdravnik pripravniki in odšel.

Ni minila ura in že so preselili naddavkarja na dvajseti oddelek. Pobrali so mu prav vse pritlikline, še celo zobno krtačko. Čudna družina je pozdravila tam gospoda Polnutnika. Eden se je izdajal za Kristusa, drugi za Antikrista, tretji pa je ležal v postelji in venomer milo prosil: »Dragi ljudje, lepo vas prosim ne hodite blizu. Iz stekla sem, da ne padem in se ne zdobim. Kakor bučen sejem je bila bolniška soba.

S strahom je gledal naddavkar okrog sebe in si ni mogel razložiti, kako je zašel v to družino. Ko je vprašal strežnika kako, da so ga dali sem, ga je ta potapljaj po rami:

»Se že navadite, očka.«

Hrana je bila boljša in obilnejša kakor prejšnje dni, zato je sestradani gospod Polutnik s slastjo pojedel obed. Proti večeru je prišel zdravnik. Ko je pogledal naddavkarjevo popisno polo je rekel bolniku:

»Recite petkrat zaporedoma naglo: Drite reitende Artilleriebrigade!«

Gospod Polutnik je začuden okleval.

»No, bom govoril jaz namesto vas?« se je obregnil zdravnik.

Naglo je nato zdrdl bolnik svojo nalogo, kakor priden učenec.

Zdravnik je pogledal še enkrat in pozorno na bolezenski list in ukazal:

»Koliko je 769krat 358?«

Niti pol minute ni minilo, ko je rekel

naddavkar brez oklevanja: »Dvestopetinsedemdeset tisoč tristo in dve.«

Vse življenje je živel gospod Polutnik med številkami in je takoj rešil za navadnega povsem normalnega zemljana neizvršljivo nalogo. Zdravnik je priklimal, saj je tudi lahko, ko je imel že trideset let izračunan rezultat.

»Bomo videli!« je skomiznil zdravnik z rameni in odšel.

Drugi dan je prišla analiza krvi, seveda negativna.

»Kako ste pa prišli sem, gospod Polutnik?« je vprašal naddavkarja zdravnik pri viziti.

»Saj vendar nimate paralize.«

»Kaj sem jaz to trdil?« Vedno sem pravil, da imam desno ledvico bolno,« se je postavil moško gospod Polutnik.

»Na Röntgen poidete popoldne!« je rekel zdravnik, »da vidimo, kaj je z vami.« Celu uro je prezebal gospod Polutnik na mrzlem hodniku v tankem bolniškem plašču, preden je prišel na vrsto. Drugo jutro se je zbudil s silnim nahodom in vnetimi veznicami.

Zdravnik je pregledal röntgenski izvid: »Ničesar ni na ledvicah.« Ko je pa videl naddavkarjeve vnete oči, mu je šinila misel v glavo:

»Še očesni izvid prinesite!«

Spet je stal gospod Polutnik poldrugo uro na mrzlem hodniku, preden so mu pregledali oči.

Drugo jutro ni mogel naddavkar več iz postelje. Vročica se je hujšala od ure do ure in je prešla v hudo pljučnico. Čez teden dni je pa gospod Izidor Polutnik izdihnil svojo nesrečno dušo na opazovalnem oddelku. Obdukcija je dognala, da je bil mož za svoja leta še dobro ohranjen, pri zdravih možganih in krenkih ledvicah. Vnel se mu je le živčni vozol ob hrbtenici.

Janko Kač.

A. P. Čehov:

To je bila ona

»Pripovedujte nam kaj, Peter Ivanovič!« so dejala dekleta.

Polkovnik je zavihal sive brke, vzdihnil in pričel:

»Bilo je l. 1843., ko je naš polk stal pod Čenstohovo. Povedati vam moram, gospodične, da je bila tisto leto huda zima in da so vsak dan straži zmrazili nosovi ali pa je burja s snegom zametla cesto. Ta preleti mraz se je pričel koncem oktobra in trajal tja do aprila. Pripomniti moram, da tistokrat še nisem bil videti tako star, nisem bil še kot od dima počrnela pipa, kakor sem zdaj, ampak predstavljam si morate mladega junaka, kri z mlekom, skratka, možakrasota. Flirtal sem kakor pavlinček, razmetaval denar na levo in desno ter vihal brke ko noben drug praporščak na svetu. Zgodilo se je časih, da sem samo pomežiknil z očesom, pozvonil z ostrogami in zavihal brke, pa se je najponosnejša krasotica izpremenila v ponižnega jančka. Kakor pajek po muhah, tako silno sem hrepenel po ženskah in če bi val zdajle, gospodične, pričel naštevati vse Poljačke in Židovke, ki so mi kdaj visele okoli vratu, bodite prepričane, da matematika nima toliko številke... Prišleste k vsemu temu še dejstvo, da sem bil polkovni adjutant, da sem prekrasno plesal mazurko in da sem imel prelepo ženo, mir in pokoj njeni duši... In kakšen navihaneč sem bil, bujna glavica, tega si ne morete predstavljati. Če se je v okraju zgodila kak ljubavna avantura, če je kdo židu poraval zalize ali udaril po ustih šlahčiča, so že vsi vedeli, da je bil to podporočnik Vyvertov.

Kot adjutant sem zelo pogosto križaril po okraju. Časih sem šel kupovat oves in seno, časih sem prodajal židom in panom izločene vojaške konje, toda, gospodične, največkrat sem pod službeno pretezo jezdil k panočkam na randevu ali pa k bogatim posestnikom kvartat... Še danes se spominjam, kako sem se na božično noč peljal iz Čenstohove v vas Ševelki, kamor so me bili poslali po službeni potrebi. Vreme je bilo, da govorim po pravici, nezno... Mrzlo je bilo, da je kar pokalo, še celo konji so ječali od mraza, midva z voznikom pa sva se v pol ure izpremenila v ledeni sveči... Z mrazom bi se človek nazadnje že še spoprijaznil, toda, pomislite, sredi poti je pričelo mestiti. Snežni metej je zakrožil, se zavrtel, kakor hudič pred jutranjico, veter je zastokal, kakor da so mu vzele ženo, cesta je izginila... Ni minilo deset minut in že smo bili jaz, voznik in konji pokriti s snegom.

»Vaše blagorodje, zašla sva!« pravi voznik.

»Hudiča, kam si pa gledal, tepec? Kar naprej požen, bova že prišla do kake hiše.«

Blodiva in blodiva takole do polnoči, ko se konji na mah znajdejo pred vrati imenja grofa Bojardovskega, bogatega Poljaka, če se prav spominjam. Poljak ali žid, to je zame vse eno, kakor hren po obedu, toda kar je res, je res, šlahčiči so gostoljubni ljudje in ni je ognjevitije ženske od panočke...

Spustili so naju noter... Grof Bojardovski je tisti čas živel v Parizu in sprejel naju je oskrbnik, Poljak Kazimir Hapkinski. Ni minila ura in že sem sedel v oskrbnikovem salonu, se zabaval z njegovo ženo, pil in kvartal. Priigral sem pet červoncev in ko sem se napil, sem odšel spat. Ker drugod ni bilo prostora, so mi dali sobo v grofovskih hramih.

»Ali se bojite prividov?« me je vprašal oskrbnik in me peljal v majhno sobico, tik velike in prazne dvorane, polne hladne in mraka.

»Mar tu straži?« sem vprašal in hkratu poslušal, kako so gluho odmevale moje besede in koraki.

»Ne vem,« se je zasmejal Polja, »toda menim, da je ta kraj najprikladnejši za privide in duhove.«

Imel sem ga pravej pod kapo, tako da sem se zibal ko štirideset tisoč pijanih čevljarjev, toda pri teh besedah me je obšla zana. Tako mi vere, rajši imam stojišče Čerkezov, kakor en sam privid! Ali kaj sem hotel, slekel sem se in legel... Moja svečica je komaj — komaj osvetljevala stene, tiste stene, na katerih so visele slike prednikov, drug je bil groznejši od drugega, starinsko orožje, lovski rogovi in druge fantastične reči... Tiho je bilo kot v grobu, samo v sosedni sobi so plesale miši in presušeno pohištvo je pokalo. Tam pa okonom pa se je godilo nekaj peklenskega. Veter je nekomu odpeval, drevje se je upogibalo s tuljenjem in plačem; neka vračja reč, najbrž so bile oknice, je žalostno škripala in potrkavala po oknovem okviru. Upoštevajte še to, da se mi je vrtelo v glavi in hkratu z glavo se je ves svet vrtel okoli mene... Kadar sem zaprl oči, se mi je zdelo, da moja postelja teka po hiši in balina z duhovi. Da zmanjšam svoj strah, sem upihnil svečo, zakaj prazne sobe so razsvetljene mnogo strašnejše od temnih...«

Tri dekleta, ki so poslušala polkovnika, so se primaknili bliže k pripovedovalcu in nepremično strmela vanj.

»Nu,« je nadaljeval polkovnik, »kakor sem se tudi trudil, da bi zaspal, sen je bežal pred menoj. Zdal se mi je zdelo, da tatovi lezejo skozi okno, zdaj spet mi je nekdo šepetal na uho in se dotikal moje rame — vobče je bilo nekaj vražjega, nekaj takega, kar pozna vsakdo, ki je bil kdaj v enakem položaju. In pomislite, sredi tega vražjega kaosa glasov sem jasno razločil zvok, podoben drsanju copatov. Prislulnih sem — in kaj mislite? — in slišal, kako nekdo prihaja k mojim vratom, pokašljuje in odpira...«

»Kdo je?« vprašam in se dvignem.

»Jaz sem... ne boj se!« odgovorja ženski glas.

Stopil sem k vratom. Preteklo je nekaj sekund in začutil sem, kako sta mi dve ženski roki, mehki kakor puh, legli na rame.

»Ljubim te... Dražji si mi od življenja,« je dejal zvonki ženski glas.

Vročica sapa se je dotaknila mojega lica... Pozabil sem na snežni metej, na duhove, na vse na svetu in jo objel okoli pasu, objel tisto telo! Tako telo prido izgotvijo le po posebnem naročilu, vsakih deset let enkrat... Tenko, kakor izklesano, vroče, efemerno ko dihanje dojenčka! Nisem mogel zdržati in krepko sem jo stisnil k sebi... Najina ustna so se zila v krepak, dolg poljub in... zaklinjam se pri vseh ženskah na svetu — do groba ne bom pozabil tega poljuba.

Polkovnik je umolknil, izpil pol kozarca vode in z nizkim glasom nadaljeval.

»Ko sem drugi dan pogledal skozi okno, sem se prepiral, da metej ni še prav nič ponehal. Odpotovati nikakor ni bilo moči. Ves dan sem moral sedeti pri oskrbniku, kvartati in piti. Zvečer sem bil spet v prazni hiši in točno opolnoči sem objemal znano telo... Da, gospodične, če ne bi bilo ljubezni, bi bil segnil od dolgega časa. Zapil bi se bil, prav zares...«

Polkovnik je vzdihnil, vstal in molče pričel stopati po salonu.

»No... in kaj je bilo dalje?« je vprašala ena izmed gospodič, umiraje od neukanosti.

»Nič. Naslednji dan sem že spet potoval dalje.«

»No... in kdo je bila tista ženska?« so z negotovostjo vprašale gospodične.

»To je povsem razumljivo, kdo je bila!«

»Nič ni razumljivo...«

»To je bila moja žena!«

Vse tri gospodične so poskočile, kakor bi jih pičil gad.

»To se pravi... kako neki?« so vprašale.

»Ah, moj bog, kaj je tu nerazumljivega?« je nejevoljno dejal polkovnik in skomiznil z ramo. »Menim, da sem popolnoma jasno povedal! Z ženo sem potoval v Ševelke... Tudi ona je pronočevala v prazni hiši, v sosedni sobi... Saj je vendar jasno!«

»Mm...« so zamomljale gospodične in razočarano pobesile roke. »Začeli ste lepo, končali pa bog vedi kako... Žena... Oprostite, toda to ni prav nič zanimivo in... najmanj pa duhovito.«

»Čudno! Ve bi torej hotele, da to ne bi bila moja zakonska žena, ampak kak druga ženska! Ah, gospodične, gospodične! Če stvar že zdaj tako presojate, kako bo pa potem, ko boste omožene?«

Gospodične so v zadregi molčale. Napihale so se, nakremžile in popolnoma razočarane pričele zevati... Večerjale niso nič, samo kruhove krogljice so metale po sobi in molčale.

»Ne, to je nesramno,« je končno izjavila ena izmed njih. »Čemu je bilo treba pripovedovati, če je bil tak konec? Saj v vsej povesti ni nič posebnega... Narobe, nekaj divjega!«

»Začeli ste tako lepo, na mah pa ste vse pokvarili...« je pristavila druga.

»Nu, nu, nu, pošalil sem se,« je dejal polkovnik. »Ne želite se, gospodične, pošalil sem se. Saj to ni bila moja žena, ampak oskrbnikova...«

»Tako?!«

Gospodične so oživele, očesca so se jim zablestela. Sedle so bliže k polkovniku, mu nalile vina in ga obsule z vprašanji. Dolčas je izginil in kmalu je izginila tudi večerja, zakaj gospodične so zdaj jedle z najboljšim tekom.

Iz rušine B. Z.

da menim, da je ta kraj najprikladnejši za privide in duhove.«

Imel sem ga pravej pod kapo, tako da sem se zibal ko štirideset tisoč pijanih čevljarjev, toda pri teh besedah me je obšla zana. Tako mi vere, rajši imam stojišče Čerkezov, kakor en sam privid! Ali kaj sem hotel, slekel sem se in legel... Moja svečica je komaj — komaj osvetljevala stene, tiste stene, na katerih so visele slike prednikov, drug je bil groznejši od drugega, starinsko orožje, lovski rogovi in druge fantastične reči... Tiho je bilo kot v grobu, samo v sosedni sobi so plesale miši in presušeno pohištvo je pokalo. Tam pa okonom pa se je godilo nekaj peklenskega. Veter je nekomu odpeval, drevje se je upogibalo s tuljenjem in plačem; neka vračja reč, najbrž so bile oknice, je žalostno škripala in potrkavala po oknovem okviru. Upoštevajte še to, da se mi je vrtelo v glavi in hkratu z glavo se je ves svet vrtel okoli mene... Kadar sem zaprl oči, se mi je zdelo, da moja postelja teka po hiši in balina z duhovi. Da zmanjšam svoj strah, sem upihnil svečo, zakaj prazne sobe so razsvetljene mnogo strašnejše od temnih...«

Tri dekleta, ki so poslušala polkovnika, so se primaknili bliže k pripovedovalcu in nepremično strmela vanj.

»Nu,« je nadaljeval polkovnik, »kakor sem se tudi trudil, da bi zaspal, sen je bežal pred menoj. Zdal se mi je zdelo, da tatovi lezejo skozi okno, zdaj spet mi je nekdo šepetal na uho in se dotikal moje rame — vobče je bilo nekaj vražjega, nekaj takega, kar pozna vsakdo, ki je bil kdaj v enakem položaju. In pomislite, sredi tega vražjega kaosa glasov sem jasno razločil zvok, podoben drsanju copatov. Prislulnih sem — in kaj mislite? — in slišal, kako nekdo prihaja k mojim vratom, pokašljuje in odpira...«

»Kdo je?« vprašam in se dvignem.

»Jaz sem... ne boj se!« odgovorja ženski glas.

Stopil sem k vratom. Preteklo je nekaj sekund in začutil sem, kako sta mi dve ženski roki, mehki kakor puh, legli na rame.

»Ljubim te... Dražji si mi od življenja,« je dejal zvonki ženski glas.

Vročica sapa se je dotaknila mojega lica... Pozabil sem na snežni metej, na duhove, na vse na svetu in jo objel okoli pasu, objel tisto telo! Tako telo prido izgotvijo le po posebnem naročilu, vsakih deset let enkrat... Tenko, kakor izklesano, vroče, efemerno ko dihanje dojenčka! Nisem mogel zdržati in krepko sem jo stisnil k sebi... Najina ustna so se zila v krepak, dolg poljub in... zaklinjam se pri vseh ženskah na svetu — do groba ne bom pozabil tega poljuba.

Polkovnik je umolknil, izpil pol kozarca vode in z nizkim glasom nadaljeval.

»Ko sem drugi dan pogledal skozi okno, sem se prepiral, da metej ni še prav nič ponehal. Odpotovati nikakor ni bilo moči. Ves dan sem moral sedeti pri oskrbniku, kvartati in piti. Zvečer sem bil spet v prazni hiši in točno opolnoči sem objemal znano telo... Da, gospodične, če ne bi bilo ljubezni, bi bil segnil od dolgega časa. Zapil bi se bil, prav zares...«

Polkovnik je vzdihnil, vstal in molče pričel stopati po salonu.

»No... in kaj je bilo dalje?« je vprašala ena izmed gospodič, umiraje od neukanosti.

»Nič. Naslednji dan sem že spet potoval dalje.«

»No... in kdo je bila tista ženska?« so z negotovostjo vprašale gospodične.

»To je povsem razumljivo, kdo je bila!«

»Nič ni razumljivo...«

»To je bila moja žena!«

Vse tri gospodične so poskočile, kakor bi jih pičil gad.

»To se pravi... kako neki?« so vprašale.

»Ah, moj bog, kaj je tu nerazumljivega?« je nejevoljno dejal polkovnik in skomiznil z ramo. »Menim, da sem popolnoma jasno povedal! Z ženo sem potoval v Ševelke... Tudi ona je pronočevala v prazni hiši, v sosedni sobi... Saj je vendar jasno!«

»Mm...« so zamomljale gospodične in razočarano pobesile roke. »Začeli ste lepo, končali pa bog vedi kako... Žena... Oprostite, toda to ni prav nič zanimivo in... najmanj pa duhovito.«

»Čudno! Ve bi torej hotele, da to ne bi bila moja zakonska žena, ampak kak druga ženska! Ah, gospodične, gospodične! Če stvar že zdaj tako presojate, kako bo pa potem, ko boste omožene?«

Gospodične so v zadregi molčale. Napihale so se, nakremžile in popolnoma razočarane pričele zevati... Večerjale niso nič, samo kruhove krogljice so metale po sobi in molčale.

»Ne, to je nesramno,« je končno izjavila ena izmed njih. »Čemu je bilo treba pripovedovati, če je bil tak konec? Saj v vsej povesti ni nič posebnega... Narobe, nekaj divjega!«

»Začeli ste tako lepo, na mah pa ste vse pokvarili...« je pristavila druga.

»Nu, nu, nu, pošalil sem se,« je dejal polkovnik. »Ne želite se, gospodične, pošalil sem se. Saj to ni bila moja žena, ampak oskrbnikova...«

»Tako?!«

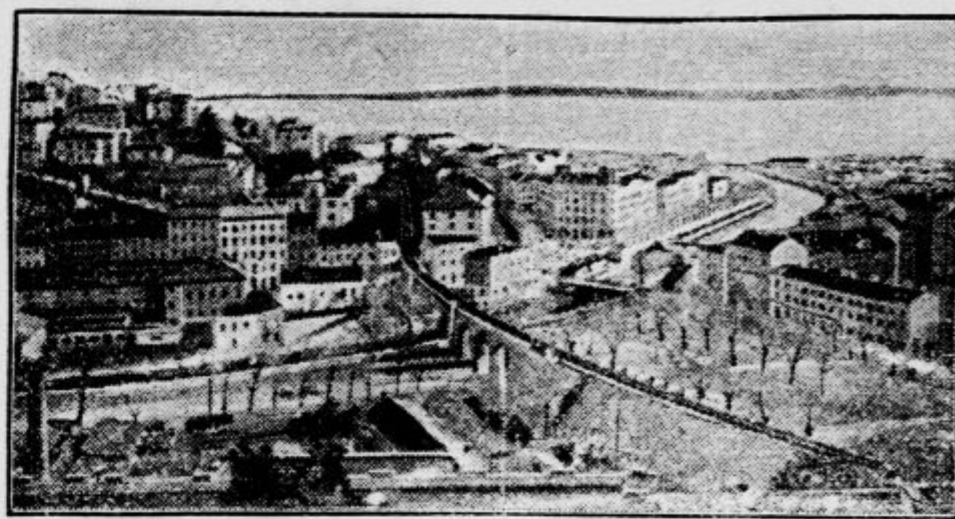
Gospodične so oživele, očesca so se jim zablestela. Sedle so bliže k polkovniku, mu nalile vina in ga obsule z vprašanji. Dolčas je izginil in kmalu je izginila tudi večerja, zakaj gospodične so zdaj jedle z najboljšim tekom.

Iz rušine B. Z.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Naše morje

Sušak, izhodišče na gornji Jadran

Sušak je najzaprpadnejše jugoslovansko mesto v severozapadnem delu primorske banovine in najsevernejše mesto našega Primorja, važna točka kontinentalus pomorske trgovine in naša najznamenitejša luka na gornjem Jadranu. Po zaledju je najbližje zvezan z Zagrebom in Ljubljano. Kot tujskoprometni kraj predstavlja Sušak idealno izhodišče na gornji Jadran. Ima krasne hotele, mnogo krajevnih znamenitosti v njegovih bližinih stoji Trsat, ki je znamenita božja pot S Sušaka je krasen razgled na Reko in reški zaliv ter na celoten Kvarner.

To naselje je razmeroma mlado. Razvilo in razmahnilo se je zelo hitro. Na Brajdici, kjer se danes ponašajo mogočne stavbe, je bilo še v nedavni prošlosti

Tudi v najmanjšem mestu morete kupiti srečke za zgradbo katedrale

dobrodelnega društva Sv. Vincencija v Beogradu!

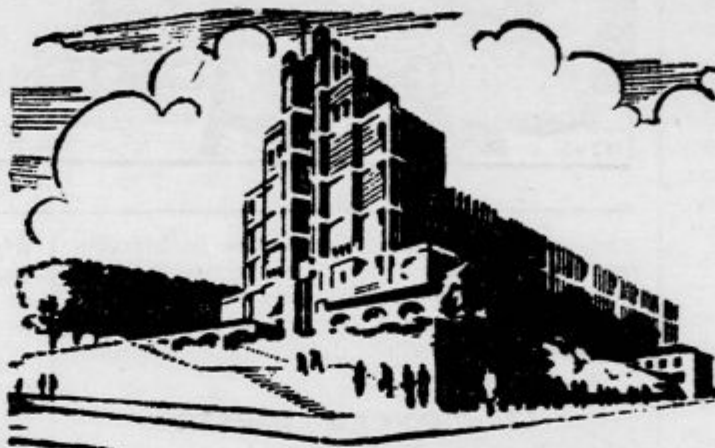
Kmet kot meščan, uradnik in delavec — vsi brez razlike verskega ali narodnega prepričanja podpirajo veliko akcijo za zgradbo rimskokatoliške katedrale v BEOGRADU

ki bo v ponos državi in prestolici — a v slavo Bogu!

Skupni dobitki: Din 8.000.000
Glavni dobitki: „ 5.000.000
Najmanjši dobitki: „ 10.000

Žrebanje 1. maja 1932

Prodajajo: vsi župni uradi, kolekture, denarni zavodi, cerkvene in dobrodelne ustanove i. t. d.

Sodelujte tudi Vi s svojo udeležbo in srečen slučaj Das bo zato bogato nagradil!

Cene srečk: Dvojna srečka 1/1 1/2 1/4
Din 200.— 100.— 50.— 25.—

Glavna uprava: BEOGRAD
Ulica Jovana Ristića 20.

Prodajna podružnica:
ZAGREB, Tvrtkova ulica 5

S P O R T

Smučarski sport na deželi

Smučarski sport se je pri nas na deželi v zadnjem času izredno razvil. Iz vseh krajev nam prihaja nebroj poročil o raznih smučarskih tečajih in tekmah. Zalobno nam pomanjkanje prostora ne dopušta, da bi o vseh teh zelo uspešnih prireditvah objavljali dolga poročila. Zadovoljiti se moramo s tem, da damo svojim čitateljem kratek pregled o smučarskih prireditvah, ki so pri naših sportnikih tako priljubljene. Preteklo nedeljo je Smučarski klub Logatec priredil veliko smučarsko tekmo za prvenstvo Notranjske. Tekmovalna proga je bila dolga točno 18 km ter je znašala višinska razlika približno 240 m. Za tekmovalce se je prijavilo 42 tekmovalcev, od katerih je prišlo 40 na cilj. Rezultati so bili: 1. Senčar (Ljubljana) 1:31.20. Senčar je s tem postal prvak Notranjske. 2. Primožič (Trzin) 1:35.30. 3. Oswald (Ljubljana) 1:36.50. 4. Marchiotti (Ljubljana) 1:39.03. 5. Trkman (Logatec) 1:40.28. 6. Frank (Ljubljana) 1:40.35. Organizacija tekme je bila pod vodstvom predsednika Sm. kluba Logatec g. mag. ph. Kristana v večini in izkušeni rokavi. Prvak Notranjske gospod Senčar je prejel kot darilo srebrni venček z bronastim smučarjem na marmornem podstavku, g. Trkman pa kot prvi domačin srebrni pokal g. Secherlove.

SK Bratstvo na Jesenicah je priredilo medklobsko mladinske smučarske tekme. Na startu se je prijavilo 84 tekmovalcev, in sicer 9 od 6 do 8 leta, 42 od 8 do 12 leta in 33 od 12 do 18 let. Najmlajši so tekmovali na 250 m dolgi progi, druga kategorija na 800 m, najstarejši pa na 4 km. V prvi skupini je bil prvi Petac 2:35. 2. Segolin 3:07. 3. Brun S. 3:11. 4. Brun E. 3:15. 5. Neumann, 6. Černe. V drugi skupini je zmagal Razingar A. 3:58. Njemu so sledili Klein 3:59, Razingar L. 4:01. V skupini od 12 do 18 let je dosegel prvo mesto Sveti na v času 20 minut. 2. je bil Tomazin 21. 3. Reimüller 21:50. Popoldne se je na skakalnici v Kurji vasi vršila medklobska skakalna tekma. Od članov je dosegel prvo mesto Zupan I. 140 točk. 2. je bil Markelj 139. 3. Grosmaier 134 točk. Pri naraščajnikih si je priboril prvo mesto Zwi-schenberger s 139 točkami. Sledila sta Zupan A. in Markez J.

SK Trzin je priredil že svojo šesto zelezniško tekmo v smuku, in sicer smučarske koče na Zelenici do cestarja pri Sv. Ani. Tekmovali so štiri klubi z 38 tekmovalci v konkurenci in nekaj Avstrijcev izven konkurence. Proga je bila dolga približno 5 km, višinska razlika je znašala 300 m. Snežne prilike niso bile ravno idealne. Rezultati tekme so v primeri z lanskimi prav imenitni. Lanskega prvaka je prekosil letos kar osem tekmovalcev. Najboljši čez dneva je bil 5:09, najslabši pa 8 minut. Prehodni pokal trdke Glanzmann-Gassner se je za eno leto preselil na Jesenice k TK Skali. Prvak Zelenice je postal komaj 18letni smučar g. Praček z Jesenice. 2. je bil g. Benedičič (Skala, Jesenice). 3. pa Hlirjan Rumnik. Najboljši od tržiških smučarjev je bil g. Ankele Rako, ki je vozil odlično.

Ljubljanski smučarski klub je od 14. do 21. februarja priredil v Ribnici na Dolenjskem smučarski tečaj pod vodstvom gospoda Černiča. Tečaj je prav lepo uspel ter se ga je udeleževalo dnevno 40 do 50 smučarjev. 20. t. m. so se vršile mladinske hitrostne in vztrajnostne tekme pod vodstvom s. Černiča. Tekmovalo je 22 smučarjev in je v prvi kategoriji (14 do 18 let) na 4 km z vzponom 100 m došel prvi Dvjak D. v času 18:16. Prejel je par smučk, darilo tovarne telovadnega orodja in sportnih potrebščin Jakoba Oražna v Ribnici. Drugi je bil Arko B. 21:3. 3. Ilc J. 22:3. II. kategorija (10 do 14 let) je tekmovala na isti progi: 1. Arko St. 21:34. 2. Tomšič S. 21:35. 3. Ilc I. 23:23. III. kategorija (6 do 10 let) na 1500 m z vzponom 50 m: 1. Ančič J. 10:21. 2. Erhovc P. 10:56. 3. Arko M. 11:2.

SK Domžale je priredil smučarsko tekmo na 10 km za prvenstvo kluba, tekmovali pa so tudi izven konkurence člani SK Diska in smučarji iz Zirovnice. Od 12 tekmovalcev je dosegel najboljši čas Novšak iz Zirovnice, klubovo prvenstvo pa si je priboril Zanoškar R. Sledili so mu Pogarčar M., Jančič V. in Pajduh M.

V Trbovljah se je vršila propagandna tekma smučarskega odseka SPD. Udeležba tekmovalcev in gledalcev je presegala vsako pričakovanje. Tekmovalo je 25 tekmovalcev, med njimi tudi člani sportnih klubov iz Celja, Zagorja ter Bleda. Proga 8 km z vzponom 300 m v konkurenci je zmagal Pisanski 1:00:20. Sledila sta mu Komat 1:02:12 in Plevčak J. 1:02:40. Izven konkurence je zasedel prvo mesto Pirc T. (Bled) v času 57:50.

SK Olimp v Celju je priredil v Gaberlu tekmo na 12 km. Člani kluba so zasedli mesta v naslednjem vrstnem redu: 1. Tkalc R. 50:33. 2. Mitrovič P. 50:54. 3. Urban-

čič 54:40. 4. Regner ml. 56:32. 5. Umek 61:15. 6. Delakorda 62:35. Izven konkurence sta prišla kot 1. Inkret 48:19, kot 2. Polajnar 52:50.

Smučarski klub Celje je priredil svojo klubovo tekmo za seniorje, dame in junorje. Proga za seniorje je bila 12 km dolga in je startalo 21 tekmovalcev. Klubovo prvenstvo si je zopet priboril Gračner E. 1:01:30. Sledili so Filač, Hribnik, Hauswirth. Dame so tekmovali na 4 km in je startalo 10 tekmovalk. Najboljši čas je dosegla gđ. Urh 28:5. Sledile so Steinböck, Filipič, Gračner. Dober čas je dosegla izven konkurence gđ. Hillinger 31:19. Juniorji so imeli progo 6 km. Prvi je bil Mayer G. 35:20. Sledili so Tomažin, Rimek in Skoberne.

Tudi v Slovenski Bistrici se je v nedeljo prvič vršila smučarska tekma na idealnem terenu med Sv. Urhom in Tnjem. Tekmo je organiziral načelnik zimskega sportnega odseka g. Souvent s pomočjo šolskega upravitelja g. Tomažiča. Startalo je 22 smučarjev, večinoma naši kreplečki fantje, ki se od leta do leta bolj zanimajo za smučarski sport. Štiri kilometre dolgo progo so prevozili vsi tekmovalci. V skupini odraslih je bil prvi Zorec I. (Hoče) v času 13:15. Deset minut za njim je prišel Mejovšek (Hoče), pet minut kasneje pa član slovenjebistriškega Sokola Strnad. V drugi skupini je na isti progi vozilo 9 naraščajnikov, ki so pokazali nenavadno izvežbanost. Zlasti jedva 12letni učenec Tomček Pristovnik iz Tinja, ki je prišel v 15 minutah kot prvi na cilj, je pokazal lep talent. Nato so se vršili poizkusni skoki na skakalnici za tinsko cerkvijo.

V Podnartu se je vršila skakalna tekma, h kateri se je prijavilo 16 tekmovalcev iz raznih krajev. V prvi kategoriji so tekmovali za najdaljši skok brez padca. Nagrada g. poslanika Pogačnika je prejel Potočnik iz Čenčnice (15. 17). drugo nagrado g. Pogačnika Antona Fister iz Ovisi (13. 14.5). 3. nagrado Legat iz Kropce (13. 14). V drugi kategoriji so tekmovali za najvišji skok, ki ga je izvedel v dolžini 16 m Potočnik Janez. Nato se je vršila tekma malih na 1,5 km, višinska razlika 50 m. Vseh 13 tekmovalcev je prišlo na cilj. Prvi je privozil mali štular Joža v 5 minutah, 2. Vovk Ciril v 6 minutah, 3. Vovk Metod v 6,5 minut. Nato so mali smučarji se pokazali, kaj znajo na skakalnici. Odličnoval se je drobni Franc Mohorič, ki bo še dober skakač. Skakalnica je uporabna za skoke nad 20 m.

Današnje tekme na igrišču Primorja

Ob 14.: Primorje : Hermes; ob 15.30: Svoboda : Železnica

Današnji nogometni program na igrišču Primorja bo nudil vsem prijateljem sporta res prvorazredne tekme. Srečanja Primorja in Hermes so nudila doslej vedno sportni užitek ter so bili Hermežani vedno trd oreh za Primorje, ki bi moralo v današnji tekmi vsaj enako vztrajno zaigrati kot preteklo nedeljo proti Iliriji, če bo hotelo doseči ugoden rezultat.

V glavni tekmi nastopi mariborski Železnica proti ljubljanski Svobodi, ki se bo morala resneje potruditi kot preteklo nedeljo proti Atletikom, če bo hotela rešiti obe točki.

Obe tekmi se vršita na igrišču Primorja ter sodi prvo tekmo s. s. Skalar, druga pa s. s. Cimperman.

Villacher SV : SK Ilirija na ledu

Hokej na ledu je lep sport. O tem se je lahko prepričal vsakdo, ki je posetil preteklo nedeljo tekmo med Ilirijo in KAC iz Celovca. Vsi gledalci brez izjeme so bili navdušeni nad igro, ki nudi res mnogo pestrega in kjer se situacije z bliskovito naglico vsak hip menjavajo. Res ni čuda, da se je povsod, kjer goje hokej, ta sport tako priljubil in vse kaže, da bo tudi pri nas kmalu imel svojo stalno publiko. Za danes je Ilirija povabila v goste moštvo Villacher SV. Beljačani igrajo prav dober hokej in ne zaostajajo dosti za Celovčani. Ilirija je ves teden marljivo trenirala in upa, da se bo častneje odrezala kakor napam KAC. Tekma se bo vršila ob 10. dopoldne na drsališču SK Ilirije pod Cerkovnim gradom Vstopnina za mladino do 14. leta in za imetnike permanentnih legitimacij znaša 5 Din, za druge 8 Din.

Sportno življenje v Trbovljah se je v zadnjih letih zelo razmahnilo. Planarstvo in smučarstvo sta se po zastigi podružnice SPD povzela zelo visoko. Letos smo imeli že par smučarskih tekem. Smučarskega raja pa bo kmalu konec in že se pripravljajo nogometaši za pomladan-

ske prvenstvene tekme. SK Trbovlje je dobil od občine v najem lep prostor za 10 let, kjer bo klub uredil moderno igrišče, na katerem se bo poleg nogometa lahko gojila tudi lahka in težka atletika, hazena in če bo dovolj interesov tudi tenis. Za ta elegantni in zdravi sport vlada pri nas veliko zanimanje. Za zgraditev tenišča na je treba velikih stroškov in ker klub nima denarja, bo ta ideja izvedljiva le, če se bo oglašilo zadosti ljubiteljev tenisa, ki bi bili pripravljeni na grotne žrtve. Lepo vreden igrišče bo za trboveljski sport velika pridobitev za kar gre SK Trbovlju pohvala in priznanje. SK Trbovlje pa hoče dvigniti sport tudi moralno. Vsak gledalec, ki se bo na igrišču sirovo obnašal, ki bo žalil igralce, sodnike ali sogledalce, bo odstranjen z igrišča. Dovoljeno bo združenje ali le v dostojni obliki. Priboriti je treba sportu ugod, in brez dvoma bodo SK Trbovlje v njegovem stremelju podporili tudi ostali klubi. Izkončiniti je treba enkrat za vselej ono grdo in vsemu sportu kvarno navado, da so razgrajali napadi ali celo dejanske so lotili igralcev in sodnikov. Z dobro voljo in primerno doslednostjo se bodo tudi v tem pogledu lahko dosegli lepi rezultati, češar si iskreno žele vsi pravi prijatelji sporta.

Ljubljanski zimskosportni podsavez obvešča, da se vrše danes mladinske tekme kot podsavezne tekme v izvedbi SK Ilirije in razpisuje za prvaka v juniorski skupini prehodno darilo »Kip smučarja«, ki ga je poklonil g. dr. Gradnik. Darilo preide v trajno last po dvakratni zaporedni zmagi ali treh zmagah v presledkih. Tajnik I.

Mladinske smučarske tekme v Ljubljani priredi danes ob 9. in 10. dopoldne SK Ilirija pri ribniku poleg strelišča pod Rožnikom. Prijave s prijavlino 5 Din se sprejemajo še pol ure pred tekmo. Mladina — smuk za lepa darila.

Akademski smučarski organizacija 4. marca bo tekma v smuku z Zelenice kot 8. del kombiniranega tekmovalja za prvenstvo univerze. Pričetek ob 11., start pri koči, cilj pri Cestariju. Prijave tekmovalcev na Staneta Brvarja do četrtke zvečer; prijavnina Din 5. S tem tekmovalcem bo združen skupen izlet, katerega naj se akademski-smučarji v čim večjem številu udeležijo, združeno pa bo z njim tudi pričetek koroške turneje. Prva skupina ima odhod v četrtek zjutraj ob pol 8. in povratek v petek zvečer; druga (koroška) odhod v četrtek zvečer ob 18.50, povratek v torek (8. marca) zvečer preko Petelinka. Vožnja v naši državi četrtinska, prenočišča na Zelenici 8 Din. Vsi, ki se bodo udeležili izleta na Koroško naj se vpišejo v SPD zaradi prehoda drž. moje. Legitimacija mora biti opremljena z oblastvenim potrdilom. — V torek ob 18. bo na univerzi obvezen sestanek za tekmovalce in vse, ki gredo na Koroško. Vsi in točno!

Smučarji Ilirije. Za izvedbo mladinskih tekem naj se sigurno javijo danes ob 8.30 pri gostilni »Rožnodolsko jezerco« pod Streliščem Miklavčič Stane, Ulaga Drago, Ilvor, Oswald, Kos, Zuccato, Rumpnik, Rossbäupel, Bleiweis Jana, Šostarič, Jamnik, Jeranič, Rihar, Karba, Senčar Polde, Grünfeld Polde, Fuchs.

I. propagandni table tenis turnir v Ljubljani priredi danes SK Ilirija v areni Narodnega doma. Prijavilo se je 5 klubov iz dravske banovine. Najjačje bodo zastopani Ilirijani, ki so zaradi večje rutine tudi favoriti. Med znanimi imeni so: Grünfeld, Denes, Lokovšek, Dečman itd., v damskem singlu pa lanska državna prvakinja gđ. Worm in ekipa mlajših talentiranih igralcev. SU Preporod je dovršil sistematični zimski trening in gre v boj z velikim optimizmom. Ostali klubi bodo pripomogli k čim zanimivejšemu turnirju. Turnir singla gospodov se razdeli v glavni in utešni turnir. Oba se vršita po cup sistemu; v glavnem pride zadnja četvorica, v utešnem pa le zadnja dvojica v finale. Damski single pa se bo odigral po sistemu za točke. Vsi trije finali se vrše ob 20.30. Dopoldne bo pričetek turnirja ob 10.30, popoldne pa ob 15.

Drasna sekcija Ilirije. Pričetek mladinskih in juniorskih drsalnih tekem je danes ob 9., sodniki in tekmovalci naj bodo na mestu točno ob 8.30 Hokejsko moštvo naj bo v garderobi ob 9. — Nogometna sekcija. Trening tekma med I. moštvom in rezervno se danes zaradi slabega terena ne bo vršila.

S. K. Svoboda — Ljubljana. Točno ob 14.30 naj bodo v klubskih prostorih v Delavski zbornici Manojlo, Zemljak, Potekal, Rončelj I., Habicht I., Bozme, Vill, Pece, Rudi, Ozebek, Jakša, Starman, Bončar. Rezerva točno ob 9. dopoldne na igrišču Primorja zaradi treninga. Ob pol 14. morajo prevzeti na igrišču Primorja blagajno Malovrh, rediteljstvo Kovač J., Lovrač, Serše, Smrekar, Oskar, Sušteršič Orel, Jurčič, Gorenc, ki se naj javijo službenemu odborniku Logarju. Stranska sodnika Janežič II. in Habicht II.

TSK Slovan. Redni občni zbor bo danes ob 8. zjutraj v lovski koči gostilne pri »Sokolu« Pred škofijo. Člani, pridite vsi!

SK Hermes. Danes redni letni občni zbor ob pol 9. zjutraj v salonu gostilne Keršič v Šiški. Pred zborom ob pol 8. kratka seja upravnega odbora. Vsi odborniki točno. V garderobi na igrišču Primorja naj bodo ob 13. Oblak, Košenina, Serbec, Glavič, Simčič, Kretič, Barducky, Škrajnar, Pikič, Sterle, Karž, Fluhtar, Prešep, Mikluš, Kovačič, Lasič.

SK Korotan na Rakovniku. 6. marca ob 10. dopoldne bo redni občni zbor z obli-

čajnim dnevnim redom. Če ima kdo kake predloge, naj jih stavi odboru pismeno do četrta. V primeru nesklepnosti bo pol ure pozneje vse eno občni zbor. Opominjamo klube, da so dopisi SK Korotana veljavni samo, če imajo žig kluba. Tekme bomo sprejemali po možnosti samo pismeno.

SK Reka. Redni občni zbor bo 13. marca, redna seja odbora pa 4. marca ob 8. v Sokolskem domu. Predsednik.

Sokolstvo

Pred Tyrševimi proslavami

Vse slovansko Sokolstvo praznuje letos stoletnico Tyrševoga rojstva. Prav za prav je vse leto svoje sokolske delo v telovadnicah in na telovadišču posvečeno Tyrševemu imenu. Ne le v Pragi, tudi doma pri predavanjih, nagovorih in sploh vsem našem delu se moramo spominjati moža, ki nam je dal pred 70 leti Sokolstvo v zlati Pragi.

Jugoslovansko Sokolstvo bo imelo Tyrševe proslave 5. in 6. marca. Upamo, da ga ne bo društva, ki se ne bi spomnilo svoje dolžnosti z resno akademijo ali pa vsaj oficijelno proslavo, združeno s lepim nagovorom na zbrano članstvo, naraščaj in deco. V prvi vrsti bo seveda naloga društvenih prosvetnih odsekov, da izvrše in pripravijo vse za dostojno manifestacijo. Ne le z govori in recitacijami, temveč tudi z nastopi oddelkov bodo društva pokazala, da resnično in preudarno delujejo po telovadnem sestavu moža, osnovevalca temeljnega sokolskega udeleževanja med narodom. Vsako društvo mora pokazati ob taki priliki vse, kar ima in kar goji.

Z vstopom v zlatno leto ter s prireditvijo Tyrševih proslav se bo pričel niz priprave za veliko manifestacijo v Pragi. Tamkaj bo Sokolstvo pokazalo v velikih masah vse, kar premore in kar je prejelo po svojih utemeljiteljnih pred 70 leti. Nihče naj si torej ne ožmišlja, da pojde v Prago samo na izlet. Naša želja je, da bo v Pragi za zlatno čim več sokolskih telovadcev Jugoslovenov, takih članov in članic, ki so dobro izkoristili ves čas pred vsemi velikimi proslavami.

Zbor prosvetarjev in načelnikov v Novem mestu

Kakor je že poročalo ponedeljsko »Jutro«, je polagala novomeška župa svoje račune preteklo nedeljo popoldne. V teku dopoldneva pa sta se vršili v mestni posvetovalnici dve zborovanji naših načelnikov in prosvetarjev. Ob 9. uri se je zbralo 13 načelnikov in načelnice ter trije zastopniki čet, ki so z zanimanjem sledili skrbno sestavljenemu poročilu župnega načelnika br. Ljudevita Papeža. Posnemamo, da je tehnično delo klub izgubi Belokrajinskega okrožja, ki je pripadlo pod karlovsko župo, napredovalo prav pri vseh oddelkih. Nastopov je bilo v celoti 11, od teh dva okrožna in devet društvenih. Absolventi svezne šole so priredili 12 društvenih tečajev, od 15. novembra 1931 do 31. februarja 1932 pa je Z. T. O. priredil župni prednjaški tečaj. Župno načelstvo je izvedlo tudi obvezne svezne tekme, ki so uspele nad vse dobro, tudi število tekmujočih je bilo nasproti drugim letom večje. Župna uprava je v spozrazumu z ZTO podprla društva s potrebnim glavnim in lahkoatletskim orodjem, kar se bo v prihodnje še dopolnilo.

Telovadnica je štela v l. 1930: 20 prednjačkov, 268 članov, 122 telovadk, 153 moškega in 54 ženskega naraščaja, 317 moške in 282 ženske dece, skupaj je telovadilo 1271 članov napram 1074 v l. 1929, skupno z Belokrajino. Iz teh števil sledi točen odgovor, da je novomeška župa res delala. Letos 12. junija bo v Novem mestu župni zlet v zvezi s tekmami članstva in naraščaja ob 45-letnici novomeškega društva. 19. junija pa bo v St. Janžu zlet Mirenskega okrožja. Poleg teh glavnih zletov bodo izvršila svoje nastope tudi vsa društva, da tako tudi naša župa dostojno proslavi 100-letnico svojega učitelja.

Takoj za tem zborom so pričeli z delom bratje prosvetarji, ki so se zbrali tudi v enakem številu. Vodil ga je župni prosvetar br. Krajec Janko, ki je dal zanimiv referat prosvetnega dela v novomeški župi. Vršili so se nagovori, predavanja, igre, akademije in povsod so društva prav lepo sodelovala. Nov, razveseljujoč je razmah knjižnice, slabši je sokolski tisk, ki mu bo treba tudi v tej župi posvetiti več pažnje, enako dramatični in lutkarstvu. Pisec teh vrstic je razvil nato bodoči program, ki je v splošnem načrt, kakršen je bil sprejet na zboru prosvetarjev ljubljanske župe. Razgovorjalo se je o tisku in organizaciji Tyrševih proslav. Tudi to zborovanje je trajalo dve uri in se je zaključilo z željo, da se sestane čim večkrat in čim bolj pomagamo.

Popoldne sta se vršila v Sokolskem domu sestanek statističarjev, pod predsedstvom s. Milene Sušnikove, ki je uredil vedno ak-

telno vprašanje članskega katastra ter sestank novoustanovljenega odseka za naraščaj in deco pod vodstvom br. Martina Šibarja — ki je določil program tehničnega dela za deco in naraščaj v tem letu ob priliki nastopov. Tem pa je sledil župni občni zbor, ki je zaključil uspešna nedeljska zborovanja. — Sokolstvu novomeške župe še mnogo takih uspehov v Tyrševem letu!

Sokol Maribor III. (Krčevina—Košaki)

Upravni odbor Sokola Krčevina-Košaki je imel pretekli teden prvo redno odborovo sejo v tekočem poslovnem letu. Odbor je razpravljajl o važnih društvenih vprašanjih zlasti o društvenem odru, letnem telovadišču, društveni knjižnici in določil spored za Tyršev proslavo.

Oder, ki ga gradijo člani društva sami pod vodstvom strokovnjaka brata Robinika, strokovnega učitelja na drž. moškem učiteljskišču, bo te dni gotov in bo prva svečana prireditev 13. marca. Agilni in marljivi dramatični odsek je našel tudi za vnaprejšnj par iger. Zamislil pa si je pod predsedstvom brata Crnoborja obširen program, ki ga je odbor z odobravanjem sprejel. Dramatični odsek bo odšel v prihodnjem mesecu na turnejo po mariborskem okrožju in prirejal igre na sokolskih odrih, zlasti take, ki so po svoji vsebini propagandnega značaja. Tako namerava gledališka družina krčevinskega Sokola poglobiti in širiti sokolsko idejo posebnost v krajih, kjer se naše sokolstvo nima trdnih tal, ponesti sokolsko misel v take kraje, kjer se nimajo sokolskih čet.

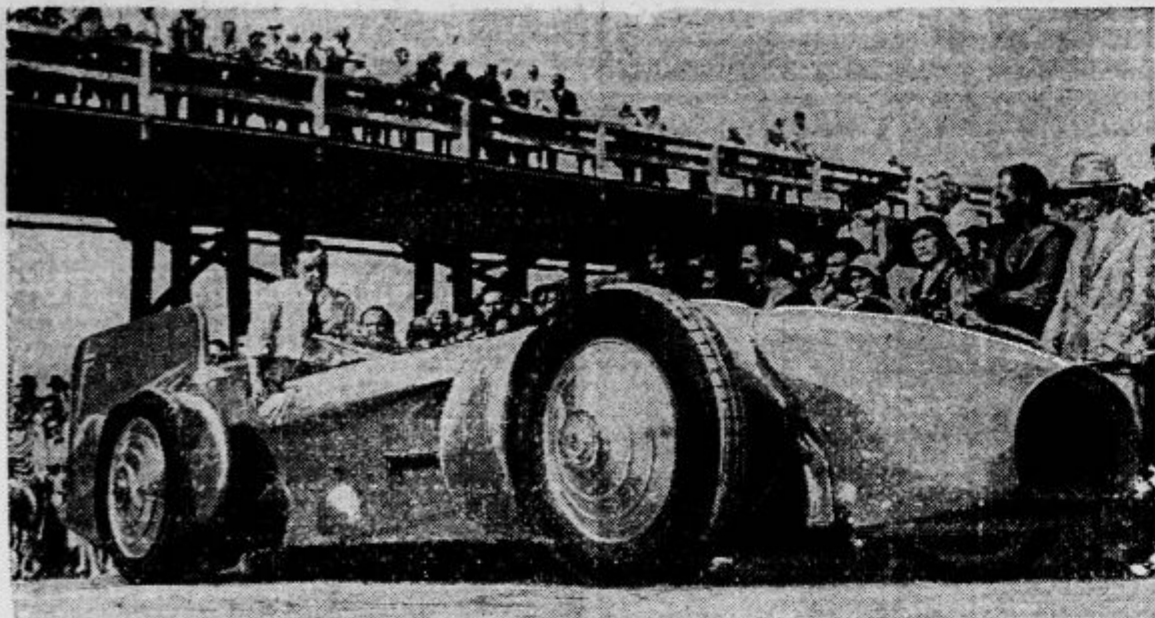
Odbor si mnogo prizadeva, da najme primeren prostor za svoje letno telovadišče. Društvo, čeprav še mlado, je močno in ima lepo vrsto telovadcev in telovadkinj, ki pridno hodijo k telovadbi. Novovoljeni brat načelnik Majhen in sestra načelnica Engelmanova pridno vadita. Telovadbo pa zelo ovira to, da nima društvo primerne telovadnice in telovadijo v telovadnici dekleške meščanske šole v Cankarjevi ulici, ni pa v telovadnici državnega ženskega učiteljskega. Za čim uspešnejši razmah društva je torej na spomlad letno telovadišče skoro nujna potreba. Tu naj bo zbirališče vseh krčevinskih sokolov, tu sem bodo prileteli sokolici in na soncu in zraku krepili svoje mišice. Tega se zaveda odbor in se poseben odbor odsek pod predsedstvom brata starostar prof. Strune in brata podstarostar šol. upravitelja Cvetka neumorno trudi za uresničenje te želje vsega članstva. Odsek se pogaja za primeren prostor za letno telovadišče s Posojilnico v Narodnem domu, da bi odstopila društvu parcelo ob nanovo projektirani Askerčevi cesti. Ta prostor smatra odbor za najprimernejši in pričakuje, da ga bo odstopila v našem Posojilnici, če ne že brezplačno, pa vsaj za nizko najemnino.

Odbor je na svoji seji izdelal program za Tyršev proslavo, ki jo priredi društvo 6. marca ob 15. uri v telovadnici državnega ženskega učiteljskega. Na svečan način bo tudi krčevinsko sokolsko društvo proslavilo 100-letnico rojstnega dne velikega Sokola Tyrša in obenem važen zgodovinski dogodek, ko so na ta dan pred 70 leti stopili sokoli prvič v telovadnico. Spored proslave je zelo pester. Po uvodni sokolski koračnici bo brat starosta prof. Struna imel svečani govor o Tyršu, ustanovitelj Sokolstva, nastopile bodo članice z izbranimi vajami, člani na bradih, naraščaj, pod vodstvom brata Bratuša bo zapela deca, sledile bodo deklaracije, nastopili bo pevski zbor »Lune« in med posameznimi točkam bo igral orkester.

V društvu je opaziti živahno delovanje in se članstvo zelo zanima za svoje društvo. Naloga, ki jo vrši v tem okoliskem kraju, ni lahka. Orazi mora ledino nacionalizacije in se boriti s težkočami. Občinski očetje niso društvu niti najmanj naklonjeni in ga ne podpirajo ne moralno in ne gmotno. Občinski odbor ne kaže absolutno nobenega zanimanja za sokolsko društvo in ignorira vsako društveno prireditev. Vse to pa ne ovira naših vrlih Sokolov. Tempora mutantur... v tej nadi pričakujejo boljše, jasne dni.

Iz življenja in sveta

Prekosil samega sebe

V Dayton-Beachu je prošle dni potolkel svoj lastni dosednji svetovni rekord znani avtomobilski dirkač Malcolm Campbell. Z vozom »Sinja ptica«, ki ga vidimo z dirkačem na sliki, je dosegel povprečno brzino 408 km na uro, medtem ko je znašal njegov dosednji rekord 395 km. Po dirki je Campbell izjavil, da je razočaran, ker je računal z mnogo večjo brzi-
no.

Zavarovanja in zavarovalnine

Na Angleškem imajo navado, da se zatonci zavarujejo za primer, da bi se jim rodili dvojčki. Doslej so zavarovalnice že večkrat izplačale takšne nagrade. Na Angleškem, Francoskem in v Ameriki sklepajo prominenti vseh vrst najbolj čudna zavarovanja. Tako je zavaroval strokovnjak v pariskem stroki svoj nos za primer, da bi se prehladil, neki frizer svoje spretnosti, plesalka Mistinguette svoje noge za milijon dolarjev, slavni pianist Paderewski svojih deset prstov, Charlie Chaplin svoja stonala, ki najeta v filmu tolikšne uspehe itd. Gojitelji dragocenih živali jih lahko zavarujejo za primer, da bi se izkazale nerodovite, pravdarji se lahko zavarujejo za primer, da bi višje instance izrekle neugodne sodbe itd., itd.

Vsako zavarovanje stoji na zakonih verjetnostnega računa. Slavn naravoslovec Buffon je prebil 1.1735. cele dneve s tem, da je metal kovanec v zrak in štel, kolikokrat je padel na tla z različnimi stranema. Po 4040 metih je ugotovil, da je padel denar približno polovico krat na vsako izmed obeh strani. Skoro istočasno je švicarski astronom Wolf vrel 250.000 krat kocke, da bi proučil zakon verjetnosti. Neki drugi učenjak je ugotovil, da potegne as iz kupa kart približno istotoliko krat v vsakih 1000 potegljajih.

Premešaj 100 belih fizolov in 100 črnih v vrču. Daj svojemu znancu, naj z zavezanimi očmi istočasno izvleče po dva fizola. Ko bo izvlekel vse, se bo pokazalo skoraj brez izjeme pri vsakem poskusu, da je iz-
vlekel 25 dvojic samih črnih fizolov, 25

dvojic samih belih in 50 dvojic mešanih! Isti zakon, ki vodi te pojave, vodi tudi človeško življenje. Pri našem plemenu se leto za leto na vsakih 104 dečkov rodi 100 deklic, dvojčki se roje na vsakih 100 poročev, trojčki na 7000 poročev, četvorčki na 370.000 poročev. Vsak izmed nas dočaka lahko 100 let ali pa umre še danes, toda povprečna življenjska doba človekova ostane ista. Od 100 otrok, ki so se rodili danes, jih bo učakalo 79 trideseto leto, 39 sedemdeseto, 2 pa dosežeta 90 let. Vsako leto se zgodi vsakemu sedmemu prebivalcu Zedinjenih držav kakšna neizgoda. Ali se zgodi neizgoda meni ali ne, to zame ni vsek, pač pa za zavarovalnico, ki določa svoje premije po povprečnem številu neizgode.

Težave verjetnostnega računa se z rastočimi številskimi zvišujejo v nedogled. Ponudi komu eno med dvema knjigama in v 50 odstotkih vseh primerov boš pravilno uganil, katero izmed obeh si bo izbral. Ponudi mu pa po eno knjigo izmed sedmih različnih romanov in petih različnih biografij, tedaj bo imel 35 možnosti izbire, verjetnost, da boš ti uganil njegovo izbero pa znaša komaj eno petintridesetinko. Okoli mize, ki je pogrnjena za 8 oseb, se teh 8 oseb razvrsti lahko v 40.320 postavah! Iz veslaškega kluba s 50 člani se da izbrati več nego 21 in pol milijarde skupin po 8 moč za osemdesetinski čoln. Jasno je, da morajo biti zavarovalni statistiki, ki imajo opraviti z verjetnostmi v skupinah po sto tisoč in več oseb ter dogodkov zelo dobro podkovani v vsaki matematiki.

Učenjaki proučujejo snežne plazove

Plazovi uničijo letno samo v alpskih pokrajinah 50 do 100 človeških življenj. V svetovni vojni so znašale njihove žrtve na alpski fronti po največjih cenah do 60.000 oseb. Plazovi decimirajo stalez divjadi in živine, ceste, železniške proge, hiše, gozdove, ki jih letno uničujejo, predstavljajo milijone in milijone vrednosti.

Jasno je, da izživajo ta dejstva učenjake in tehnike k proučevanju plazovne nevarnosti in možnosti za njih odstranitev. Najbolj sistematsko delo je započel v tem pogledu prof. dr. Paulcke s tehnične visoke šole v Karlsruheju, ki je svoje zadnje »laboratorije« otvoril s podporo te visoke šole, raznih alpskih društev in ravnateljstva železnice na goro Jungfrau direktno v prosti naravi, v območju te gore in drugod. Prof. Paulcke ima pri svojih raziskovanjih cel trop sodelavcev.

Dosedanji uspehi njegovega delovanja so pokazali marsikaj presenetljivo odkritje. Tako je z mikroskopom odkril no-

vo vrsto mokrega snega, ki se zelo nagiba k tvorenju plazov in ki je omogočil nova spoznanja o kristalizacijskih oblikah vode. Prof. Paulcke je izdelal posebno metodo za umetno sprožitve 5 do 20 t težkih snežnih plazov, pri čemer opazuje njihovo brzi-
no in način gibanja, dalje način, kako zasujejo ljudi s pomočjo lutk. Sedaj namerava v svojih naravnih laboratorijih preizkusiti še razne varnostne pripomočke proti plazovom, da bi obvaroval z najboljimi metodami neštevilna človeška življenja in materialne vrednosti pred uničenjem.

Mormoni in mormonstvo

Mormonski misijonar dr. Lowell Bennion je pred kratkim govoril o mormonih in mormonstvu. Pri tem je povedal neke nove zanimivosti. Naglasil je, da je mormonstvo najidealnejši socialni red na svetu. Organizacija sekte je vzorna, kajti mormoni dajejo desetino svojih dohodkov cerkvi. Misijonarji, svečeniki in celo škofje morajo služiti kakor vsi ljudje in ne živijo od dohodkov, ki jim jih daje njih cerkveno dostojanstvo. Solška obveznost traja do 18. leta, univerza v Utahu ima 3000 slušateljev.

V opreki z nazori, ki prevladujejo po svetu o njih zakonskem življenju, so mormoni dandanes enozenci. Mnogoženstva ni več in poligamist ne sme biti član mormonske cerkve. Tudi v prejšnjih časih — posebno v letih 1834 do 1890 — so živeli mormoni v dvo- in troženstvu samo z dovoljenjem prve žene. Danes vodijo mormonske moše in žene enaka moralna načela, zakonolom pa jim je docela neznan pojav.

Zora voda
proti osivelosti las.
Osiveli lasje dobijo prejšnjo naravno barvo. Uporablja se že mnogo let in je tedaj preizkušena.

Navodila na steklenici. — Steklenica 35 Din. Poštnina posebej. Pošilja po povzetju
ZORA VODA — I. OREL
Zagreb, Pavla Radića ul. 32. 19

Janonski generali na kitajskem bojišču

Generali Mauro s svojim štabom, ki se je zdaj naselil v Sanghaju.

Srčni utrip v predavalnici

V predavalnici medicinske fakultete na Dunaju je demonstriral znani učenjak profesor dr. Jagić, sin našega slovitega filologa, nov aparat, ki omogoča v veliki dvorani poslušanje srčnega utripa. Svoje poskuse je izvršil s celo vrsto zdravih in bolnih ljudi, da je lahko nazorno pokazal različne vrste srčnih šumov, ki karakterizirajo zdravo in bolno srce. Novi aparat ne bo samo važen raziskovalni pripomoček, temveč bo rabil tudi v zdravniški praksi za ugotavljanje srčnih bolezni.

Strah pred japonsko invazijo

Oče kitajske družine pelje svojo družino na samokolnici v varnejše zavetje.

ZA POMLAD

Nudimo apartne novosti v suknu za obleke, površnike, trenchcoate iz velike izbire. V našem ateljeju krojne obleke za oblačila bodo odslej v izvedbi nenadkriljive.

Drago Schwab, Ljubljana

Za barikadami

Posnetek japonskih mornarjev, ki streljajo na sovražnika iz zaščitenih veš. Borba se vrši na meji Čapeja in mednarodnih koncesij

Stoletni profesor

Francoška medicinska akademija pripravlja za letošnji november redko svečanost. Njen častni predsednik prof. Gueniot bo obhajal 15. novembra svoj 100. rojstni dan. Stoletnik je danes čil in zdrav ter se udeležuje vseh sestankov in kongresov ustanove.

Amerika v krizi

Nebotičniki žarijo ponoči kakor prej, v izložbah avtomobilskih trdk se vrstijo najnovejši modeli, kakor vedno, na najbolj znanih avenijah vre življenje nespremenjeno, cele četrti podirajo, da bi dale prostor radijskemu mestu mladega Rockefellerja, ki ne ve, kam z denarjem, in se spušta v tvegane eksperimente. Nove hotele odpirajo, hujše ne opazi na prvi pogled ničesar in ne ve, da so v konkurzi že prvi teden.

Prvi znaki depresije.

Toda ob cestnih križiščih in v prostih nočnih urah le raztrgane zastave pozivajo za milodare, za žašo kavo, morda tudi za kozarček žganja. Naletiš na dolge vrste molčevalnih postav, ob začetku vrste pa je velik hotel s kavo. Z voza podajata dva moža ljudem nekaj kakor obložene kruške, na vozu pa kriči lepak: Pomožna akcija itd. Tuje prebiva in obedi v restoranih, ki jih vodi diči označujejo z dvema zvezdama. Tam ni na videz nič spremenjeno, vsaj kar se tiče kvalitete in cene. Ameriška depresija se očituje v prenočiščih in prehranjevališih Armade spasa.

Številke govore.

Tuče ne ve, da je promet na podzemeljskih železnikih zadnje leto padel za 144.110 potnikov dnevno, da je moralo 1500 taksijev od 20.000 ustaviti obrat, da je večina taksijev, ki se vozijo, prazna, da so šoferski zaslužki od 7 dol. dnevno padli na manj nego polovico, da večjeje gledališki komadi, ki so jih prej igrali mesece in mesece večer za večerom, sedaj komaj teden dni, da je v napol praznih dvoranah morda komaj 100 obiskovalcev plačalo vstopnino, da se tihotapci z alkoholom, ki so bili navajeni na bo-
reundne dobičke, pritožujejo nad slabimi ča-

Napad na jugoslovensko banko v Parizu

V Parizu, rue Lafayette 15, je bil te dni pri belem dnevu izvršen drzen roparski napad na jugoslovensko bančno poslovalnico. Stirje okrinjeni banditi so vdrl v poslovne prostore, prisilili z nabitimi samokresni osebe k molčanju in uplenili iz blagajne 130.000 frankov gotovine. Zgoraj na desni vidimo preiskovalno komisijo, spodaj na levi odprto oplenjeno blagajno, poleg nje ročno blagajnico, v kateri je bilo ob času vloma nad 100.000 frankov denarja v tuji vrednosti. V resnem krogu bančni namestenece Schwartz, ki je po napadu alarmiral kriminalno policijo.

Večer na Giuci

Nikjer na Japonskem ne srečaš mešanice častiljive tradicije in najmodernejše amerikanizacije tako očito kakor na Giuci, tokijski glavni cesti. Poleg malih, vase stisnjenih hišic in stojnic v starem slogu molijo v zrak ponosni, osem- do desetnadstropni nebotičniki. Stara orientalska skromnost tu ne vzdrži več. Vzori belega plemena so premočni in Japonec strmi preveč za tem, da bi dokazal vsakomur, da zmore tudi sam to, kar zmoreta Evropa in Amerika.

Zato vrvi po Giuci večer za večerom vse, kar ima vsaj malo časa za ta obilgati izhod. Vse leto vrvi tu do polnoči najživahnije življenje in le malo-veljavni prazniki, kakor novoletni ali cesarski, potujejo na Giuci v tišini. Japonec ne pozna nedeljskega počitka. Posamezne stroje vrnijo med delovni čas razne dni od-mora, tako da velik del ljudi vedno dela, manjši pa počiva. Razen tega ne pozna Japonec nobenih prepisov o zapiranju trgovin. Vsak ima svojo poslovalnico lahko tako dolgo odprto, kakor se mu ljubi. Kitajci, ki ponujajo na Giuci svojo ceno in pestro zmesano kramo, so najvztrajnejši — in morda sploh nikoli ne spijo. Njih vzor sili seveda tudi japonske kramarje, da vztrajajo, dokler je vsaj še en človek na cesti.

Veletrgovine obvladujejo ceste do šestih, ko jih zaprejo; zaslužile so dovolj in ostanke rade prepustijo nato malemu prodajalcu, ki se zadovolji tudi z najmanjšim dobičkom.

Truš je na Giuci strašen in ga ne bi nihče pravočrtno tihem Japoncem. Vpiti, avtomobilsko tulanje, zvenenje cestnih železnic, ropotanje težkih koles in riks, zvižganje piščalk prometnih policistov in okljanje. Cokljanje povaroča največji ropot, kajti ogromna večina ljudi nosi tu leseno obuvanje.

Na Giuci kupiš lahko vse. Najbolje in najslabše blago za kimono in zavese, cene modne nogavice, najdražjo domačo

Vreme v marcu

Astrometeorolog Brieskom napoveduje, da bo vreme v začetku marca suho, ponoči mrzlo, podnevi sončno. Okoli 4. marca se bodo začele motnje z nevarnostmi plazov. Potem nastopijo zopet milejši dnevi. 7. bo zopet mraz s krajevnimi spremembami. 15. marca se obeta nenaden preokret. Proti 22. se bo zemlja ogrela. Nevihte in viharji. Po 26. bo zopet toplejšje. Velika noč bo domnevno sončna in nekoliko spremenljiva, ponoči bo mrzlo. Konec marca in začetek aprila bosta sončna in mila.

svilo, neskončno množino porcelana iz domaćih tvornic — večnoma poceni, toda zelo nežnega v linjah. Tu so na prodaj lakirane, okrašene čajne skatle, nežni papirji za vmesne stene v stanovanjih, oljni papirji, ki nadomestujejo šipe, blazine, lesene pručice, na katere polagajo ženske ponoči svoje glave, da si ne skvarijo trizure, noži in mači v starem slogu, krasen nakit — evropsko oko ga spozna takoj za cene steklene bisere iz Japana —, pasovi za ženska oblačila, brokati, cekice, kuhinjska posoda, jedilne palčke, vse mogoče slike, včasih lepi stari lesorezi, večnoma pa strahotni evropski oljni tisk. Najrajši bi jih v tej okolici vse sežgal, toda za preproste Japance predstavljajo eksotično vrednost, nekaj, kar je treba kakor vse evropsko vzeti s spoštovanjem in skoraj s svetlim strahom.

Skoraj vsaka hiša na Giuci je prodajal-
na. Ko prične pravi vrvež na pritislo se iz sosednih ulic in celo iz oddaljenih mestnih delov vsakovrstni krošnjariji, ki se utaborijo kar na cesti v katerih in prčne-
jo ponujati svoje blago z močnim, poja-
čam glasom. Njih roba je vsekar malo-
vredna sara, samo prodajalci cvetic in na Japonskem tako priljubljenega patlika-
vega gumiča ter prodajalci knjig delajo izjemo. Zavozijo teh knjig je na Giuci ob tem času vedno mnogo dijakov — morda tudi zavozijo česa drugega.

Zivljenje vrvi po cesti gor in dol. Nekateri so oblečeni čisto evropsko, mnogi pa dajejo prednost domačemu kimonu. Nekateri se nosijo v obeh slogih in vbu-
jajo na evropskih ustnicah rahel nasme-
h. Toda Japonec ne vidi v tem nič komične-
ga, kakor ne vidi na Giuci sploh nčesar kar bi moralo dražiti inšice, ki povzročajo smeh.

Pol za šalo, pol zares

Delo in lenoba

Ravnatelj nameštencev:
»Priporočal bi vam malo manj lenobe in malo več delavnosti!«

Nameštencev:
»Lahko bi vam navedel primer, da je to vaše naziranje zmotno. Imel sem prijate-
lja, ki je delal prav toliko kakor jaz. Imel ni nič in drugega, ki se je trudil noč in dan. Ta je postal milijonar.«

»Nu vidite, da imam jaz prav, ne pa vite!«

»Oprostite, nisem se povedal, da je dru-
gi prijatelj umrl zaradi prevelikih napo-
rov in je zapustil vdovo, ki jo je vzel le-
nih za ženo.«

Srce.

Malega Pepčka vprašajo, kje ima srce. Pepček molči.

Nagovarjajo ga:

»Nu, le polži roko na levo stran pri-
pa, boš čutil udarce!«

Pepček malo pomisli in se odreže:

»Nak, udarce čutim vedno zadaj in ni-
žje.«

Poklici

»Kaj ste delali poprej?«

»Bil sem ravnatelj zavoda za straženje zaprtih lokalov.«

»In kaj ste zdaj?«

»Bil bi ravnatelj zavoda za straženje za-
prtih lokalov.«

Vsak dan cna

»Dobro, Maks, imamo deset zapovedi. Če pa se ene ne držimo, kaj je potem?«
»Potem jih je devet!«

Gospodarstvo

Načrt novele k taksnemu zakonu

Kakor smo že poročali, je bil v Narodni skupščini predloženo zakonski načrt o spremembah in dopolnitvah zakona o taksah. Zakonski načrt vsebuje v glavnem naslednje določbe:

V čl. 29. taksnega zakona, ki vsebuje kazenske določbe za primer če se vrednost predmetov v pogodbah in listinah prijavljajo za 20 odstotkov manj, kakor se dokaže s certifikati, se poleg plačila redne takse od presežka določi kazni v višini dvakratnega (dosedaj trikratnega) zneska redne takse. Trikratna kazenska taksa pa se nadalje pobra, če gre za zneske, ki so s pogodbo ugotovljeni in ki se nižje prijavijo. V členu 52 se omili določba glede kazenske takse ki se predpisuje lastnikom ali poslovojem trgovskih, obrtnih in industrijskih obratov, ki plačujejo takse od časa do časa (mesečno, polletno ali letno) ako pravčasno te takse ne plačajo; kazenska taksa se zmanjša od višine na enkratno redno takso.

V tarifni postavki 14. taksne tarife, ki velja za zakupne pogodbe poslopij, stenovalov, lokalov, se spremeni način odmeritve. Dosele je znašala taksa 2 odstotka prijavljene zakupne, sedaj pa se pobra po višini letne zakupnine, in sicer 10 Din pri zakupnih od 2400 do 3600 Din, 20 Din pri zakupih od 3600—6000 Din, 30 Din od 6000—10000 Din, 40 Din od 10000 do 20000 Din, 50 Din od 20000 do 30000 Din, 60 Din od 30000 do 40000 Din, 70 Din od 40000 do 50000 Din, 80 Din od 50000 do 60000 Din, 90 Din od 60000 do 70000 Din, 100 Din od 70000 do 80000 Din, 110 Din od 80000 do 90000 Din, 120 Din od 90000 do 100000 Din. Nadalje vsebuje ta tarifna postavka tudi takse za koncesije, ki jih izdaja na podlagi obrtnega zakona trgovski minister, minister za socialno politiko, minister za vojsko ali finančni minister. Za koncesije za bančne zavode (delniške družbe ali družbe z o. z.), odnosno za zavarovalne zavode znaša taksa 0,1 odst. glavnice.

Kje naj se pobra trošarina na vino. Kakor doznajajo zagrebške »Novosti« je bil na zadnjih konferencah v Beogradu definitivno zavržen v načrt novega trošarinkega zakona vnesen način plačevanja trošarine na vino, t. j. neposredno pri vinogradniku. Na teh konferencah se je razpravljalo o drugem predlogu, ki so ga izročili predstavniki vinogradnikov v obliki spomence merodajnim faktorjem. Po tem predlogu naj bi plačeval trošarino na vino oni, ki toči vino, in sicer neposredno pred potrošijo (preden se stavi pod pipo). Kakor poročajo »Novosti« bodo ta predlog podpirali vsi narodni poslanci iz vinorodnih krajev in je zaradi tega pričakovati, da bo vprašanje pobiranja trošarin na vino rešeno v smislu predlogov vinogradnikov.

Načrt uredbe o organizaciji zbornice. Dne 29. t. m. se bo vršila v trgovinskem ministertvu v Beogradu konferenca, na kateri se bo razpravljalo o uredbi in pravilnikih, ki se imajo izdati na podlagi novega obrtnega zakona. Predvsem se bo razpravljalo o načrtu uredbe o organizaciji gospodarskih zbornic v smislu § 393 in 394 obrtnega zakona. Tej konferenci, ki se bo vršila kot nadaljevanje konference od 2. t. m., bodo prisostvovali predstavniki vseh gospodarskih zbornic v naši državi.

Ljubljanski velesejem. Minister za trgovino in industrijo je odredil, da se velesejmi, ki se bodo vršili letos v Ljubljani (prvi pomladanski od 4.—13. junija in drugi jesenski od 3.—12. septembra) imajo smatrati kot službene priznane razstave v smislu § 94 pravilnika za izvajanje zakona o zaščiti industrijske svojine.

Po 5 mesecih se berlinsko borzo zopet odprli. Kakor poročajo iz Berlina so po več kakor 5 mesečni pavzi zopet odprli berlinsko efektivno borzo. Za prvi borzni sešatek v četrtletje je vladalo veliko zanimanje in je takoj prišlo do živahnega prometa.

Tudi Newyork je znižal diskontno stopnjo. Kakor poročajo iz Newyorka je tamonjska Federalna rezervna banka znižala diskontno stopnjo od 3,5 na 3%. Kakor znano je pretekli teden Angleška banka kot prva znižala diskont od 6 na 5%. Se isti dan sta Angleški banki sledili Švedska in Norveška, pred dnevi pa je indijska novčanična banka znižala svoj diskont od 7 na 6%. Zopolno znižanje visokih diskontnih stopenj, ki so bile uvedene lani v jeseni zaradi mednarodne kreditne krize, je vsekakor dober znak. Dosedanja 3,5 odstotna diskontna stopnja je bila v Newyorku v veljavi od 18. okt. prelet. leta.

XIV. dražba koč divjadi se bo vršila 21. marca v prostorih Ljubljanskega velesejma. To je druga letošnja dražba »Divje kože«, ki se v tekočem letu ne bo več ponovila. Kdor ima še kaj kožuhovaline, naj jo pošlje takoj ali najpozneje do 15. marca na ljubljansko prodajno organizacijo »Divja koža«, Ljubljana-vleesejem. Naša letošnja januarska dražba je navzile težkemu položaju, ki ga povzročata gospodarska kriza in denarna stiska, dobro uspela. Blago, prodano potok dražbe, je doseglo za 20 in še več odstotkov boljše cene, kakor blago, ki so ga poedinci prodajali v prostem trgovanju. To je tehten dokaz, kako važna je naša skupna, organizirana prodaja. Zato se naj vsakdo poslužiti te ugodnosti in pošlje kožo »Divji koži«, ki je in bo najbolje varovala vaše koristi.

Konkurz je razglašen o imovini Ludvika Jezerška, trgovca na Javorniku 160 (upravniki mare dr. Iv. Stempihar, odv. na Jesenicah; prvi zbor upnikov pri okr. sod. v Kranjski gori 29. febr. ob 11., oglasitveni rok do 27. marca, ugotovitveni narok 5. aprila).

Poravnalno postopanje je uvedeno: o imovini Antona Kajfeža, urarja v Ljubljani,

stanovalec 50 Din, v krajih od 50.000 — 100.000 stanovanec 75 Din in v krajih preko 100.000 stanovanec 100 Din; za restavracije: v krajih do 10.000 stanovanec 500 Din, v krajih preko 10.000 do 50.000 prebivalcev 800 Din, v krajih od 50.000 do 100.000 prebivalcev 1600 Din in v krajih preko 100.000 prebivalcev 2000 Din (restavracije s hotelskim obratom plačajo obe taksi); za prenočišča: v krajih do 10.000 prebivalcev 100 Din, v krajih od 10.000 do 50.000 prebivalcev 200 Din, v krajih od 50.000 do 100.000 prebivalcev 300 Din in v krajih nad 100.000 prebivalcev 500 Din. za kavarne in gostilne (v oklepajih taksa za kavarne z omejenim točenjem alkoholnih pijač): v krajih do 10.000 prebivalcev 300 Din (100 Din), v krajih od 10.000 do 50.000 prebivalcev 500 Din (200 Din), v krajih od 50.000 do 100.000 prebivalcev 800 Din (300 Din) in v krajih nad 100.000 prebivalcev 1000 Din (500 Din); za bare: v krajih do 100.000 prebivalcev 3000 Din in v krajih nad 100.000 prebivalcev 5000 dinarjev. Za bančne in menjalne obrate znaša taksa za dovoljenje od 1000 do 4000 dinarjev. Za avtobusna podjetja je treba plačati takso 1000 Din. Nadalje vsebuje ta tarifna postavka tudi takse za koncesije, ki jih izdaja na podlagi obrtnega zakona trgovski minister, minister za socialno politiko, minister za vojsko ali finančni minister. Za koncesije za bančne zavode (delniške družbe ali družbe z o. z.), odnosno za zavarovalne zavode znaša taksa 0,1 odst. glavnice.

Kje naj se pobra trošarina na vino. Kakor doznajajo zagrebške »Novosti« je bil na zadnjih konferencah v Beogradu definitivno zavržen v načrt novega trošarinkega zakona vnesen način plačevanja trošarine na vino, t. j. neposredno pri vinogradniku. Na teh konferencah se je razpravljalo o drugem predlogu, ki so ga izročili predstavniki vinogradnikov v obliki spomence merodajnim faktorjem. Po tem predlogu naj bi plačeval trošarino na vino oni, ki toči vino, in sicer neposredno pred potrošijo (preden se stavi pod pipo). Kakor poročajo »Novosti« bodo ta predlog podpirali vsi narodni poslanci iz vinorodnih krajev in je zaradi tega pričakovati, da bo vprašanje pobiranja trošarin na vino rešeno v smislu predlogov vinogradnikov.

Načrt uredbe o organizaciji zbornice. Dne 29. t. m. se bo vršila v trgovinskem ministertvu v Beogradu konferenca, na kateri se bo razpravljalo o uredbi in pravilnikih, ki se imajo izdati na podlagi novega obrtnega zakona. Predvsem se bo razpravljalo o načrtu uredbe o organizaciji gospodarskih zbornic v smislu § 393 in 394 obrtnega zakona. Tej konferenci, ki se bo vršila kot nadaljevanje konference od 2. t. m., bodo prisostvovali predstavniki vseh gospodarskih zbornic v naši državi.

Ljubljanski velesejem. Minister za trgovino in industrijo je odredil, da se velesejmi, ki se bodo vršili letos v Ljubljani (prvi pomladanski od 4.—13. junija in drugi jesenski od 3.—12. septembra) imajo smatrati kot službene priznane razstave v smislu § 94 pravilnika za izvajanje zakona o zaščiti industrijske svojine.

Po 5 mesecih se berlinsko borzo zopet odprli. Kakor poročajo iz Berlina so po več kakor 5 mesečni pavzi zopet odprli berlinsko efektivno borzo. Za prvi borzni sešatek v četrtletje je vladalo veliko zanimanje in je takoj prišlo do živahnega prometa.

Tudi Newyork je znižal diskontno stopnjo. Kakor poročajo iz Newyorka je tamonjska Federalna rezervna banka znižala diskontno stopnjo od 3,5 na 3%. Kakor znano je pretekli teden Angleška banka kot prva znižala diskont od 6 na 5%. Se isti dan sta Angleški banki sledili Švedska in Norveška, pred dnevi pa je indijska novčanična banka znižala svoj diskont od 7 na 6%. Zopolno znižanje visokih diskontnih stopenj, ki so bile uvedene lani v jeseni zaradi mednarodne kreditne krize, je vsekakor dober znak. Dosedanja 3,5 odstotna diskontna stopnja je bila v Newyorku v veljavi od 18. okt. prelet. leta.

XIV. dražba koč divjadi se bo vršila 21. marca v prostorih Ljubljanskega velesejma. To je druga letošnja dražba »Divje kože«, ki se v tekočem letu ne bo več ponovila. Kdor ima še kaj kožuhovaline, naj jo pošlje takoj ali najpozneje do 15. marca na ljubljansko prodajno organizacijo »Divja koža«, Ljubljana-vleesejem. Naša letošnja januarska dražba je navzile težkemu položaju, ki ga povzročata gospodarska kriza in denarna stiska, dobro uspela. Blago, prodano potok dražbe, je doseglo za 20 in še več odstotkov boljše cene, kakor blago, ki so ga poedinci prodajali v prostem trgovanju. To je tehten dokaz, kako važna je naša skupna, organizirana prodaja. Zato se naj vsakdo poslužiti te ugodnosti in pošlje kožo »Divji koži«, ki je in bo najbolje varovala vaše koristi.

Konkurz je razglašen o imovini Ludvika Jezerška, trgovca na Javorniku 160 (upravniki mare dr. Iv. Stempihar, odv. na Jesenicah; prvi zbor upnikov pri okr. sod. v Kranjski gori 29. febr. ob 11., oglasitveni rok do 27. marca, ugotovitveni narok 5. aprila).

Poravnalno postopanje je uvedeno: o imovini Antona Kajfeža, urarja v Ljubljani,

Knjiga viš. fin. svetnika J. Mosetizha

Neposredni davki

je IZSLA. Izčrpano obravnava vse vrste neposrednih davkov s kompliciranimi prometnim davkom vred. Zelo važna so poglavja o priredbenem postopanju (prijava, odmera, pritožbe, zastaranje, jamstvo), o pobiranju in prisilnem izterjevanju davkov kakor tudi o davčnokazenskem postopanju. Knjiga opozarja davkoplačevalce poleg dolžnosti

predvsem na njihove pravice

in bo dobrodošla tudi občinskim uradom, odvetnikom, gospodarskim korporacijam in dr. Cena knjigi je Din 30.—. Dobi se po vseh knjigarnah in pri založnici

Kmetijski tiskovni zadrugi LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA ŠT. 7.

Miklošičeva 14. (poravn. upravnik dr. Fr. Tominešek, odv. v Ljubljani; narok za sklepanje poravnave pri dr. sod. v Ljubljani 2. aprila ob 11., rok za oglasitve do 27. marca); o imovini Alije Žetiroviča, slaščičarja v Murski Soboti, Aleksandrova cesta (poravnalni uprav. dr. Aleks. Valji, odv. v Murski Soboti; narok za sklepanje poravnave pri okr. sod. v Murski Soboti 23. marca ob 11., rok za oglasitve do 18. marca); o imovini Vinka Weita, čevljarkega mojstra v Domžalah, Ljubljanska cesta 96 (poravn. uprav. dr. Konr. Janežič, odv. v Kamniku; narok za sklepanje poravnave pri okr. sod. v Kamniku 31. marca ob 10., oglasitveni rok do 26. marca); o imovini Stanislava Brliča, trg. z mešanim blagom v Stari vasi pri Vidmu (poravn. uprav. dr. Ivo Zdošek, odv. v Brežicah; narok za sklep. poravnave pri okr. sod. v Brežicah 31. marca ob 10., prijavni rok do 26. marca, ponudena kvota 40%); o imovini trditve Brata Naglič, izdelovanje in eksport čevljev v Zireh (poravn. uprav. Fr. Tavzes, notar v Logatcu; narok za sklep. poravnave pri okr. sod. v Logatcu 2. aprila ob 10., prijavni rok do 27. marca, ponudena kvota 40%) in o imovini Vilka Cerarja, urarja v Kamniku, Majstrova 20 (poravn. uprav. dr. Fr. Trampuš, odv. v Kamniku; narok za sklep. poravnave pri okr. sod. v Kamniku 5. aprila ob 10., prijavni rok do 26. marca, ponudena kvota 40%).

— Potrjena je prisilna poravnava, ki jo je sklenil dolžnik Jakob Peca, trgovec z manuf. blagom v Mariboru, Gosposka št. 8, s svojimi upniki za 40% kvoto terjatev, plačljivo v 10 zaporednih mesečnih obrokih, nadalje prisilna poravnava, ki jo je sklenil dolžnik Anton Fedran, trg. z meš. blagom v St. Jurju ob j. ž., za 50% kvoto terjatev, plačljivo v 10 mesečnih obrokih, in prisilna poravnava, ki jo je sklenila dolžnica trditve L. Putan, modna trgovina v Celju, Presernova, za 50% kvoto terjatev, plačljivo v 16 enakih mesečnih obrokih.

— Občni zbori: Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani 15. marca ob 10.; Zadruga hranil. banka v Ljubljani 17. marca ob 11.; Hranilni in posojilni konzorcij, kreditna zadruga drž. službenec v Ljubljani 21. marca ob 19.30 (Gajeva ul. 9); Elektrarna Škofja Loka in okolica d. d. 12. marca ob pol 11. v Škofji Loki; Ljudovet. Marx, tovarna lakov d. d. v Ljubljani 16. marca (izredni obč. zbor ob 10. v Ljubljani hotel Union; sklepanje o zvišanju deln. glavnice) in 23. marca (redni obč. zbor ob 15.30 v tovarni na Kolčevem); »Union« hotelska in stavbinska d. d. v Ljubljani 31. marca ob 16.

Kmetijski vestnik

Pripravimo seme za pomladno setev

»Kdor dobro seje in gnoji, dobro in mnogo žanje.«

Pomlad prihaja in z njo velika skrb za nabavo dobrega semena, bodisi za kmeta za gospodarska semena (detelje, trave, korenstva in drugih posejnih semen), bodisi za vrtnarja glede zelenjadi in cvetličnih semen, čebulic in gomoljev. Le dobro seme da dober pridelek, zato z naročili ni odlašati tik do setve. Nabavo semen je izvršiti pravčasno, kupovati pa smemo le prvovrstno seme in ni gledati samo na ceno.

Ker je le od dobrega semena odvisen dober pridelek, so gotovo v največjo korist obstoječi strogi predpisi glede uvoza semen iz inozemstva, v kolikor ga pri nas sami ne pridelujemo. Vse uvoženo seme mora iti skozi državno kmetijsko kontrolno postajo, da ga preišče glede identitete, čistote, kalivosti in zdravstvenega stanja. Od vsakega, tudi najmanjšega zavitka je treba plačati takso, ki se ravna po kakovosti semena. Razven tega vzame še državna kmetijska kontrolna postaja nekoliko semen v preiskovalne svrhe. V več primerih je preiskovalna taksa večja, kakor cena semena samega. Zato je nujno svetovati, da kupimo potrebna semena doma in ne v inozemstvu. Ravno tako so pa podvržena državni kontroli tudi semena, ki jih mi izvažamo iz naše države.

Pribiti moramo, da je pri nas še vse preveč navada naročati tuje blago, mesto da bi se držali svojih domačih virov, kjer dobimo boljše in cenejše najraznovrstnejše blago.

Ravno te dni mi je prišel v roke cenik — tako rekoč cela knjiga — ki ga je razpisala naša ljubljanska veletržnica Sever & Co. v 35.000 izvodih. Osnovila me je že zelo čedna zunanja oblika, ki prav nič ne ostaja za drugim ceniki, kakor smo jih bili vajeni še v predvojnem času iz tujih držav. Vredno se mi je zdelo, da obiščem to trdnjo, da se osebno spoznam z njenim ustrojem. Po natančnem pregledu tega podjetja, o katerem lahko trdim, da je glede kapacitete največje v Jugoslaviji, sem prišel do zaključka, da ne smem obdržati vtisa, ki sem ga dobil zase, temveč, da ga moram zavedajoč se izredne gospodarske važnosti podjetja iznesti v širšo javnost.

Tvrdba deluje že 22 let in se je povzpela po vztrajni marljivosti njenega šefa do zelo lepe višine. Pisarniško poslovni in skadišni prostori so zelo smoteno in praktično urejeni in opremljeni z vsemi potrebnimi modernimi stroji na električni pogon za pakiranje in čiščenje semen. V svrhu kontrole kalivosti ima trdnja poseben oddelek, kjer se brez izjeme pri vsakem semenu kontrolira kalivost in vodi v poseben protokol tozadevna stroga evidenca. V dvomljivih ali včasih nezanesljivih slučajih pošilja trdnja taka semena v kontrolno postajo Orlikon v Švici. ki je v tem pogledu za svetovno tržišče merodajna.

V posebnem oddelku je tudi poskrbljeno za sterilizacijo in imunizacijo semen. Zelo zanimivo je tudi embalaranje vseh vrst semen, ki se vrši maslininim potom. Za čiščenje semen predvsem deteljnega semena, fižola in graha ima trdnja 4 večje stroje, v katerih se sčisti seme tako, da odgovarja normam, ki jih predpisuje pravilnik za semena naše države. Od rane jeseni do početka sezone so stroji nepretrgoma v pogonu (tudi v nočnem času) in se prečišči na njih v eni kampanji do 160 vagonov raznih semen.

Kot strašilo se pojavlja starost pred nami!

Izmučenost — Spolna slabost — Nespanje — Nervoznost — Slab spomin

so predznaki ranega staranja ali posledice tega. Kot rezultat dolgoletnih preizkusov poznanih profesorjev svetovnih klinik je bil konstruiran aparat

„PELITHE“

ki z oživiljenjem delavnosti zleže doseže obnovu celokupnega organizma. PELITHE nudi človeku kljub njegovim letom mladniško moč, vrača mu veselje do življenja in mu omogoča visoko starost brez nadlog

Zahtevajte brezplačen prospekt od zastopstva družbe PELITHE!

ZAGREB, Illica 31 (prolaz).

BEOGRAD, Čika Ljubina 7.

Proti vpošiljavi 5 Din v znesku vam pošljemo obširno, v razumljivem slogu pisano znanstveno brošuro

104

Borze

Na ljubljanski borzi je bil devizni promet tudi pretek teden nekoliko slabši, znašal je 10,6 milijona Din nasproti 10,2, 11,0, 9,2 in 14,2 milijona Din v zadnjih štirih tednih.

Devize

Curih, Beograd 9,05, Pariz 20,3150, London 18,01, Newyork 51,625, Bruselj 71,655, Milan 26,7750, Madrid 39,65, Amsterdam 208, Berlin 122,75, Stockholm 99,45, Oslo 97,50, København 99,10, Sofija 3,71, Praga 15,26, Varšava 57,50, Bukarešta 3,05.

Blagovna tržišča

2170

+ Chicago, 27. februarja. Začetni tečaji: Pšenica: za marec 57,75, za maj 61,75, za julij 62,75, za september 64,625; koruza: za marec 55,50, za maj 30,50, za julij 42,25;

+ Novosadska blagovna borza (27. t. m.). Tendenca nespremenjena. Promet 34 vag. Rž: baška 165 — 170. — Oves: baški sremški, baška 125 — 130. Jetmen: baški in sremški 63/64 kg 125 — 130; baški in sremski, pomladni 67/68 kg 150 — 160.

Koruza: baška 73—75; sremška za marec — maj 79 — 81; baška 71 — 73; sremška 73 — 74. Moka: baška in banatska »Ogce«, baška in banat »Ogce« 360 do 380; št. 2 340 — 360; »5« 305 — 315; »6« 255 do 265; »7« 190 — 200; »8« 122,50 — 127,50.

+ Budimpeštanska termiska borza. (27. t. m.). Tendenca prijazna, promet miren. Pšenica: za marec 12,26—12,30, za maj 13,25—13,25; rž: za marec 14,80—14,85, za maj 15,50—15,55; koruza: za maj 14,80 do 14,85.

in je nujno potrebno, da se teh zlatih nauk naših poljedelci tudi v praksi poslušujejo.

Predvsem si pa moramo biti na jesnem glede potrebne množine semen, kolikor ga potrebujemo za pravilno setev določenega zemljišča (obdelovalne ploskve). Tudi te podatke nam nudi pravkar izšli cenik tvrtke Sever & Co., zato moram to tvrtko najtopleje priporočiti, saj je žrtvovala za naklade in razposiljatev krasnega kataloga nad 200 tisoč dinarjev.

Držimo pa se predvsem načela, da ne iščimo drugod semenskega blaga, ki nam ga nudi domačin v solidni kakovosti za še tako razvajeno in izbirčno stranko. Podpirajmo podjetje v njegovem stremljenju do še večjega razmahla za podvig specializacije in skrajne izpopolnitve, ki jo ima za bodočnost v nrtu.

Ciril Dolenc.

Katero vino je pristno ali naravno

§ 1. vinskega zakona in člen 1. pravilnika k temu zakonu določata, kaj je razumeti pod označbo vino. Zakon veli: »Pod imenom vino je dovoljeno dajati v promet in zaradi tega hraniti samo tisto pijačo, ki je proizvod alkoholnega kipevja mošta in presnega grozdja domače (evropske, žlahtne) vinske trte.«

Po členu 23. pravilnika lahko označujemo vino, ki povsem ustreza vinskemu zakonu in pravilniku, s splošnimi označbami »vino«, »belo vino«, »rdeče vino«, »svižek«, »črninar«, »namizno vino« itd.

Važno je nadaljnja določba člena 23. pravilnika, da smemo razen tega vino natančneje označevati z besedami ali nazivi »pravoc«, »pristno«, »naravno«, »prirodno«, »naravno«, »izvirno«, »originalno« in slinno samo tedaj, če ni bilo ne slajeno, ne okisano, ne razkisano, niti mu ni bil dodan ali odzvet tani.

Pijača samorodna — sama zase ali kot mešanica s pravim vinom — se vobče ne smatra za »vino« in ne sme v promet. Čeprav na ameriško podlago cepljene samorodne dajo samorodno pijačo.

Pristaši tako imenovanega vinskega purizma ali vinski puristi — vinarji, ki umele na popraviljanja vina s sladkorjem ali s čim drugim načelno ali iz stvarnih razlogov odklanjajo — si pristnost ali prirodnost svojih proizvodov lahko zavarujejo, odnosno zaščitiijo z ustreznimi označbami.

Vsak kupec in vsak pivec ima pravico zahtevati, da mu prodajalec pove, kakšen proizvod prodaja; prodajalec je dolžan, povedati mu resnico in je zanj po zakonu odgovoren.

A. Z.

Novi grobovi

V Ljubljani je v čestiti starosti umrla ugledna zasebnica gospa Ema Moré, vdova po pokojnem prvem načelniku sodniške zadrage. Pogreb bo danes ob 16. iz Rečne ulice 5. — V Sv. Florijana ulici št. 5, je umrla ga Marija Birimša, soproga uradnika. Pogreb bo jutri ob 14. — V ljubljanski splošni bolnici je umrla ga. Marija Arharjeva, upokojena železniška uradnica. Pogreb bo danes ob 14. iz pred bolniške mrtvašnice k Sv. Križu.

V starosti 90 let je umrl v Rožaki Slatini g. Franc Tiller, upokojeni gozdar. Pogreb bo jutri ob 14. — V Račah pa je umrl v starosti 93 let splošno znani in ljubljanski posestnik g. Andrej Stamberger. — V Divači je umrl ugledni občan spoštovani trgovec in posestnik g. Ivan Jančar. Zaradi svojega jugoslovenskega prepričanja je bil preganjan od italijanskih oblastev in so ga fašisti večkrat tudi tirali v ječo. — V Postojni je umrl ugledni gostilničar in posestnik »Tih dolbec« g. Ivan Sever. Bil je znan po vsej Notranjski in po Krasi.

Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Vremenski pregled

Sedanje vreme je v bistvu nenavadno stanovitno. Naj se še tako pripravljamo na jug ne more prodreti popolnoma; vedno znova nastopi burja in obvladuje našo vremensko situacijo.

Južno vreme nam je ta teden obetala velika depresija, ki je prodrla na Srednjo Rusijo. Ali od naših krajev je odtrgala veliki naših krajev je odtrgala veliki antiklon, ki se že več tednov drži nad severozapadno Evropo.

Njegovo središče je ta teden med Velikobritanijo in Islandijo. To je tedaj tamkaj, kjer se običajno, zlasti pa jeseni in pozimi zadržuje velika atlantska depresija, ki zalaga domala vse Evropo s toplim vlažnim južnim zrakom. Vremenska situacija je sedaj čisto nenormalna; antiklon, ki sega s svojim bokom nekako do Vzhodnih Alp, odtrga rusko depresijo proti vzhodu in v takem položaju preplavlja Evropo na splošno severna zračna struja, ki zavija pri nas nekoliko okrog Alp ter dere na Jadransko morje kot mrzla burja. V Rusijo prodirajoče depresije sicer dovajajo tjakaj toplejšega zraka od severozapada, toda na severni strani svoje ga vetrovnega vrtnica vlečejo iz Sibirije ledeno mrzle zračne plasti in na ta način se huda zima nad Rusijo obnavlja vedno znova. novi snežni meteži pa ji ustvarjajo vedno nove osnove. In ta ruski mraz je neuporaben tudi nam, ker močni tok burje potegne večkrat še ruski mraz proti nam.

Dokler ne izgine nenormalno postavljeni severoatlantski antiklon, toliko časa ni pričakovati pravega južnega vremena ter poštenega konca zime.

J. O. Curwood

Na meji sveta

Skrčila je roke na prsih. Njene sive oči so divje vzplamenele. »Šla sem v svojo sobo. Zaklenila se nisem, ker ni bilo dotlej nikoli potreba. Jokala nisem. Ne, nisem jokala. A v meni se je godilo nekaj čudnega, nekaj, čemur bi bile solze morda v oviro. Zdelo se mi je, kakor da je dobila soba mahoma nešteto zidov, ki se dvigajo in padajo. Omedlevica me je napadala, okna so izginjala in se spet pojavljala. Le trudoma sem prišla do svoje postelje; vse se je vrtilo okoli mene. Nato so se vrata odprla. John Graham je vstopil in zaklenil vrata za seboj. Bil je v moji sobi! Njegova nepričakovana navzočnost, groza in užalenost nad sramoto, ki se mi je godila, vse to me je zdrnilo iz moje tope omotice. Vsa besna sem planila pokonci, da bi mu povedala svoje mnenje — a v tem je stal že pred menoj, tako blizu, da sem malone čutila njegov diha. In pogled v njegov obraz mi je razodel vso resnico, ki je nisem dotlej niti slutila — in se je zato tudi bala nisem. Iztegnil je roke —

„Moja žena si!“ je rekel.

Oh, zdaj sem vedela vse. „Moja žena si!“ je ponovil. Hotela sem zavpiti, a nisem mogla. In nato — nato — so me njegove roke zgrabile, objele moje telo kakor kača in me stisnile. Njegove strupene ustnice so me zapekle na obrazu. Misli sem, da sem izgubljena in da je ni moči na svetu, ki bi me mogla rešiti moža v moji sobi — moža, ki je bil moj soprog. Ne vem, kaj mi je vrnilo moč in prisotnost duha! Začela sem se smejati — da, smejati, in toliko da ga nisem milovala z rokami in očmi. Moja nenadna izprehema ga je osupila in v zavzetosti me je izpustil. A jaz sem mu jela dopovedovati, da bi bila rada sama prebivala orve ure svojega zakona; naj pride k meni zvečer, takrat ga bom z veseljem pričakovala in sprejela. In smehljala sem se mu, ko sem mu govorila te reči, smehljala, ko bi ga bila najraje ubila. In on, ta velika, lakomna, domišljava

zver, me je zapustil zmaga pijan — meneč, da mu bo ženina ubogljivost radovoljno ustregla z vsem, kar je hotel izprva s silo dobiti. In jaz sem bila sama!

Mislila sem samo na nekaj: na beg! Spoznala sem resnico, koprena mi je bila padla z oči. Živela sem bila v svetu, v katerem ni bilo mesta za pošasti, kakršna je bil John Graham. Svet, v katerem so živeli drugi ljudje, ni bil moj svet, bil je poln neljudi. Kakor v vročini sem stlačila nekaj reči v majhno potno torbico. Neprestano se mi je zdelo, da grabijo Grahamove opičje roke po meni. Bala sem se, da me je izpregledal in da se vrne.

Skrivaj sem ušla po stranskih stopnicah; slišala sem Sharpleigha, ki se je v sobi na ves glas režal, kakor še nikdar. John Graham pa mu je nekaj pripovedoval. Misli sem le na morje, hotela sem bežati čez morje, da bi spet zadihala čisti zrak! Avto me je pripeljal v banko, kjer sem vzela denarja. Nato sem hitela na obrežje, da bi prišla na ladjo — na katerokoli ladjo — in naletela na veliki parnik, ki je bil namenjen v Alasko — in potem — potem veste, kaj se je zgodilo, Alan Holt.

Zastokala je, toda v naslednjem trenutku je že pogledala Alana ponosno in zmagovalno. »Ušla sem, Johnu Grahamu,« je vzklila, »prosta sem, prosta!«

Veseli ga je onemilo, in tudi sicer ne bi bil vedel, kaj naj ji reče. Nekaj ga je praskalo v grlu. Bal se je, da se ne bi naslednji trenutek pogreznila zemlja ali pa se zgodilo kaj drugega.

»Ali me zdaj prezirate?« ga je vprašala.

»Ljubim vas,« je ponovil in obstal kakor okamenel.

»Ali slišite drozde?« je vprašala in ga ni pogledala. Srečno se smehljaje se je ozirala skozi okno v tundo, ki jo je zalivalo sonce. »In Rossland je bil na ladji, videl vas je in obvestil Grahama,« je nenadoma dejal in se komaj vzdržal, da je ni poljubil, kakor prej pod topoli.

Prikimala je. »Da, in zato sem se obrnila na vas. Prosila sem vas za pomoč in ko je nisem dobila, sem skočila v morje, da bi

misli, da sem mrtva.«

»In Rossland je bil ranjen.«

»Da, čudno. V Cordovi sem o tem slišala. Ljudje, kakor je Rossland, doživijo dostikrat čuden konec.«

Stopil je k vratom, jih odprl in pogledal na zasnežene vrhove endicotskega pogorja. Pomišljaje se je stopila k njemu.

»Ali naj spet grem in sama uredim svoje stvari?« je tiho rekla, med tem ko je njena roka mehko počivala na njegovem ramenu. Da, druge poti ne bo. Ne vem, kaj me je gnalo sem. Zdal moram spet nazaj v sivi svet, da se s temi pošastmi udarim za prostost. Bojim se. Rajši bi — umrla.«

»In jaz —« je začel, toda premagal se je in pokazal na gore v daljavi. »Moje črede so tam,« je rekel. »Pogledati moram za njimi. Morda bom moral tam ostati teden ali še delj. Ali mi obljubite, da ostanete tu, dokler se ne vrnem?«

»Da, če tako želite.«

»Prosim vas.«

Tako blizu njega je stala, da se je z ustnicami dotikal njenih lesketajočih se las.

»In če se vrnete, bom morala iti!« je šepnila.

»Da, mislim, to bi bilo —«

»Zelo hudo mi bo. Vzlic vsemu sem malce strahopetna. Bojim se, če se bom morala sama postaviti tem zverem nasproti.«

»Ne boste sami,« je mirno rekel in še zmerom strmel v daljine gore. »Če odidete, pojdem z vami.«

Stisnila mu je roko. Njene oči so srečno žarele.

»Veseli me, da sem bila pri Ellenu Mac Cormicku, ko ste prišli,« je vzklila. »Zdal — zdaj se ničesar več ne bojim — ker — ker te ljubim, Alan!«

Kakor bi ga zadela strela, je obstal pred vrati, ki so se naglo zaprla, in se opotekel v sonce. V srcu mu je bobnelo, za trenutek je pozabil na vse.

Prosta vožnja za lipski sejem!
Lipki pomladanski sejem 1932:

Natančnejši pogoji se dobe pri vodilnih potovalnih pisarnah in pri častnem zastopniku:
ING. G. TONNIES, LJUBLJANA, Dvofakova 3.
Vzoreni sejem od 6. do 12. marca. Veliki tehnični in gradbeni sejem od 6. do 13. marca. Tekstilni sejem od 6. do 9. marca. Sportne potrebščine in pohištveni sejem od 6. do 10. marca.

Prostovoljna sodna dražba hiš in tovarne

V četrtek, dne 3. marca 1932 ob 4. uri popoldne vrši se v pisarni notarja dr. Kuharja, Kolodvorska ulica št. 3, prostovoljna sodna dražba nepremičnin vpisanih pod vlož. št. 13 k o. Poljanske predmestje, obstoječih iz hiš št. 2 in 4 Lončarska steza, dveh travnikov in tovarne.

Izključna cena znaša 550.000 Din. Vadij 55.000 Din. Vknjiženim upnikom so njihove pravice pridržane. Dražbeni pogoji s pojasnili na vpogled pri sodnem poverjeniku.

V Ljubljani, dne 8. februarja 1932.

2401

DR. KUJAR ANDREJ, notar
kot sodni poverjenik.

Kako se doseže prava lepota?

Nebista post izgine v 10-14 dnevih z uporabo garniture za lučenje po dr. med. Lahmanu. Za prvi uporabi se pojavi trenutna polnoba nje polti. S trajnim toda neopoznim obnavlja njem kožo odstranjuje to sredstvo temeljito in za vedno vse nečistoče kakor prsiš sojedce, upravo in raskavo kožo itd. — Cena 120 Din. **PASTA »REGIS«** iz najfinjših vegetabilij proti nezadostno hranjeni koži. Neškodljivo krema za čisto uporabo proti trobnim gubam. Prodre popolnoma v kožo in jo izdatno hrani. — Idealna sredstva za puder. — Velika tuba 40 Din. **RADIUM KREMA** proti uveleni in nagubani koži. Vsebuje zajamčeno radij, pomajuje kožo in jo dela elastično, napeto in mehko. Dva 70 Din. **ALBULA KREMA** proti grdi in neenolični barvi kože. Temnim in rjavim madežem odstrani za seboj neznobeli ton. — Lončič 30 Din. **KREMA »A«** odstranjuje temeljito nezatejeno rdečico nosu in lica. — (Pomaga tudi tam, kjer je vse drugo odpovedalo. Lončič 30 Din. **MANDLJEVO MLEKO »ASIAM«** izborna čisti lica masti in prahu, šminke in ostalih substanc, ki pustijo polt. Očivila in jaci kožo in ovesčuje mladeniški izgled. Steklenica 30 Din. **EMULZIJA LIMONE** za umivanje obraza je specializirana, prirejena za najfinjših rastlinskih sokov in olja. Zdravilni to posebno priporočajo, ker je milo škodljivo za polt in preveč razpada kožo. Emulzija je mila in bela kožo čisto in mehko, a polt čisto in sijajno lepo. Eleganta velika steklenica 50 Din. **PUDER »REGIS«** za lepoto polti brez škodljivih sestavin. Lepi neopažen za koži kot netaen diš in ji daje neprimerljivo lepoto in baržanasto meh kobo breskvine kože. — Cena 40 Din. Originalne preparate Schröder Schenk razpošilja po povzetju (poština 12 Din) ali plačilu (poština 6 Din) samo depo za Jugoslavijo.

»OMNIA« oddelek 1/4 Zagreb, Draškovičeva 27.

Zahtevajte brezplačno ilustrirani katalog! Ne sprejemajte potvorb! Orig.

Schröder-Schenke pripraviti uživajo svetovni sloves, s 35letno preteklostjo!

Iščemo preprodajalce v vseh večjih mestih.

Obupane ženske!

NE BOJTE SE, CE IZOSTANE MENSTRUACIJA!

Pomoč

Vam prišla pri poskodbah in izostanku mesečnega perila. Priporočamo, zanesljivo učinkovito sredstvo, ki ni odpuščalo tudi ne v najtežjih in trdovratnejših slučajih v nasprotju z drugimi sredstvi, ki niso učinkovita. Prof. dr. Rettiga »EROSEA«, ki usodno učinkuje, ne da bi morali svoje poslovanje prekiniti. Zdravilo »EROSEA« je za staro poskodbno in odporne ženske Din 200. Uspeh za jambo, čer vrnemo denar! Tisoč let potrjujejo nagel in zanesljiv uspeh tega sredstva, kakor tudi poročila naših zadovoljnih Dikrova ministrice po pošti.

Havelkova ordinacijski laboratorij

Praha-Nusle, Božetechova ul. 10. J. 54. Pošt. schranka č. 17, CSR.

Žekstilni strokovnjak

s komercialno prakso, dober organizator za vodstvo tkalnice in tiskarne bombažnega blaga se promptno sprejme. — Ponudbe s podrobno navedbo prakse, znanja jezikov ter zahtevkov na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Domači organizator«. 2560

Slabotni možje!

Odpoved opravite po zbrano spolno moč in energijo. Ispolnite te tokom par let s popolnoma neškodljivim življenjske sive svečine čim zdravniško priporočenim preparatom »VIRIT« tabletami.

Starost je postaranska stvar. Starost je spolna svežost in energija. — Porvna za lastno telo 100 Din. močnejša pa 150 Din. Po pošti po povzetju diskretno razpošila »dino Mdm la boatorij W. H. Olvidi Praga XIII, Vrsovice Ruska 12 predal 12

Pozor, ženini in neveste!

MODROCE

posteljne mreže, zelene zložljive postelje, otomane, spalne živane in fotelje nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN tapetnik

Mestni trg št. 13. Zima, morska trava, blago za modroce in prevleko pohištva v veliki izbiri po gajniži ceni. 328

Telefon 2059

PREMOG suha drva

Pogačnik, Bohoričeva št. 5.

Najnoveša služinska patentna železna zelo praktična zložljiva postelja s tapetiranim madracom — praktična za vsako hišo, fotelje, za putujuče osebe in nočne službe. Stane Din 390. — Razpošiljam poltom in železnici po povzetju.

Lesena služinska patentna železna zelo praktična zložljiva postelja s tapetiranim madracom. — Stane Din 250. —

spalni fotelj stane Din 1300

Liegestuhl praktičan za ležanje in sedenje. Stane Din 150. —

Po telefonu čisto čisto bano perje kg 48. — čisto belo gosje kg po Din 130. — čisti puh kg po Din 250. —

L. BROZOVIĆ, ZAGREB Ilica 82. III.

PETROLEJ

dvakrat rafiniran na 630

po kg Din 630

BENZIN lahak 690

razbito kg 690

V sodih kupca 10 para ceneje.

IVAN PENIČ D. D.

ZAGREB

Vrag proti kurjim očesom,

agurno delujoče sredstvo se potvrdja, zato naj vsakdo pazi da je na tisti me tovarne

F. W. Wirtz & Co. Elberfeld,

ki jamo za njegovo lobroto. Dobiva se vseh lekarnah in drogerijah. Veloskladice: SIS d. d., Jurofarmacija d. d., Rave d. d. in M. Neumann. — Glavni zastopnik: dr. Teichner, Zagreb, Vaska 63. 2278

GLASBILA

vseh vrst pri največji domači odpremi trditi

violine od 88 Din dalje, gitarje od 179 Din dalje, mandoli ne od 135 Din dalje, tambure od 90 Din dalje, ročne harmonike od 84 Din dalje. — Zahvaljajte se za brezplačni KATALOG s poukom!

63 Kr. dvorski dobavitelj

F. SCHNEIDER

Zagreb, Nikoličeva 12. Proizvod glasbil.

Na prodaj

je iz proste roke trg. zaloga vsakovrstne železnine in konkurzni masi J. PFEIFER, Kranj. Proda se en bloc ali po partijah. Ponudbe na upravnika mase dr. Zenko Fr., odvjetnika v Kranju, do 29. II. 1932. 2358

Ženske + ne togujte

ako vam izostane perioda! Ne imejte strahu! Pišite nam samo in mi vam pošljemo od tisoč dam stalno z veseljem in sigurnostjo uporabljani

PERIODOLIN

in tekem ene ure boste rešeni vseh skrb in strahu! Nikako razočaranje — zajamčena pomoč — kot mnogi tisoči drugih dam, boste tudi vi zadovoljni. Overovljeno in zajamčeno neškodljivo nikdar odpovedujoče sredstvo za 90 Din, za močne nature in v zastarelih slučajih močnejši periodolin za 150 in 180 Din. Izključna razpošiljatev po laboratoriju

W. H. OLXVIDT, Praga-Vrsovice XIII, Ruska 12, V-I. Pošt. pred. 12

103

Seno in slamo

dobavlja po najnižjih dnevnih cenah

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA

2416

Marija Birimiša roj. Stenta

soproga uradnika

v soboto, dne 27. t. m. po kratki in mučni bolezni, previdena s tlažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, dne 29. februarja ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Sv. Florijana ulica št. 5, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 27. februarja 1932. 2587

Žalujoča: BIRIMIŠA, soprog, in STENTA, oče.

„Prerok“

Važno za vse!

Ljudi za oče katerih se ne tiče! — Da zamoremo na najhitrejši način odgovoriti na vseh sto in sto in sto vprašanj, od strani interesov, »PREROK«, smo se odločili, da pripravi na vsakogar, ki ga zanimajo, da postane »PREROK«. Ne pošiljajte nam vprašanj, ampak naročite izvod »Preroka«, kateri stane 30 Din. To pošla v prv. vrsti se na Vas samih odloči, da gaupite svoje tajnosti, čeje in težave »Preroka«. Ako vam se nikakor ne posreči, tobiti od njega od zgoraj, potem se obrnite k nam, da vam pošljemo »Preroka« in jim bomo po naši moči pomagali. Ne pozabite priložiti za pošto. Ako niste še na Vaše naročilo prejeli »Preroka«, nas to, kaj obvestite. — Obveščamo, da bo naklada pri naslednjem mesecu znatno dražja in bomo odpisali samo na naročila za ceno 30 Din, katere bodo dospela do 1. marca t. l.

Založništvo „PREROK“

Ljubljana 7.

Modistinje, pozor!

Specialna trgovina za vse vrste modernih modistovskih potrebščin je

David Wiesel, Zagreb

Jelačičev trg 28. 2174

Moški, POZOR!

Spolno slabost

odstranite z uporabo neškodljivega sredstva za okrepitev »La Erosa«. Deluje v vsaki človeški lohi s presenetljivim uspehom. Vzdržuje seksualno moč do globoke starosti. Na tisoče priznanj. Cena 60 Din, močnejša 100 Din.

Havelkova ordinacijski laboratorij

Pošt. schranka č. 17, CSR. Praha-Nusle, Božetechova ul. 10/A. J. 5445.

Edina slovenska tedenska revija

»Življenje in svet«. — Posamezna številka 2.— Din.

PERJE

kokošje, purje, gosje, naravno in strojem čiščeno, dobavlja v vsaki množini

E. VAJDA, ČAKOVEC

Telefon številka 59, 4, 3, 60

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom »Claven« je mast

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz trgovine v glavnega skladišča. Otvajate se ponaredbi! 15

M. Hrnjak

lekarnar — Sisak

Seno in slamo

dobavlja po najnižjih dnevnih cenah

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA

2416

Marija Birimiša roj. Stenta

soproga uradnika

v soboto, dne 27. t. m. po kratki in mučni bolezni, previdena s tlažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, dne 29. februarja ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Sv. Florijana ulica št. 5, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 27. februarja 1932. 2587

Žalujoča: BIRIMIŠA, soprog, in STENTA, oče.

Marija Birimiša roj. Stenta

soproga uradnika

v soboto, dne 27. t. m. po kratki in mučni bolezni, previdena s tlažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, dne 29. februarja ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Sv. Florijana ulica št. 5, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 27. februarja 1932. 2587

Žalujoča: BIRIMIŠA, soprog, in STENTA, oče.

500 q rone

(pese)

popolnoma čiste, takoj prodaja graščina ZG. PTUJ. 2557

Krojaštvo za dame in gospode

Vijudno naznanjam, da zopet sam izvršujem krojaški obrt. V zalogi vedno angleško in češko blago. Priporoča se cenjenim damam in gospodom za pomladno in letno sezijo

Josip in M. Pogačnik

RADOVLJICA 41 2363

JOUGURT!

Bolgarsko kislo mleko, vedno sveže, se po naročilu dostavlja tudi na dom ali kamorkoli, v manjšem ali večjem številu (V večjem številu popusti!)

Istotako razpošilja tudi sladko (pastirizirano) mleko liter à Din 2.50.

MLEKARNA, DUNAJSKA CESTA 17 (Poleg kavarne »Evropa«.)

„KARITAS“

»KARITAS« je oddelek Vzajemne zavarovalnice.

»KARITAS« je popolnoma varno posmrtninsko zavarovanje.

»KARITAS« nima nič skupnega z raznimi (samo) pomočmi.

»KARITAS« ima stalno enake prispevke in sprejemlino Din 10.—

»KARITAS«, Ljubljana, palača Vzajemne zavarovalnice. 130

žlahtne kanarčke

v istini fine pevce znamenite narske mojstrske šole Mark 6 n. višje. Predpevce, pare za plemo, kletke, krmo, ptičja »dravila. Velezanimiv cenik z dragocenimi navodili poš

PONOVNO ZNIŽUJEMO CENE

Trudimo se na vso moč, da omogočimo nabavo obutve vsem stanovom celo za polovico dosedanje cene. Ne samo obutvi, temveč tudi nogavicam smo znižali cene, da bi s tem postregli še več in še popolneje. — Znižujemo cene. — Odstranjujemo nezaposlenost. Pomagamo kupovalcem. Podprite naše delo!

Preglejte naše nove cene.

Bata

MOŠKI ČEVLJI

z gumijastim podplatom

prej Din 169.—
sedaj Din **99.—**

Vrsta 1937-22

89.—
69.—

Vrsta 2842-0

Ce ima otrok nove čevlje, gre ponosno v šolo. Zato smo napravili te čevlje iz najfinejšega laka ali boksa velikosti 27—34 samo za 69.— Din, da jih lahko vsakdo kupi.

89.—
69.—

Vrsta 3162-00

Za dečke, ki najbolj trga obutev, smo napravili močne čevlje z dvakrat zbitim usnjatim podplatom. Prodcjamo velikost 27—34 samo za 69.— Din.

109.—
149.—

Vrsta 9875-03

Soliden in eleganten čevlj iz laka. Potreben vsaki dami za na ulico in družbo. Znižana cena 149.— Din.

109.—
129.—

Vrsta 3967-22

Udoben čevlj široke oblike iz močnega boksa z zbitim usnjatim podplatom ali z gumijastim podplatom za isto ceno. Prej par 169.— Din, sedaj samo 129.— Din.

ŽENSKÉ NOGAVICE:

Bemberg prej Din 49.—
sedaj „ 35.—
Svilene prej „ 35.—
sedaj „ 25.—
Flor prej „ 25.—
sedaj „ 19.—
Bombažne
prej „ 15.—
sedaj „ 9.—

MOŠKE NOGAVICE:

Svilene prej Din 25.—
sedaj „ 15.—
Flor prej „ 15.—
sedaj „ 10.—
Izsukanca prej „ 9.—
sedaj „ 7.—

Otroške po velikosti po
Din 8.—, 10.—, 12.—

Žlica za obuvanje
Din 3.—

Fina krema v skatlici
Din 4.—

Gamaše za gospode
Din 19.—

Kljukica za zapenjanje
Din 1.—

Kopita za obutev
Din 12.—

Krpa za čiščenje
Din 4.—

39.—

Vrsta 207

Zelo lahki in udobni domači čevli iz klobučevine z usnjatim podplatom. Za Vašo udobnost po delu.

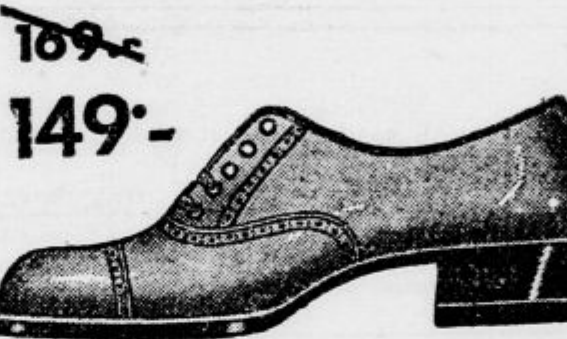
149.—
129.—

Vrsta 2945-11

Čevli iz črnega boksa. Praktični in elegantni. Ravno taki iz laka za nedeljo in praznik za ceno 129.— Din.

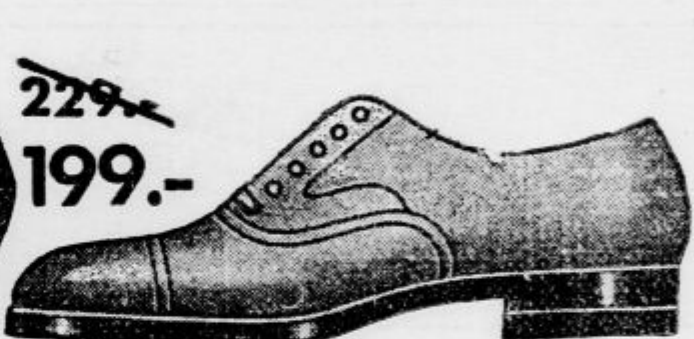
109.—
149.—

Vrsta 3635-18

Na trg in v mesto ter za vsakodnevno nošenje nosite te udobne čevlje na zadržko z nizko peto.

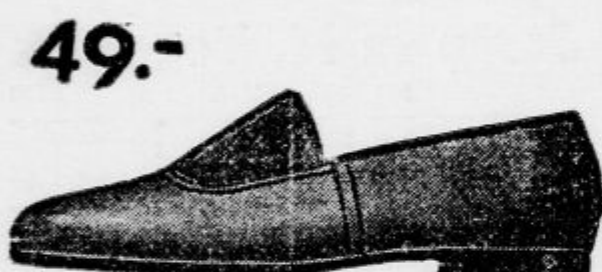
229.—
199.—

Vrsta 9637-21

Eleganten, soliden čevlj iz finega boksa v črni ali rjavi barvi z usnjatim podplatom za 199.— Din. Iz laka znižana cena od 229.— Din na 199.— Din.

49.—

Vrsta 245

Telovadni čevli z ali brez pete od danes celo za polovično ceno. Otroški par samo 29.— Din.

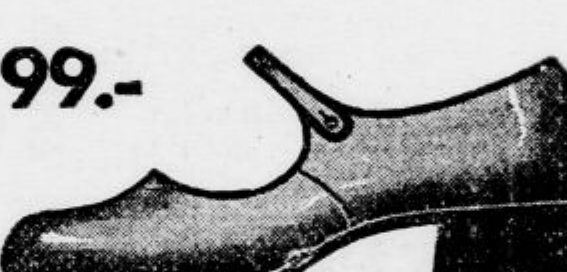
109.—
149.—

Vrsta 1845-01

Udobni in lahki čevli iz laka z nizko peto. Ravno taki brez zaponke za 149.— Din, iz semiša za 169.— Din.

99.—

Vrsta 3945-03

Za vsakodnevno rabo praktičen lahek in udoben čevlj iz boksa, ki ne žuli niti nog niti žepa.

69.—

Vrsta 2947-00

Sandale ne žulijo niti nog niti žepa. Otroške št. 22—26 39.— Din. štev. 27—34 49.— Din. Ženske štev. 35—38 59.— Din. Moške štev. 39—46 69.— Din.

Srajce, kravate

klobuke, damsko perilo, flor in svilene nogavice,
kupite ugodno pri

Jos. JELOVŠEK nasl. Celje
Aleksandrova ulica 4

Do velike noči izvanredno nizke cene. 2568

Velikonočno veselje za otroke so ZRAKOPLOVI (BALONI)

z ali brez tiska, po ceni od Din 0.90 dalje za komad. Najenostavnejše polnjenje, da lete po zraku. — Pri zaključku od 50 kom. groša velik popust. — Vzorec se pošlje, ako se pošlje za vsak komad 1 din. znamka.

HELVA, Zagreb, Bakačeva ul. 3/II
2512

OTVORITEV GOSTILNE!

Cenjenemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem
otvoril novo gostilno v lastni hiši
ob cesti Škofja Loka — Kolodvor

Točil bom pristna dolenska in štajerska vina. — Na razpolago vedno gorka in mrzla jedila. — Pripravno za lovce in turiste! Sobe za tujce. — Za obilen obisk se priporočata

2574
Lovro in Fani Hafner, Škofja Loka — Suha

Ste brez obleke in perila za Veliko noč?

Vse govori o cenah, ki jih je nastavila „ILIRIJA“
za Veliko noč:

Damsko volнено blago za obleke od Din 54.— naprej.
Tweed volneni za plašče od Din 105.— naprej.
Blago za moške obleke od Din 60.— naprej.
Crepe de Chine že od Din 59.— naprej.
Crepe Georgette vzorčaste Din 69.—
Svileni poplin za moško perilo od Din 39.— naprej.
Rips vzorčasti od Din 28.— naprej.
Čevlji pa od Din 86.— naprej.

2588

Pojdite v
„ILIRIJO“!

DOLGOROČNO
ODPLAČEVANJE!
ZAHTEVAJTE
POTNIKA!
ZAHTEVAJTE
VZORCE!

OBLAČILNICA „ILIRIJA“

NA OBROKE! LJUBLJANA MESTNI TRG 17/I

Maja

ZAST. MARKA

je luksuzna opanka, a najcenejša
za poletje. 2085

IZDELUJEJO SE NAJNOVEJŠI MODELI
OTROŠKIH IN IGRAČNIH VOZILČKOV, TRIKOLKI, RAZNA NAJNOVEJŠA DVOKOLESA, ŠIVALNI STROJI IN MOTORJI. Velika izbira. Najnižje cene
skih vozilčkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. Ceniki franko.

Mali oglasi v „JUTRU“

imajo siguren uspeh!

Brez posebnega obvestila

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Vsemogočni je poklical k sebi našo ljubljeno in
vzorno mater, staro mater in prababico, gospo

Emo More

zasebnico

Pogreb blagopokojne se bo vršil v nedeljo,
dne 28. februarja 1932 ob 4. uri popoldne iz hiše
žalosti, Rečna ulica šte. 5, na pokopališče k
Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 27. februarja 1932.

Globoko žalujoče rodbine:
MORE — POZENEL — REBEK — STRESEN

V globoki žalosti naznanjam tužno vest, da je moja
iskreno ljubljena mama oziroma teta, gospa

Marija Arhar

roj. Koželj

uradnica drž. železnice v pokoju

dne 26. t. m., previdena s tolažili svete vere, mirno
preminula.

Pogreb nepozabne bo v nedeljo, dne 28. februarja
1932 ob 2. uri popoldne izpred mrtvaške veže splošne
bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 27. februarja 1932.

Arhar Franc, sin, in ostalo sorodstvo
2602

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki so
nam došli ob izgubi naše mame, stare mame in ta-
šče, gospe

Marije Potočnik

gostilničarke in posestnice

se tem potom vsem najiskreneje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni gosp. dr. Joži De
Glerija za njegov trud v času bolezni, preč. duhov.
svetniku gosp. Janezu Oblaku za številne obiske in
zadnjo tolažbo, Sokolskemu društvu in požarni
brambi, ki so na tako lep način izkazali zadnjo čast,
in pevskeemu odseku Sokola za ganljive žalostinke.
Nadalje se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
prijateljem in znancem, ki so se v tako častnem šte-
vilu udeležili pogreba, in vsem darovalcem vencev
in cvetja.

Končno naša topla zahvala vsem, prav vsem, ki
so drago nam pokojnico spremili v tako velikem šte-
vilu k večnemu počitku.

Vsem, prav vsem Bog povrni!

Bled, Višnja gora, Ljubljana, 28. februarja 1932.

Žalujoči ostali.

2585